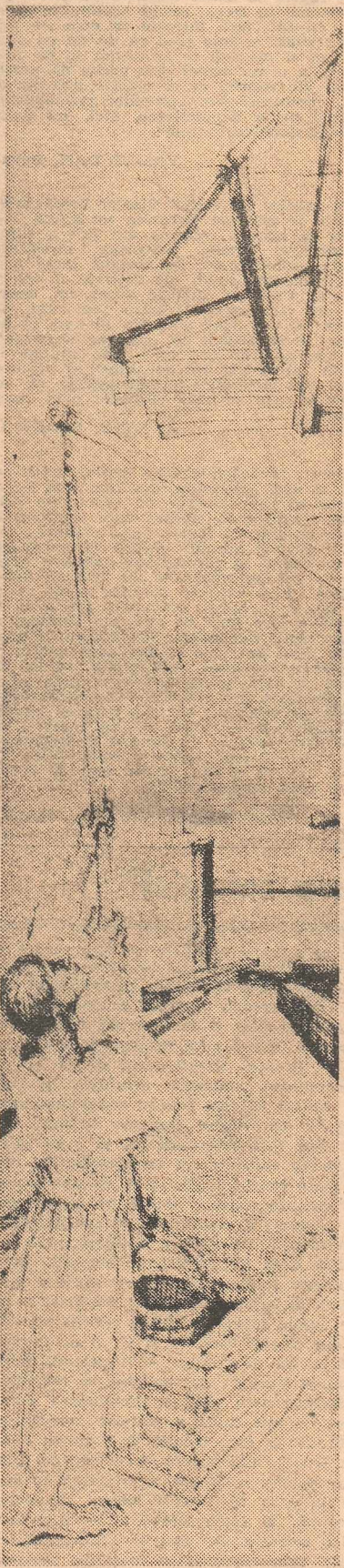

MARCEL CHIRNOAGA ■

ROMÂNIA NEMURITOARE

Chipuri de comuniști

Cei care cred și cei care ar putea să creadă — înșelați de cumplitele aparențe ale unor danturi aurite care predică bucuria vieților personale și inavuabile — că spunind comunist ascundem o lume străină, închipuită sau exotică, să vină să vadă, măcar o singură dată, răsăritul soarelui în Bărăgan, acolo unde se aude căldura revărsându-se peste fiecare grăunte de materie organică, și unde nu poți — chiar dacă toată viața n-ai făcut altceva decât să aduni lingouri de aur pentru bolțile unor pivnițe secrete — să nu descoperi tumultul propriilor raze și nevoia lor imperioasă de a se revărsa, la rindu-le, spre binele altora. Așa se explică de ce comuniștii nu cer niciodată coroane și diamante în schimbul jertfelor lor cotidiene și de ce nu se gândesc niciodată la sfârșituri de lume

și testamente, ci numai la noile răsărituri, la neinduratele, triumfătoare zboruri de miine. Spre deosebire de acei lupi fotogenici care ne calomniază — închipuindu-și că viitorul nu-i așteaptă decât pe ei comuniștii nu pregătesc eșafoduri, ei iubesc libertatea, la fel ca strămoșii lor cu steaguri demne, și luptă pentru ea (fără oglinzi deformante, fără reproduceri color) cu pieptul descoperit cu propriul singe, incandescent și implacabil. Nu pentru libertatea de a-și vedea asigurate pe câteva veacuri fosforescente cavouri pe Lună ci pentru ca, trecute prin miinile lor văzduhul și apele să devină mai intense și mai curate, pentru toți cei care le doresc mai intense și mai curate, iar pământul pe care călcăm să nu se mai zguduie la fiecare pas de o nouă explozie, pentru fericirea României, pentru binele omului-om.

ADRIAN DAN ■
elev — CRAIOVA

CONSFĂTUIRE DE LUCRU CU ȚARA

Ne-a obișnuit secretarul general al partidului ca de câteva ori pe an, la intervale aproximativ egale, să ne arate nouă, tuturor cetățenilor acestei țări, care este situația la zi a patriei.

Ce am realizat în ultima perioadă, ce n-am realizat, ce s-a făcut bine, ce s-a greșit, ce obiective au fost îndeplinite conform sarcinilor asumate, ce restanțe înregistrează pe alocuri faptele în raport cu angajamentele.

Socoteală dreaptă, neacceptând nici o eroare, cât de mică, în măsură să rotunjească adunarea, tablou limpede, fidel, cu luminile și umbrele lui, oglindindu-ne viața așa cum este ea, cu luminile și umbrele ei.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc în zilele de 12 și 13 mai o consfătuire de lucru cu primii secretari și secretari ai comitetelor județene de partid, consfătuire având la ordinea de zi probleme privind modul cum se realizează planul producției industriale, de investiții și de comerț exterior, unele probleme cu privire la munca organizatorică de partid și de cadre. Au luat cuvântul 46 de tovarăși. S-au prezentat rapoarte, s-au arătat măsurile luate de comitetele județene de partid în vederea îndeplinirii în bune condiții a planului economico-social pe 1976, a creării, încă din acest an, a condițiilor pentru îndeplinirea prevederilor cincinalului 1976-1980, s-au făcut o seamă de propuneri și sugestii privind

soluționarea unor probleme de care depind realizarea planului anual, a planului cincinal, îmbunătățirea continuă a activității de partid. În încheierea consfătuirii a luat cuvântul secretarul general al partidului, care a făcut o amplă analiză a realităților dezbătute.

Planul producției industriale s-a realizat, în primele patru luni ale anului, în proporție de 102 la sută, cu o depășire de peste 4 miliarde lei, rezultatele fiind bune, totuși, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu s-au realizat indicii de utilizare a capacităților productive, nici indicii de folosire a forței de muncă. Este necesară, printre altele, o mai bună organizare a muncii, a asigurării din timp a contractelor și comenzilor pentru întreprinderi.

Nemulțumitoare a fost considerată situația investițiilor, planul pe primele patru luni în acest domeniu realizându-se numai în proporție de 91 la sută.

Cu profundul său spirit analitic, tovarășul Ceaușescu a explicat — și ne-a explicat nouă, tuturor — într-o argumentație pe cât de puternică, pe atât de limpede pentru toată lumea, ce înseamnă și ce poate să însemne nerealizarea investițiilor în acest an, privind-o din punctul de vedere al cincinalului, al dezvoltării economiei României, al venitului național și în cele din urmă al creșterii nivelului de trai al oamenilor.

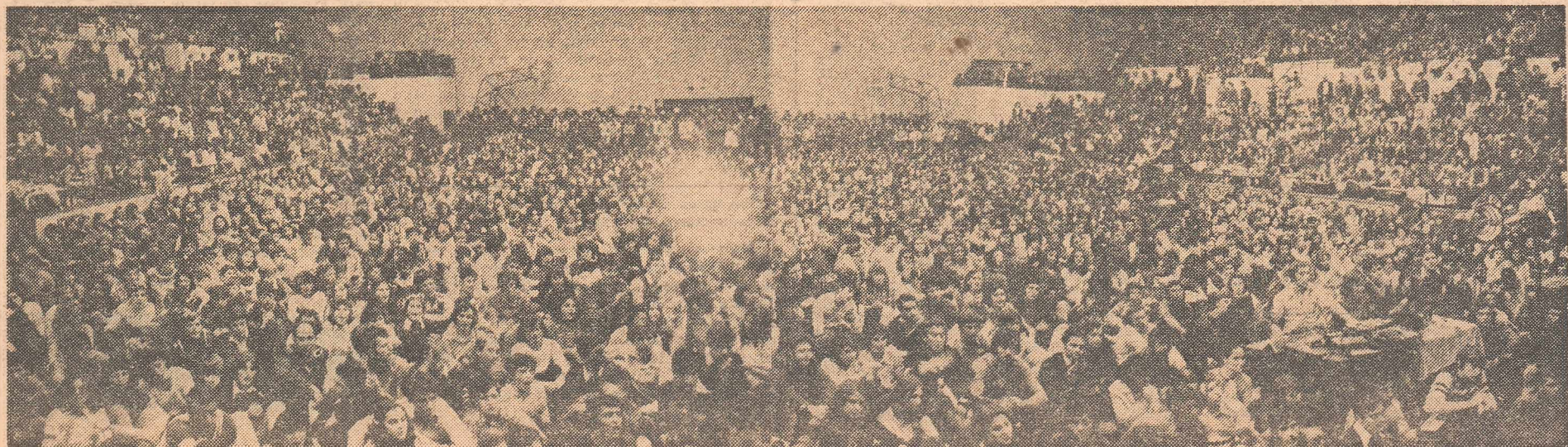
Respingind justificări neintemeiate, se-

cretarul general al partidului a arătat de pildă că invocarea lipsei de documentații și proiecte nu poate sta decât parțial în picioare atât timp cât 80 la sută din totalul investițiilor au fost începute dinainte; de asemenea, motivul nerealizării investițiilor datorită lipsei de utilaje nu poate fi luat în considerare atâta timp cât faptele demonstrează că în construcții utilajele sînt folosite mult sub capacitatea lor de producție. Firește, ne-a explicat tovarășul Ceaușescu, trebuie în primul rînd să se asigure folosirea intensivă a utilajelor de care dispunem, folosire presupunînd asigurarea a două sau trei schimburi și perfecționarea organizării activității în toate întreprinderile de construcții.

Cu un mare interes a fost urmărită și analiza unor aspecte ale comerțului exterior, domeniu în care alături de realizări există unele rămîineri în urmă în privința diversificării producției, a îmbunătățirii calității, a asigurării la timp a comenzilor corespunzătoare. „...trebuie să se urmărească îndeaproape îndeplinirea sarcinii de realizare în țară a unei integrări cit mai mari a produselor, de producere a unor piese și subsansamble, în vederea reducerii importului.” „...este necesar să lichidăm mentalitatea greșită de a alerga

MARIUS POPESCU ■

(Continuare în pag. 31)

Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar din nou la Cluj-Napoca, în ședința de sîmbătă, 15 mai 1976.

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

În cursul lunii trecute, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și revista „Cutezătorii” au organizat expediția-omagi „Pe urmele dorobanților”, în R. P. Bulgaria. Cu acest prilej, luând parte la această acțiune, am simțit emoțiile generate de un profund

sentiment patriotic ale unor pionieri și tineri care au adus cu ei cîte un pumn de țărîță din glia strămoșească, presărînd-o pe moșmintul eroilor de la Griuța. Fotografia pe care v-o trimit reprezintă grupul de tineri păstrînd un moment de reculegere în apropierea osuarului. (prof. Mihai Agape, Piatra Neamț).

În legătură cu scrisoarea Ecaterinei Moldovan, care semnală unele lipsuri în aprovizionarea cu alimente a orașului primim din partea Consiliului Popular al orașului Bistrița:

„Cele semnalate de Moldovan Ecaterina sînt reale. Problema aprovizionării și în special problema aprovizionării cu carne a populației a fost analizată în cadrul unei ședințe comune a Comitetului orașenesc de partid și a Biroului executiv al Consiliului Popular al orașului Bistrița, stabilîndu-se măsuri concrete pentru respectarea graficelor de livrare în cadrul repartiției existente. Menționăm că aprovizionarea unităților care desfac carne se face după un nou program, astfel încît la deschiderea unităților să alba sortimentele de carne, preparate din carne, existente în depozite”.

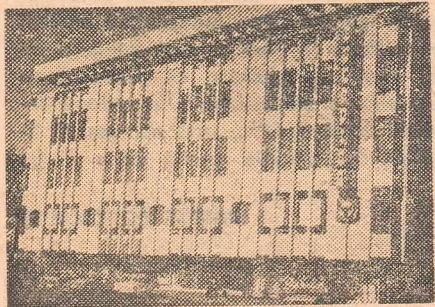
Cunosc bine portul românesc, sînt autoare a trei cărți de artă populară, profesînd la țară timp de 15 ani, am ajuns la concluzia că, la ora actuală, portul românesc autentic este pe cale de dispariție și asta dintr-un motiv pe cit de simplu, pe atât de bizar: materialele necesare, pinza respectivă, firul metalic alb sau galben, mărgelile etc. se găsesc din ce în ce mai greu. În afara echipelor culturale care ne oferă pe scenă costume strălucitoare, dar fără valoarea autenticității, consider că ar fi necesar să se ia măsuri cît mai urgente pentru repunerea în circulație a materialelor specifice portului românesc tradițional. (Aurelia Doagă, București).

Primim din partea Comitetului Județean Timiș al P.C.E.:

„Cercetînd cele sesizate de elevii anului III B al Școlii profesionale din cadrul Liceului de Electrotehnică 2 — Timișoara — putem arăta că nemulțumirile manifestate de către aceștia sînt parțial justificate... Într-adevăr, unii elevi au fost folosiți o mare parte din timpul afectat practicilor la executarea de lucrări auxiliare, nespecifice meseriei... Față de această situație, s-au luat următoarele măsuri: concentrarea practicii elevilor în mai puține puncte de lucru, intensificarea controlului atît din partea întreprinderii cît și din partea școlii, alegerea mai judicioasă și instruirea șefilor de lot care primesc elevi în practică... etc”.

Sîntem în plin centru, într-un imobil: locatarii, Teatrul „C. Tănase”, Alimentara, Confectionăria, Agenția de bilete — o mulțime de oameni și instituții așadar care produc o mare cantitate de resturi menajere. Imobilul nostru a devenit un focar de gunoarie; pînă nu de mult aveam o boxă la intrare unde depozitam resturile respective, directorul teatrului a desființat această boxă, prin subsoal umblă tot feiul de oameni dubioși. Există un soi de cazan pentru gunoi în subsol, lucrătorii salubrității refuză însă să-l golească pe motiv că nu-l pot urca pe trepte. Am făcut mai multe sesizări la I.C.R.A.L. Herăstrău, în sensul de a dispune amenajarea unui spațiu adecvat depozitării resturilor menajere, nu s-a luat însă nici o măsură. (Ion Moraru, în numele Asociației locatarilor din Calea Victoriei nr. 33—35).

Fotografia pe care v-o trimit reprezintă împozanta clădire a supermarketului „Bucovina” din Suceava, mîndrie a constructorilor de aici și prilej de satisfacție pentru mîile de cumpărători ce-l trec pragul zilnic. (K. Kureliuk, Mărița-Mică, Suceava).

„ONOARE MUNCII” este genericul sub care se desfășoară o serie de acțiuni pionierești în municipiul Hunedoara, acțiuni în care pionierii sînt alături de părinții lor cu ocazia sărbătoririi pensionării a unor muncitori fruntași. Astfel, pionierii au fost prezenți zilele trecute printre muncitorii Uzinei nr. 6 din cadrul Combinatului Siderurgic Hunedoara cu ocazia ieșirii la pensie a lui Ioan Furdul, vechi comunist ilegalist, care — după 40 de ani de activitate în cadrul combinatului — s-a despărțit de colegii săi de muncă. Tineretea, prospețimea vârstei pionierilor care l-au felicitat cu această ocazie au reprezentat de fapt preluarea de la Ioan Furdul — de către tineri — a ștafetei muncii. (Dorina Sorinea de la subredacția „Tot înainte”, Hunedoara)

Mă numesc Alexandru Selko și domiciliiez în comuna Bragadiru, Necazu, nostru, al mai multor cetățeni, în numele cărora vă scriu, este provocat de autobuzul 57, care circulă pe ruta București — Bragadiru — Buda — Mihăilești și retur. Descriu, acest autobuz nu circulă după un orar programat,

se produc pauze mari între trecerea a două autobuze creîndu-se o aglomerație ce face ca uneori — stațiile fiind rare, puține — să nu poți coborî sau invers, să întinzi de acolo unde ți-ai propus să ajungi.

Primim din partea Consiliului Popular al județul Bacău:

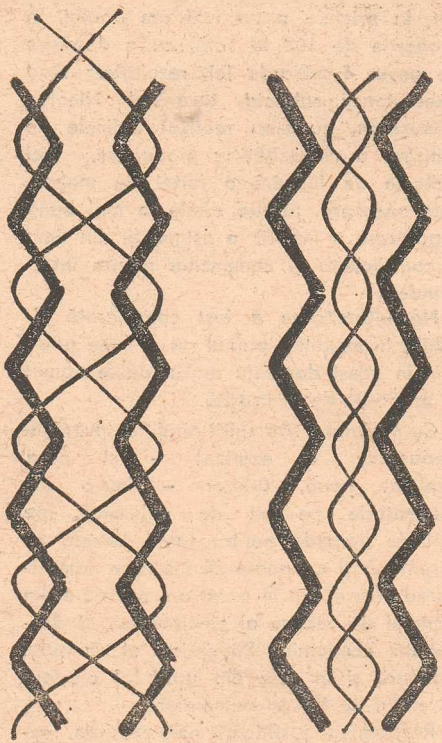
„...la scrisoarea semnată de Nicolau Dumitru din municipiul George Gheorghiu-Dej, prin care se sesizează că lucrătorii de la G.S.C.M.R.L.C. Borzești nu au primit drepturile bănești convenite pe luna februarie, vă comunicăm că din cercetările efectuate s-au constatat următoarele: cele sesizate sînt juste, unitatea întîrziind achitarea retribuției o perioadă de 15 zile din cauza neconcordanței între numărul scriptic de personal și cel existent. Această problemă însă s-a clarificat, iar retribuția a fost integrată total celor în cauză. În concluzie, problema ridicată a fost rezolvată favorabil”.

Recent, la Complexul studentesc din Timișoara s-a desfășurat un frumos festival de cîntec și poezie inițiat de Liceul „Nicolae Lenau” din localitate, la care au parti-

cipat peste 2.000 pionieri și școlari. Pentru toți participanții a fost o seară de neuitat a prieteniei tuturor copiilor români, sirbi, maghiari și germani ce trăiesc și muncesc înfrățit pe aceste meleaguri. Vă trimit un aspect de la această manifestație. (Paul Keiner, Timișoara).

Fără pretenția de a fi neapărat original, îmi exprim în aceste rînduri modestul meu omagiu marelui nostru Constantin Brâncuși, monumentalei sale lucrări care este „Coloana Infinitului” din Tg. Jiu. Această nesfîrșită coloană încrustată parcă în albastru ceru-

lui, secționată din infinitul ei pînă la locul de unde artistul a început să o conceapă, seamănă izbitor cu „spirala nesfîrșită” a ciclului genetic A.D.N. Este uitor să constatăm faptul că această creație artistică românească poate avea ca termen de comparație o operă milenară a naturii — ciclul A.D.N. — una dintre marile descoperiri ale secolului 20. Pentru exemplificare, trimit o schiță în care liniile groase reprezintă schema în secțiune, iar liniile subțiri schema ciclului genetic A.D.N. (Gheorghe Moș, Beluș).

Am urmărit cu mult interes seria de articole despre „Yoga” publicate în FLĂCĂRA. Aș dori să-mi fac publică o opinie prin intermediul revistei, și anume aceea că pe cit de pasionantă poate fi practicarea acestei discipline, pe atît de periculoasă poate deveni cînd este făcută fără o informare prealabilă și aprofundată. În urmă cu cîțiva ani, în urma unor lecturi superficiale despre yoga, am încercat să o practic la rîndul meu. Activitatea mea în acest domeniu s-a sfîrșit într-un spital, în care am ajuns din cauza unui preț mare zel și prea puținelor cunoștințe pe care le posedam la această vreme. Nu este greu de trezit entuziasmul tinerilor în materie de yoga, este însă bine să se știe — și cred, acesta va fi și sensul materialelor publicate de dumneavoastră — că yoga nu este

un simplu sport sau exercițiu de amuzament, ci necesită o aplicare responsabilă a unor vaste cunoștințe din cele mai diverse domenii ale cunoașterii. (Paul Georgescu, Cluj-Napoca)

De mai bine de doi ani în Galați a fost adusă firma luminoasă-ziar ce inițial funcționa pe frontonul Casei centrale a armatei din Capitală. Nu mă întreb care a fost rațiunea aducerii ei la noi în oraș, deasupra hotelului „Dunărea”, problema pe care vreau însă să o semnalez este că acest original și prompt mijloc de informare publică a ultimelor evenimente interne și internaționale nu a funcționat, aici în Galați, nici măcar un minut. Poate că se va ocupa cineva și de această firmă-ziar. (Valeriu Cristoloveanu, Galați)

Reorganizat și beneficiind acum de o echipă de lucrători calificați în școlii de specialitate, Campingul Sirbi-Vaslui, aparținînd de Cooperativa zonală Birlad, devine în acest sezon o nouă tîmboală din mai multe puncte de vedere: bucătăria poate satisface cele mai pretențioase gusturi, pe lacul alăturat se pot face plimbări cu barca iar amatorii de pește proaspăt îl pot procura direct de aici: de curînd în lac s-a introdus pește o tonă și jumătate de pește. Celebrele plăcinte „poale-n briu”, puilul la ceain provenit din propria crescătorie de păsări sau friptura la cuptor specialitatea casei sînt numai cîteva dintre apetisantele feluri ce se pot servi aici. (Lupu Bucholtz, Birlad).

În urmă cu mai mulți ani în orașul Bocea Montană din județul Caraș-Severin s-au construit patru blocuri, cu apartamente confort I. De atunci locatarii acestor blocuri au necazuri cu aprovizionarea cu apă potabilă, fiind necesar să aducă apă cu gălețile de la fîntînile din jur. În urma unor repetate sesizări făcute la organele județene, acestea au dispus asigurarea cu apă prin racordarea rețelei la bazinul din localitatea Berzovia; timp de cîteva luni, noi, locatarii acestor blocuri am rîsuflat ușurați. Dar numai cîteva luni, deoarece încet-încet s-a ajuns la vechea situație, mereu mai dese fiind situațiile cînd zile în șir nu primim apă. Pretextul, zice-se, ar fi că se neglijează pomparea apei de la Berzovia. Deci, pentru cele mai stricte necesități de igienă, trebuie să o luăm iar de la început cu cărutul găleților. (Victor Cioacă, Bocea I, jud. Caraș-Severin).

Printr-o scrisoare adresată redacției noastre, Ioan Stanciu din satul Toc, comuna Săvișin, județul Arad, ne relatează adevărată odisee a aparatului său de radio „Mondial”, încredințat spre reparare Cooperativei „Mureșul” Lipova, în termen de garanție. Înaintînd scrisoarea sa către U.J.C.M. Arad spre soluționare, aceasta ne-a răspuns printre altele: „aparatul fiind reparat, S. I. a fost invitat să-l ridice însă întrucît aparatul s-a găsit în atelier peste 60 de zile, din vina depanatorului Marin Popa și a șefei de secție Hermine Pohr, S. I. a solicitat contravaloarea aparatului, deși acesta funcționa normal. În consecință, la intervenția noastră, la data de 13 mai a.e., cu mandatul nr. 362, i s-a trimis de către șefa de secție Hermine Pohr suma de 1.300 lei, reprezentînd contravaloarea aparatului, pretențiile fiind astfel satisfăcute”.

Numărați călători din orașul Hațeg, județul Hunedoara, sînt pe drept cuvînt nemulțumiți pentru faptul că autobuzele I.T.A. ce fac legătura între acest oraș și alte orașe de pe cuprînsul județului au o singură stație de sosire-plecare și anume Autogara, care de cîțiva timp este situată în partea de mijloc a orașului, fiind astfel destul de departe de unele cartiere din părțile opuse. Deși cetățenii noștri au ridicat de mai multe ori problema înființării unei sau a două stații pe parcursul traversării orașului, pînă la ieșirea din el, nu știm datorită căror motive acest lucru — atît de simplu dealtfel, dar atît de folositor zeilor de călători — nu s-a rezolvat. (Nicu Sbușchea, Hațeg, județul Hunedoara)

Mă numesc Mihai Filip, locuiesc în Constanța și sînt de loc din comuna Slava Cercheza, județul Tulcea. Din cînd în cînd mai poposesc în comuna natală și am observat aici o situație neplăcută care se menține la bufetul comunei, condus de o pereche, soț și soție, ale căror nume nu le-am putut afla, aceștia neputîndu-se cuoca. Am aflat însă aici o stare de lucruri nedemnă de comerțul nostru civilizat: sticlele cu băuturi nu au prețuri afișate, se vînd după dispoziția celor doi; majoritatea rafturilor sînt goale, condiția de sugestii și reclamații e ca și inexistentă, nu știu dacă a reușit să o vadă cineva vreodată. Oare cum tolerează organele de conducere ale comunei această situație?

Lucrez ca mecanic pompe la întreprinderea de materiale izolatoare din Vaslui și, fiind necăștorit, locuiesc la Căminul de nefamiliști al întreprinderii, un cămin mixt în care înțilnești oameni de toate vîrstele, începînd de la sugari și pînă la cei ce se apropie de vîrsta pensionării, elevi practicanți etc. Doresc ca prin intermediul revistei să sesizez organele în drept de neglijența și slaba organizare ce s-au încetățenit aici: lenjeria se schimbă la mari intervale de timp, odihna a devenit o problemă din cauza concertelor nedorite și nocturne ale unor scandalagii, apa caldă de la dușuri nu ajunge aproape niciodată deoarece țevile instalațiilor respective sînt mai tot timpul înfundate. Întrebîndu-l pe administratorul Costică Ciobanu pentru ce plătăm de la o vreme chiria majorată, ni s-a spus că sumele în plus sînt necesare pentru cumpărarea de clanțe, robinete și alte mărunchiuri ce nu justifică nici pe departe sumele solicitate. Pe scurt: o stare de lucruri aducînd la haos, pe care dorim să o vedem curmată cît mai curînd cu putință. (Constantin Munteanu, în numele unui grup, Căminul de nefamiliști I.M.I. Vaslui)

Din partea Consiliului Popular Municipal Drobeta-Turnu Severin:

„Urmare scrisorii dv. nr. ... prin care Petre Demșescu din cartierul Schela Nouă ce aparține de municipiul Drobeta-Turnu Severin a sesizat că iluminatul public nu este corespunzător în acest cartier, vă comunicăm: cele sesizate s-au confirmat. Au fost luate măsuri imediate de remediere a deficiențelor. S-a luat legătura cu tovarășul Petre Demșescu, acesta declarîndu-se mulțumit de modul rezolvării”.

Dialog între cititori

„Am urmărit cu viu interes discuțiile purtate în revistă în legătură cu statuia lui Decebal, proaspăt instalată în noul centru al municipiului Deva. Doresc să-mi exprim și eu o opinie. Într-adevăr, afirmația că marele rege al dacilor poartă steagul în mînă — ceea ce nu corespunde adevărului istoric — este întemeiată; cred însă că în artă amănunte licențe, precum aceasta, se pot admite din rațiuni estetice. Altfel, m-a surprins însă pe mine: fără a nega talentul și prestigiul sculptorului, nu pot înțelege nici în rușul capului de ce în viziunea sa Decebal poartă... cizme! Și încă ce cizme! Se știe foarte bine că dacii umblau în opinci, nici măcar romanii, la gradul de civilizație la care ajunsese, nu foloseau cizme. În afară de faptul că acum există două statui ale lui Decebal în Deva, micile amănunte „erone” cu sau fără intenție în ceea ce privește recenta statuie cred că tîn de un anumit simț al măsurii ce ar trebui să fie pronunțat, la urma urmei este vorba de personalități ale istoriei ce alcătuiesc ierarhia de aur a conducătorilor oamnenilor meleagurilor noastre. Orice bagatelizare, aici, nu poate fi privită decît cu tristețe”.

VASILE DAN, Deva

„Mă asociez cititorului Nicolae Iordăchescu în ceea ce privește folosirea lui A din a și doresc să adaug: reforma din 1954 a eliminat, printre altele, folosirea cuvîntului „sunt”, indicîndu-se, în absolut toate ocaziile, termenul „sînt”, sub motivul că așa se vorbește. Cred că nu este drept, în multe zone ale țării oamenii spun „eu sînt, noi suntem” și nu „sînt, sintem”. Și apoi ce argument e și acesta că „așa se vorbește”? Conform acestui principiu vom ajunge să folosim „ghine” în loc de „bine” și „picere” în loc de „picioare” numai pentru că, într-adevăr, așa se mai vorbește prin unele locuri?”

A. NIMU, București

„Stimate tovarășe Nicolae Baniu, fericit posesor al unui casetofon dar mai ales fericit posesor al unui număr de casete de producție românească, despre care susțineți în revistă că sînt de foarte bună calitate: îmi permit să mă asociez părerii dumneavoastră, în sensul că într-adevăr calitatea acestui nou produs românesc nu lasă cu nimic de dorit, v-aș ruga în schimb să-mi precizați de unde le-ați procurat? Eu caut de mai bine de o lună de zile, am colindat aproape zîmbite magazinele din Pitești, imposibil de găsit în comerț! Am avut ocazia să fac cîteva deplasări în Capitală, m-am interesat și aici, același răspuns „am avut, s-au terminat, mai reveniți!” Eu revin, revin mereu, nu știu cum se face însă că nu găsesc niciodată — adică — să nu mint: am văzut cîteva casete de vînzare în București, la „bisnizarii” din dreptul consignațiilor. Cu o sută de lei bucată! Asta cum de le dibuiesc prin magazine?!”

ALEXANDRU VALERIU, Pitești

Poșta redacției

Victoria Epure — București. S-a hotărît de către conducerea I.C.L. Alimentara, sect. 4, să vi se verifice calcularea certificatelor medicale pe întreaga perioadă a concediului de maternitate avut, și dacă se vor constata diferențe vi se vor plăti imediat. ■ Maria Balogh — Orșova. Ne-ați cerut să vă ajutăm în rezolvarea problemei locuinței. În acest sens ne-am adresat forului competent local, respectiv Consiliului Popular Orșova, de unde am fost informați că vi s-au oferit mai multe variante: a) un apartament confort I din fondul I.C.V.L.; b) un apartament cu 2 camere confort III; c) un apartament cu 4 camere; d) rămînera în continuare în apartamentul pe care îl dețineți, pînă la apariția unei posibilități de schimb. Dumneavoastră trebuia să vă prezentați a doua zi după discuție, la consiliul popular, și din toate aceste oferte să optați pentru una din ele, dar nu ați făcut-o! ■ Grup de locatari bl. A 11, bd. Ion Șulea — București. Întreprinderea G.I.G.C. este obligată să remedieze deficiențele care produc alimentarea defecțuoasă cu apă caldă a etajelor superioare din blocul în care locuiți. ■ Dumitru Niculescu — Iași. Adresați-vă direct revistei „Magazin” pentru amănunte în legătură cu aricolul la care vă referiți apărut în revista respectivă. ■ Irina Michelini — București. Vi s-a asigurat un post la I.S.C.E. Masinimport, prin transfer, în interesul serviciului. ■ Gheorghe Teodorescu — Cimpulung, județul Argeș. Vi s-a aprobat un ajutor bănesc ocazional. ■ Maria Călina — comuna Stoia, județul Gorj. Nu puteți beneficia de pensie C.A.P. pentru că nu îndepliniți condițiile stabilite de Statutul Casei de pensii și asigurări sociale, adică să aveți cel puțin cinci ani muncii în C.A.P. și în care să fi realizat minimul de norme stabilit de adunarea generală la începutul anului. ■ Iordache Avramescu — Pitești. Secția de specializare limba franceză-limba engleză, care funcționează în cadrul Institutului de învățămînt superior, realizează pregătirea studenților astfel ca după absolvire să aibă competența și dreptul de a-și exercita profesia în mod egal pentru ambele specializări.

MARGA NEDELEA

FLĂCĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

CONSFĂTUIRE DE LUCRU CU ȚARA

(Urmare din pag. 1)

pentru orice în străinătate, de a ne ploconi în fața străinătății." Ce minte și inimă de român n-a înțeles și n-a simțit patriotismul acestui îndemn!

Ca în toate cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu, grija secretarului general al partidului pentru asigurarea bunăstării oamenilor, pentru asigurarea nevoilor lor de zi cu zi a fost un motiv reluat în repetate rânduri. „...atrag atenția să se acorde o mai mare preocupare aprovizionării populației cu produse agro-alimentare.” „Să urmărim în continuare desfășurarea în bune condiții a activității de comerț, satisfacerea cerințelor de consum ale oamenilor muncii, atât de la orașe, cât și de la sate.”

Referindu-se la unele probleme ale activității organizatorice și ale muncii de cadre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că organele și organizațiile de partid trebuie să facă totul ca atât hotărârile partidului, cât și legile statului să fie aplicate și respectate în întregime, să constituie baza întregii noastre activități.

Arătând că trebuie acordată mai multă atenție în repartizarea forțelor — cadre de partid, de stat, cadre tehnice — în diferitele sectoare de muncă, în raport cu obiectivele de îndeplinit, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că trebuie

să se dea mai multă atenție controlului și îndrumării concrete, la fața locului. „...unii controlează, constată, dar nu rezolvă nimic”, a remarcat secretarul general al partidului, indicând: „Esential este însă să trimitem în control oameni calificați, capabili să soluționeze problemele”.

Referindu-se la unele aspecte negative din controlul de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit această memorabilă frază cu forță călăuzitoare pentru activitatea tuturor: „Nu există prieteni, rude cînd e vorba de interesele generale!”

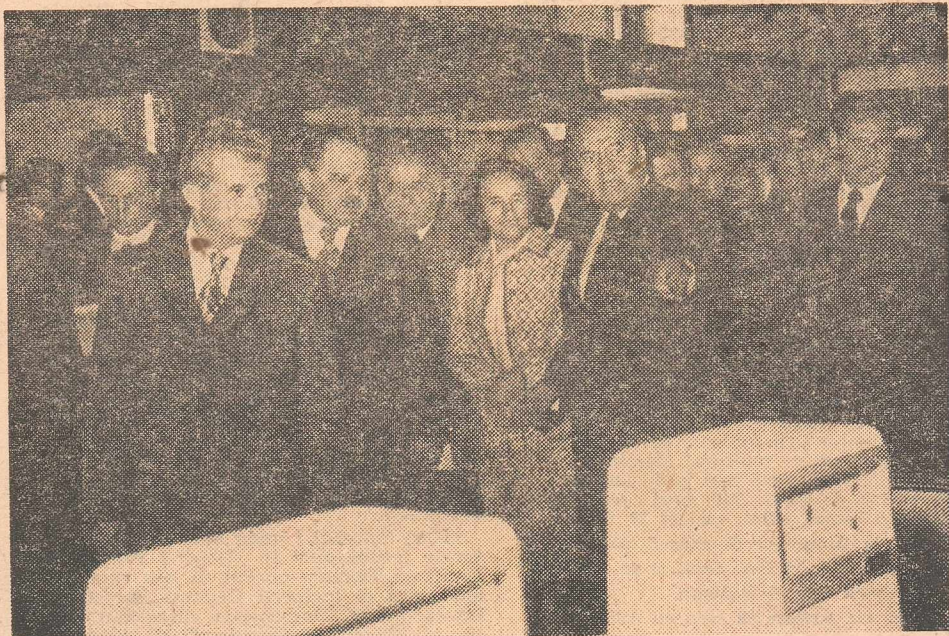
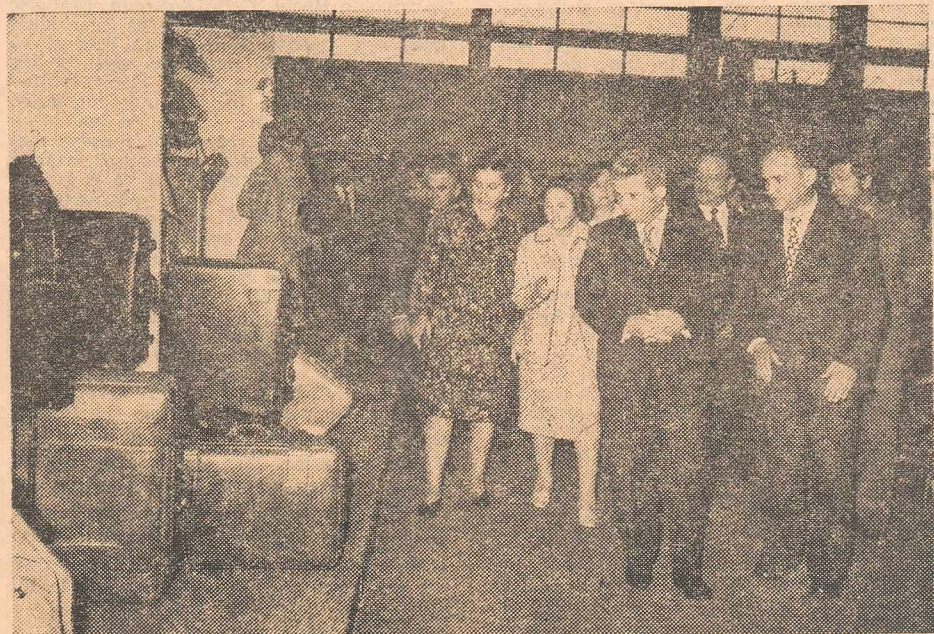
Secretarul general al partidului a subliniat necesitatea promovării, în cadrul politicii de cadre a partidului, a tinerețului, păstrînd însă întotdeauna un echilibru între vîrste, necesitatea promovării femeilor în diferite domenii.

Rîndurile de față reluînd, firește, doar o parte din importantele teme dezvoltate în cuvîntarea sa de secretarul general al partidului, consemnează în incheiere că următoarea consfătuire cu caracter asemănător se va ține în septembrie, deci peste alte 4 luni.

Cincinalul nostru, munca noastră, viața noastră cer să ne îndeplinim — și să ne depășim — propriile angajamente în fiecare lună, în fiecare săptămînă, în fiecare zi.

În timpul consfătuirii de lucru de la C.C. al P.C.R.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au vizitat, vineri dimineața, Tîrgul Internațional de primăvară — TIBCO '76.

ȚARA ÎNTREAGĂ UN SINGUR GÎND,

De exemplu, ei trei...

La urma urmei, nu puteau sta cu miinile-n sin.

Mașina de turnat sub mare presiune, înzestrată cu cele mai moderne instalații electronice, sosise din străinătate, iar în contract scria că în cazul vreunei defecțiuni, mecanicii firmei furnizoare pornesc la drum fără zăbavă, spre a depista cauza. Numai că pînă și „fără zăbavă” mai trece cităva vreme; iar această minune a tehnicii, atît de necesară, nu funcționa de fel, cu toate că o aduseseră în hala mare, întreagă și nevătămată; ea însă se mulțumea să plescăie, să cîrîie și să zumzăie, după care — isprăvindu-și micul joc — se gripă. Lucrau într-însa toate, dar nu făceau treabă. Intrase totul în funcțiune, dar nu funcționa.

Erau însă trei oameni în uzină care nu se puteau împăca nicidecum cu inutilitatea aceasta strălucitoare pe dinafară, bună doar să înghită foc — și să-l irosească. Au pornit deci mașina, au observat-o, i-au dat ocol cu ochi atent, au făcut calcule, au adulmecat, au tras cu urechea. Apoi au pus din nou mîna pe manetă și au oprit funcționarea lipșită de rost, deși nu protestează. Pe ei trei nu-i duseseră încă de nas nici cea mai vicleană și mai mesteșugită defecțiune. Va face-o oare aceasta? Ia să vedem noi, cine-i mai șmecher sau mai tenace.

Părea că mașina. Căci cei trei o demontară din nou, în mii de bucățele, clădind-o apoi la loc, cu cea mai mare grijă și precizie. Totuși, ea nu le desțînui unde era buba, ce anume îi strîbise frumusețea. Da, primele operațiuni corespundeau întocmai prescripțiilor, dimpreună cu temperatura, cu materialul, cu consumul. Apoi, undeva, ceva bloca totul, lin și fără zgomot. Tainic. Capricioasă și năvălășă mașină!

Cei trei se apucară s-o demonteze din nou. De trei ori la rînd, pînă la ultima piuliță. Metodic, conform proiectului de construcție, pentru a o putea reconstrui cu toate ale ei — canal, modelator, transpulsoare — învățîndu-i de-acum, pînă și cu degetele, fiecare chitibus. Masinăria era un fel de străin cu suflet elastic și maniere slefuite: suporta moșmondeala, avea nervii tari, îi lăsa pe oameni să-și bată capul cu ea, pentru ea și din pricina ei — ca unul care consideră că uneori așa ceva este pur și simplu inevitabil. În alte dați își lua un pic de avînt, ca pentru a-i încuraja puțin pe cei îngrijorați de boala sa trecătoare. Căci așa, în general, părea sănătoasă.

Acestea sînt însă niște gînduri poetice, care îi pot trece prin cap oricui, dacă n-a mai dormit ca lumea de trei nopți la rînd și totuși nu și-a rezolvat problema.

Cei ieșiți din schimb, manipulanți și mecanici, veneau să-i ajute.

Ai fi zis că de ei depinde, acum, bunul mers al lumii-ntregi. Sau de această singură mașinărie cu lucrătura fină, care — voit sau fără să vrea, nevinovată sau împovărată de păcate — rezistă întrebării rostite de miinile lor. Asemeni unei făpturi diferite de însușirile noastre, neprecipătoare a graiului nostru. Făptură de pe alt tărîm. Cu toate acestea, se știe că este un produs al creierului omnesc. Dimpreună cu defecțiunea ei.

Or, dacă este așa, atunci trebuie să aibă o hibă omenească.

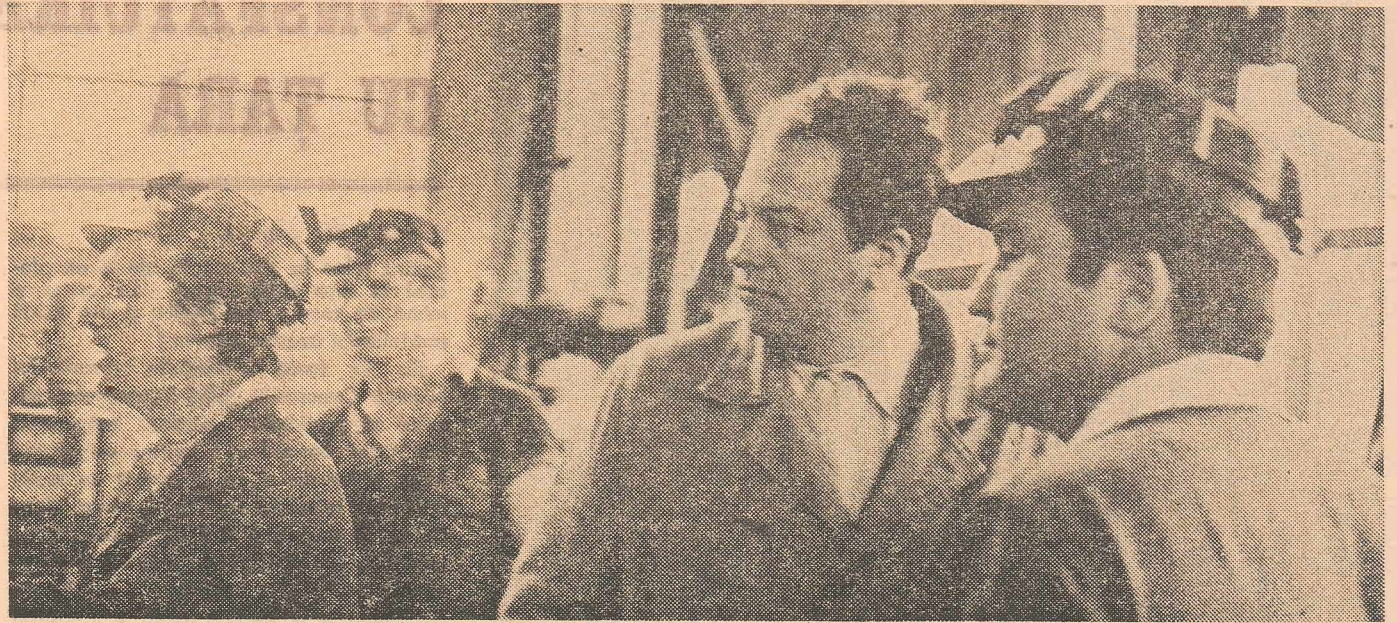
Una care îi conferă asemănare, o indică, o justifică, o caracterizează.

Dar ce fel de hibă? Căci, într-adevăr, privită în ansamblu, e o făptură splendidă, în depline puteri, arată bine, diggeră tot ce i se servește drept alimentare, trimite mai departe totul prin tainicele tuneluri dîntre flăcări și soluții. Apoi, brusc, încetează să mai facă treabă. Al zice că se simte jignită, vătămată e sensibilă. Hipersensibilă.

Să nu mai căutăm pe care dintre ei l-a fulgerat prima dată gîndul. Fapt este că în clipa aceea au prins din zbor o bănuială în privința zonei care trebuia cercetată. Iar peste o jumătate de ceas găseau ventilul defect și — drept antipod al acestuia — locul minusculului orificiu de importanță vitală: locul orificiului care lipsea. De care uitaseră cei ce fabricau mașina. Defecțiunea tehnică atît de neesențială în aparență, atît de infimă în acel mecanism complicat și complex. Un neajuns mărunt în uriașul mecanism. Un fleac care poate strica, deteriora, paraliza totul. Omenească hibă, pentru că omul a făcut-o. Și tot omul a reparat-o. De data aceasta, spre exemplu, ei trei — și ceilalți — de la Fabrica de piese de schimb din Sibiu. Moise Tutuarea cel ce a atras deja atenția prin elaborarea tunelului pentru vopsire, topitorul Martin Depner, unul dintre cei mai vechi „meșteri la toate” de aici, inginerul mecanic Ferenc József, aflat, cu cei 26 de ani ai săi, la primul loc de muncă din viața lui. Au făcut, ei trei, ceea ce ar fi fost de datoria firmei italiene.

Căci nu puteau să stea cu miinile-n sin.

MARKI ZOLTÁN ■

Mihai Pop (cu capul descoperit) și șeful de echipă Gh. Vaida supraveghind lucrul la ciocanul de 750, manevrat de Ștefan Tumba (în stînga fotografiei).

De la o carte de citire la milioane post-calculate, trecînd prin atelierele întreprinderii „UNIO” Satu Mare

În această lună, mai bogată în evenimente ce s-au succedat în ritm susținut, mi-am găsit cîteva momente de refugiu și de liniște într-o carte de școală, a copiilor de azi. Aveam să aflu — în această carte — lucruri noi, printre care și acela că primul român care a trecut Tisa cu arma în mînă spre a elibera, alături de camarazii săi, alte ținuturi vestejite de fascism, se numea Nicolae Zelea. Încercînd să-l regăsesc, am ajuns la Satu Mare unde eroul acelor timpuri, familiar școlărilor de azi prin faptele sale de arme, muncește la „Unio”, întreprindere de utilaj minier, binecunoscută în economia noastră națională. Nu l-am găsit, omul fiind plecat cu treburi pe la București. Dar la comitetul de partid aveam să citesc o listă de aproximativ 20 de persoane care, împreună cu Nicolae Zelea, participaseră la forțarea Tisei și merseseră cu trupele noastre eliberatoare pînă departe, pe alte meleaguri, unde astăzi alți oameni sau aceiași de acum 30 de ani muncesc liniștiți, necunoscuți, poate, existența unui anume Nicolae Zelea. Notez de pe lista veteranilor cîteva nume: Hebe Adrian de la serviciul financiar, Tașnadi V. de la S.V. transportoare, Baciu Mihai de la planificare, Silaghi Vasile de la secția utilaj minier. Români și maghiari, alături unii de alții și acum trei decenii și mai bine cînd luptau pentru eliberare, ca și acum cînd luptă pe frontul construirii socialiste.

Și iată acum o tentativă cu intenții retrospective avea să mă proiecteze în cea mai strictă actualitate. Peregrinînd prin întreprinderea „Unio”, aveam să constat că aceasta crescuse în ultimii ani de cînd n-o mai văzusem, ajungînd la proporții de legendă, în raport cu ce fusese ea cu 20 de ani în urmă. Aveam să cunosc oameni care, asemenea eroilor de acum trei decenii, înscriu în cronică contemporaneității fapte demne de admirație și care, pe postulamentul de jertfă construit chiar de către unii dintre ei, edificau noi monumente de izbînzii, supunînd gravele confruntări ale zilelor, lunilor și anilor acestora, forței și inițiativelor lor creatoare, atașamentului lor suprem față de muncă și țară.

„Unio” Satu Mare este uzina care alimentează, prin efortul unit al muncitorilor săi, cu brațele și cu mîntea, întreaga noastră industrie minieră cu utilajele trebuincioase: locomotive electrice și locomotive cu acumulatori care aduc la lumina soarelui bogățiile ascunse ale subsolului, uriașe instalații — ventilatoare care oxigenează aerul viciat al adîncurilor, făcînd mai ușoară munca celor care le scormonesc, mașini de încărcat minereu, adevărate și fantastice cîrțite metalice, transportoare-serpuitoare de minereu implantate acolo unde locurile strîmte de sub pămînt o îngăduie, grăbind scoaterea la lumină a bogățiilor ascunse, pitice și robuste excavatoare ce înglobează în invelisul lor metalic puteri de legendari uriași din basme, lungi pasarele ce se unesc în poduri liliplutane undeva în adîncuri, în fine tot utilajul implicat într-o exploatare subterană.

M-am întrebât: unde bate cel mai puternic pulsul vital la „Unio”? Nu era o întrebare formală pentru că, așa cum îmi spusese și inginerii Cădariu, directorul întreprinderii, Dumitrașcu, directorul tehnic și Silaghi, inginerul-șef, ei înșiși nu reușesc întotdeauna să vadă reunite produsele întreprinderii lor decît la țîrguri și expoziții naționale și internaționale, in-

tr-atita sînt ele de diferențiate și de numeroase. „Unio” Satu Mare este — dacă vreți — o unitate de unicat.

Aveam să primesc o sugestie, concludentă pentru desfășurarea reportajului meu, chiar în biroul secretarului comitetului de partid pe fabrică, la care mă aflam. Într-adevăr, aci răzbea un zgomot parcă înăbușit sub straturi de pîslă groasă, un zgomot surd, marcat de o ușoară zguduire a construcției care ne adăpostea. Sursa erau ciocanele și presele de la forjă. Așa m-am decis pentru acest sector, care îmi reclama parcă prezența anunțîndu-și-o necontenit și ritmic, pe a sa. În fond, prin această secție trec, într-un moment sau altul, toate utilajele destinate adîncurilor.

FORJA — SECTORUL SUFLETELOR MARI

Locțiitorul secretarului de partid, Gheorghe Vaida, este șef de echipă la forjă. El ne va fi ghid. Un ghid competent, prevenitor și discret, „unul din cei mai buni oameni formați la forjă”, cum avea să ne spună despre el Mihai Pop, șeful forjei. „Format” înseamnă pentru Mihai Pop cineva care „își dovedește competența prin munca fizică, aportul de idei, dorința de lucru, o opinie unitară în cadrul colectivului”.

Cu șeful forjei, pe care-l bănuiam, datorită specificului acestei munci, un om dur, morocănos, vorbind tare ca să acopere zgomotul ciocanelor și preselor, cu un limbaj mai simplu și cu preocupări precumpănitor tehnice, aveam să înregistrez una din plăcuțele surprize ale meseriei mele. Pentru că Mihai Pop are o înclinație vădită spre analiza psihologică, spre cunoașterea omului prin testarea stării sale de spirit, a disponibilităților sufletești și intelectuale ale acestuia. El însuși pare să se cunoască foarte bine, pentru că s-a controlat cu o obiectivitate din ce în ce mai exigentă, cu cît viața îi servea noi și noi experiențe. De aceea, Pop vorbește la fel de sigur despre trecut ca și despre viitor. Prezentul reprezintă „consumația” la zi, așa că nu ne mai referim la el. Ascultați ce ne spune — în timp ce privesc cum o bucată de metal este fasonată după voința omului de la forjă, Ștefan Tumba, care minuieste ciocanul de cîteva tone prin delicate dar sigure tușuri ale comenzilor automatizate, în timp ce alți tovarăși de-ai săi întorc cu fălcile unor clești desenați parcă de un designer inspirat, piesa înroșită la incandescență — despre convertirea unui lăcătuș-mecanic la meseria de forjor: Micloș Varga. Îl privesc pe acest om robust, blond-roscat, cu mustață și pistru care-i înveselesc chipul spirnat (că sîntem doar în lumea focului și a metalului), despre care aflu că a devenit ucenic, acum, la 30 de ani, în sectorul forjă, după ce lucrase ani de zile ca lăcătuș: „Munca trebuie să constituie o pasiune. Ea trebuie să-ți satisfacă pe cel care o face. Fără aceste două criterii nu se poate munci bine. Varga, uități-vă la el cît de voinic este. Ca lăcătuș nu avea ce face cu forța sa fizică, cu puterea mușchilor săi. Aici se simte bine. Munca-i mai grea, dar el este satisfăcut. Poate nici nu și-a dat seama exact cum de a ajuns din lucrător calificat ucenic în cu totul alt sector. Dar știu că este nu multumit, ci fericit. Este un exemplu concret despre satisfacția personală prin muncă”.

Îl întreb și pe Micloș Varga ce crede. El se justifică astfel: „Prima dată piesa

merge la forjă și apoi la strung”, vrînd poate să înțeleg din răspunsul său că îl interesa mai mult această ipostază a materiei, decît următoarele în care avea să intervină ca lăcătuș.

Un lungan, care lucrează la aceeași forjă, ne-a auzit și intervine stîrnind hazul tuturor: „Se cîștigă mai bine la forjă”. Dar și Varga are replică: „Și fără transpirație”, la care risetele sînt și mai explozive. Băiatul acesta a fost adoptat de tovarășii săi cei noi, cu toate că el locuiește în oraș, în cartierul „Carpați”, construit de bucureșteni, după cum ne-a informat el, îndată după inundații, în timp ce ceilalți, Ștefan Tumba și Francisc Kincze sînt din comuna Sănișlău, la 48 km de Satu Mare, călătorind zilnic împreună, timp în care, desigur, vorbește de cite cele. În fabrică timpul este mai scurt, piesele curg una după alta dogorînd și obligîndu-te să le prinzi îndemnat și să le așezi sub ciocanul năprasnic manevrat de la distanța de 2-3 metri de către Tumba, pe care simt cum toți ceilalți îl învidiază pentru privilegiul său calificat. În pauzele rezervate mesei este cu totul altceva. Mulți preferă să mîncească chiar la locul de muncă, cum am și văzut și aci ca și în alte locuri. Se desfac pachetele pregătite de-acasă de mame și soții, ori poate de o viitoare soție și mamă și fără apeluri protocolare miinile se încrucisează, întocmai ca și în muncă, deasupra conținutului alimentelor, acum lînd de colo o roșie proaspătă, de dincolo un ardei iute, o bucată de slană ori una de brînză. Plînea, tăiată în felii mari, se reunește la mijloc de unde va dispăre spre aceste guri energice care le înșfacă întocmai cleștilor care transportă metalul în cîins de la conteinere la ciocan. Asistăm la un astfel de priză improvizat ca la iarbă verde și care stîrnete poftele mai dihai decît un ospăt ce încadrează o masă cu tacimuri și farfurii felurite dar în jurul cărora apetitul încezește ori este reținut de maniere. Pot să spun acum celor patru — Nicolae Baciu, C-tin Sofronie, Francisc Micsku și Ștefan Cerhati — că mi-a lăsat gura apă vederea slăniței cu boia și că regret că nu am dat curs sincerei lor invitații. Dar le-am făcut, drept mulțumire, o fotografie în acel moment, lîngă ciocanul lor polonez de 250 de kg.

Îmi reamintesc ceea ce-mi spusese mai devreme Mihai Pop: „În muncă trebuie să fie și prietenie, altfel nu va fi rodnice, productivitate”. Sau: „Oamenii se perfecționează zilnic, prin munca însăși, căci perfecționarea este infinită”.

De-aici vorba a alunecat spre începuturile activității lui Mihai Pop.

— Eu am învățat, la început de tot, meseria de la Kiss-Baci, tot sătmărean ca și mine, dar din Istrău, nu din Botiz, de unde sînt eu. Aveam doar 14 ani pe-atunci. Eram copil. Cei din jurul meu, mult mai vîrstnici. Cei tineri se aflau pe front. Acum peste 60% din cei din fabrică sînt tineri și eu mă ocup de formarea celor din sector. Dau înapoi ceea ce am primit. Am și învățat. Sînt baccalaureat, am urmat și absolvit diverse școli. Dar pe cea a lui Kiss-Baci n-am s-o uit. Am lucrat împreună cu el 25 de ani. Acum s-a pensionat. În curînd am să fac la fel și eu.

— Dar sînteți încă tînăr!

— Am 49 de ani și probabil la 4 mai 1982 voi merge în pensie...

O SINGURĂ VOINȚĂ

— De ce la 4 mai ?

— Pentru că toată viața mea a stat sub semnul acestei zile și al cifrei 4. În 4 mai m-am născut, la 4 mai, în 1944, am venit în uzină, la 4 mai am fost decorat, la 44 de ani am devenit Erou al Muncii Socialiste. Tot la 4 mai vreau să mă pensioneiez.

— Veți avea deci 55 de ani atunci și veți fi ieșit de sub semnul cifrei 4...

— Vedeți, meseria noastră este a treia, după părea mea, ca grad de dificultate, după cele de miner și de turnător. Dar oboseala care predomină, la mine cel puțin, nu este cea fizică, ci nervoasă, pentru că tensiunea muncii și conștiința muncii mi se duc la suflet, iar altora le iese pe-o ureche. Asta depinde de natura omului, de psihicul lui. La început au fost greutățile: strungurile erau minate cu mina, nu aveam curent electric, materie primă nu exista, scoteam fierul de sub betoane și dărâmaturi, programul de lucru dura cît ziua întreagă, la zece noaptea plecam de-aici, vestiare nu aveam, plecam acasă nespălați, murdari, meseriile nu erau diferențiate, făceau de toate, de la hamalic pînă la munca calificată, uzina noastră construia batoze pentru agricultură și partidul construia și el o industrie nouă, din mers. Printre batoze mai reparam și vagoane de cale ferată, despre planificare nici vorbă. Kiss Ludovic știe. Știu toți de o vîrstă cu noi; și toți au pus umărul, au dat o mină de ajutor. Așa am ajuns să pot realiza o economie post-calculată de 5 630 000 de lei.

UN ALT GEN DE MILIONARI

Este primul om care-mi vorbește despre „economii post-calculat” și personale. Și nu sume oarecare, ci milioane.

— Cum și de cînd v-ați calculat aceste sume ?

— De 25 de ani, pentru că am vrut să știu ce am făcut în viață. V-am spus că am învățat. La început m-am autoforțat, îndrumat de Ludovic Kiss, dar nu mi-a fost de-ajuns. Am și un brevet de invenții în deformările plastice. Și asta s-a tradus în economii. Prelucrarea metalului la forjă poate părea doar necunoscutărilor un lucru insuficient de calificat, un lucru greu doar în privința efortului fizic. Să luăm de exemplu acest șurub (și

scoate unul dintr-un container). Ca să-l faci de mină, sau la strung, durează mult, se risipește și mult material. La forjă îl facem dintr-o lovitură. Urmarea? Economie de timp (de patru ori mai puțin) și de material. Plecat de aici bine făcut, puțin îi mai trebuie să fie montat. Să luăm și un exemplu uman: Vasile Leiti, presator la cald. Cunoaște perfect structura producției pe ansamblu, deși lucrează la forjă. Aceasta cere inteligență, capacitate de memorie spre a folosi la modul cel mai înalt S.D.V.-ul cu care este dotat procesul tehnologic al unei piese oarecare, șurubul de adineaori, de exemplu. Prin S.D.V.-ul mecanizat îl facem dintr-o lovitură !

— Sinteți singurul care ține socoteala economiilor post-calculat ?

— Nu, bineînțeles. Și Gheorghe Vaida, pe care l-ați cunoscut, și Uray Karol, tehnician la forje, au peste 1 milion. Dar ei sînt tineri, mai au timp să strîngă...

— Nu mi-ați arătat nici un prieten de-al dumneavoastră, nici un vecin.

— Stau în medie 10 ore pe zi în uzină și răspund de 400 de oameni. Pot să fiu mai prieten cu unul decît cu ceilalți ?

— Vreți să spuneți că-i cunoașteți pe toți ?

— Și pe fiecare. (Iar după o scurtă gîndire). Este posibil după 32 de ani de muncă efectivă în același loc ! Un vecin am, pe Tiberiu Mazurek, lăcătuș de întreprindere în secție. E cu vreo opt ani mai ti-

...miinile se împreună deasupra bucatelor aduse de acasă

năr ca mine, dar am copilărit împreună, am crescut împreună și s-a format tot aici ca și mine. Avem casele și grădinile alăturate. El pune mai multă viață, eu mai mulți meri.

— După nume este ceh...

— Ceh, român, maghiar, zău dacă știți ! Nici nu mă interesează. Este de-aici. Vedeți, am trăit un fenomen greu de explicat. Înainte de război întrebarea asta : ce ești ? maghiar, român, ceangău sau șvab era parca în singele oamenilor. După preluarea puterii de către partid, fenomenul a dispărut. Acum, oamenii există prin muncă, nu prin naționalitate. Ei sînt ceea ce munca îi arată că sînt. Practic, oamenii nu mai discută așa. Peste tot omul este promovât în funcție de capacitate, de alte criterii decît în trecut. Un om calificat bine profesional nu concepe să nu știe românește și ungurește ori nemțește. Așa și văd eu o bună pregătire profesională și ideologică. Ca maestru, cred că am pregătît 10 generații de lucrători. Români și maghiari, germani ori cehi, nu știu. 90 la sută dintre ei sînt și acum în fabrică. Unii sînt chiar mai vîrstnici ca mine. Înțelegeți diferența ? Amintiți-vă cum am venit eu aici, la 14 ani, în ce împrejurări. Vi le-am povestit. Ce preocupări și ce dificultăți aveam. Uitați-vă la acești tineri. Îi cheamă Ioan Tomuț, Ioan Chichisan, Ianoș Miskoltzi. Cum termină lucrul, se spală și se duc la repetiție. Fac parte din echipa de dansuri a fabricii. Au fost și în Polonia. Sînt și în echipa județeană de dansuri. Joacă și hora și ceardasul la fel de bine. Se-nțeleg și-acolo ca și aici. Eu cu dansurile nu mă prea impac. Despre producție însă nu mi-e rușine să vorbesc. O cunosc bine. Cînd oamenii se înțeleg la treabă, o arată rezultatele. În cincinalul trecut, producția fizică s-a dublat față de precedentul, în sectorul forjă. Producția medie pe cap de muncitor și pe metru patrat de atelier sînt la nivel mondial (la producția structură mijlocie, cum se calculează).

— Sugerăți-mi, vă rog, dacă nu vă este greu, un final al discuției noastre, o idee cuprinzătoare.

— Aici, la „Unio”, oamenii vin tineri, pleacă la armată, se întorc și merg în pensie, tot de aici. Vă convînc ?

EMIL LEONARD ■

Succesul este al luptătorilor

Să scrii despre un om este, în general, o întreprindere delicată, mai cu seamă atunci cînd alții au făcut-o, și chiar cu strălucire, înaintea ta. A scrie despre un om rămîne însă, în același timp, una dintre marile bucurii ale celui care și-a ales ca unealtă de lucru condeiul.

Am pornit, spre sediul Cooperativei agricole de producție „Someșul”, din marginea orașului Satu Mare, stăpînit de acel tremur abia perceptibil al unor autentice răscoliri lăuntrice pe care le provoacă orice dialog al omului cu semenul lui.

Ce fel de om este oare acest Gheorghe Bogza pe care ecranul televizorului mi l-a adus de-acolo, din extremul Nord al țării, în casă și pe care coloanele ziarelor și revistelor au încercat să mi-l prezinte în atîtea rînduri ? Cum o fi acest Erou al Muncii Socialiste la el acasă ? Cît de asemănător ori cît de diferit de alții pe care-i cunoscusem și care, ca și el, și-au cucerit această distincție supremă a vredniciei ? Aceste întrebări mă preocupau în timp ce voluminoasa „Volgă” împrumutată de la județeană de partid mă legăna ca și valurile imaginate ale fluviului de la care-și împrumutase numele, ferindu-mă totodată de ploaia rece de afară. Tovarășul Tauber, un șofer făcut, așa cum îi stă bine oricărui șofer care știe multe dar care așteaptă să fie întrebă, mă trezește. Brusc la o realitate de care tocmai mă temeam, simțind parcă răvășirea care mă bîntuia : „Numai să-l prindem în toane bune pe tov. Bogza !”

Va să zică erau, de la început, două posibilități...

Trecem pe lingă o clădire nouă, cu mai multe etaje, nu mai știu cîte, în stil cubist, cam rece, cu aspect de hală industrială, să zicem de categoria mijlocie, adică nici prea-prea, nici foarte-fortă, dar cu ferestre mari, curată și ocilim, urmînd drumul șerpuit de asfalt, alei cu flori, brazi tineri și ...adolescenți, diversi arbuști ornamentali, îngrijiți cu garduri pitice de sîrmă vopsită în verde și, în spatele clădirii amintite, vîd înșirîndu-se altele mici, vechi dar curate, ca peste tot la țară în gospodăriile oamenilor vrednici. Un grup de tovarăși ne întîmpină nepăsători la ploaia deasă și rece ca și la șuvoaiele curgînd din streșini, pe la colțuri, ca din robinete. Simt că și noi sîntem cercetați din ochi, în stilul propriu țăranelor și atît de cunoscut nouă gazetarilor și care se traduce scurt și fără ocoliri așa : „Aștia cine or mai fi și ce-or mai vrea ?” Nu-i nimic fraților, îmi zic la rîndul meu. Ne vom lămuri sper cît mai curînd. Și, mai înainte de a ne strînge miinile, mătur cu ochii la rezeala peretilor albi și mi-i fixează pe o tablă bătută sau agățată într-un cui. Rețin cele trei rînduri scrise pe ea : „Succesul este al luptătorilor și nu al visătorilor”. Mă simt, dintr-o dată, incult și, în timp ce se fac prezentările, caut febil și inuul răspunsul : cine o fi zis vorbele

astea mari ?, incît nu bag de seamă care-i Gheorghe Bogza și cine-s ceilalți.

Intrăm.

Pe culoarele înguste, din nou plăcuțele albe cu litere roșii : „Succesul este al luptătorilor, nu al visătorilor”. De data asta văd și numele celui pe care-l căutam printre amintiri (șters în exterior de ploaie, soare și vînturi, proaspăt aici, la adăpost) : Victor Eftimiu. Mă mai liniștește puțin. Nu sînt chiar atît de incult cum mă temusem. Sîntem îndrumați spre o încăperă mică, fără nici o firmă deasupra ușii, cum vedem la celelalte camere.

Iată-mă deci față în față cu Gheorghe Bogza, celebrul președinte al nu mai puțin celebrei Cooperative agricole de producție „Someșul”. Încerc să fac, după un vechi și desigur demodat obicei, inventarul rapid al camerei, mă gîndesc că a deseori lucrurile îi pot defini pe oameni cînd aceștia au fost cei care și le-au ales.

Am ce să refîn, am și de ce să mă mir ; ceramică de Satu Mare, Negrești, Oaș, ștergare (vechi, nu cumpărate în magazin), machete de viață domestice coșoțate pe un dulap burdușit de cărți, știuleți de porumb uriași, gravuri, reproduceri policrome ale unor opere mai mult sau mai puțin celebre — dar frumoase —, un „Fram” pus în priză, un radio, o caricatură a medicului veterinar din cooperativă sub care scrie mare „Dr. Ibrahim” și alte multe nume mici, ca la spanioli cu sînge albastru, sfîrșite cu localitatea înobilată și ea cu umor „De Hirșova”, semnată de Gh. Bogza, deasupra un Șveik

rizînd sănătos. În cameră liniștea domină. Afară ploaia țîșie în ritmuri egale. Ca oaspete, se cuvine să încep. Dar cu ce ? Caut și pe dinăuntru, dar și pe din afară. Deasupra ușii prin care intrasem văd o plăcuță albastră. Scris cu alb : PREȘEDINTE. Poate fi un început. Să încep :

— Dumneata, tovarășe Bogza, ești un președinte... altfel...

— Adică ?

— Fiindcă aici funcția dumitale e scrisă pe dinăuntru, nu pe din afară, cum se obișnuiește. De ce ?

— Pentru că trebuie s-o am mereu în față și să nu uit ce sînt, ce reprezînt și ce trebuie să fac ca să corespund și să mă mențin.

În cameră n-a mai rămas decît un tovarăș din grupul inițial (în afara colegului Ion Predoșanu pe care, pasișîndu-l pe Jérôme K. Jérôme, nu-l mai socotesc). Este un om cu părul alb, cu obraji cam injectați, cu un defect la unul din ochi. Stă cu palmele sprijinite pe genunchi, ascultă și nu spune nimic. Dar nimic ! Nu zîmbește, nu exclamă, nu întreprinde. Mă simt chiar puțin stingherit. Cine-o fi ? Parcă, din nou, mă tem că nu pot lega firul unei discuții sub steaua sincerității. Și Gh. Bogza tace. Pe nesimțite, Predoșanu își deschide aparatul de fotografiat. În spatele biroului, pe perete, se află un portret aidoma chipului președintelui. Mai încerc o dată :

— Cine v-a făcut portretul ?

— Cézanne, cade răspunsul lui Bogza și cu atît mai ciudată mi se pare acum asemănarea. Și mai înțeleg ceva : spiritul

UNITATEA
NAȚIONALĂ
IN VIAȚA
DE TOATE
ZILELE

sintetic al interlocutorului meu, capacitatea lui de a elimina surplusurile chiar și în vorbire. Îmi place însă și umorul omului care cu o singură vorbă îmi răspunde și direct dar și în doi peri, ca să mă încerce. Cu același răspuns, Gh. Bogza îmi dezvăluie și gustul său pentru frumos, pentru acel frumos universal care pune semnul egal între un tablou și un lan de griu. (Aveam să află că Eroul reportajului de față citește enorm și variat. Abonamentele sale la ziare și reviste sînt în număr de 18 !).

— Ce fel de țărăn ești dumneata ? Întrebarea, cam scurtă, se cere înțeleasă mai larg : dumneata care te îmbraci ca un orașean, ești chiar elegant, care ai gust pentru pictură și carte, care ești atît de sigur de dumneata încît îți intimidezi oaspeții, dumneata care îți dai seama că poți fi confundat cu Cézanne și tocmai de aceea l-ai așezat acolo astfel ca privitorii să poată face și ei comparația, să te întrebă ori să se mire ?

Așa a început pașnicul război al întrebărilor și răspunsurilor dintre noi. Și în tot acest timp, omul cu obraji arși de soare, cu palmele sprijinite pe genunchi, cu acel ochi sănătos vioi, continua să tacă. Mă și gîndeam : probabil nu știe românește.

— Țărăn sînt, că sînt președintele unei cooperative de țărani, adică sînt al mai țărăn din toți, am 30 de ani de cînd lucrez la țară, acum în iunie, vă arăt și cartea de muncă. Dacă nu eram țărăn de la început, aveam tot timpul să devin pînă acum. (Iarăși echilibrul dintre seriozitate și glumă amenință să mă dezechilibreze). Gheorghe Bogza continuă :

— Numai la Cooperativa „Someșul” sînt de 17 ani.

— Cum se poate conduce o asemenea unitate cu hazul d-tale ?

— Păi chiar cu haz ! Mă scol la 5 dimineața, îi trag 2-3 înjurături, că n-o să fiu morocănos toată ziua și-apoi la treabă serioasă. Cu puțină glumă, cu mai multe rîsete, mai cu nițică muzică, mai cu un desen făcut în joacă, cu o raită prin cîmp, cu un ochi strecurat prin grajduri, că oameni sîntem și miine o s-o luăm de la cap.

Prînd din zbor o idee ieșită din... grajd. Mi s-a spus că are o mare pasiune pentru cai. Și că mulți au strîmbat (oare nu mai strîmbat și azi ?) la aceste „gusturi” nemecanizate ale președintelui.

— E adevărat că la dumneavoastră se pensionează și caii ?

— Păi ce, ei n-au muncit ? Inseamnă că au și drept la pensie.

— Ziceam să vorbim serios...

— Eu vorbesc întotdeauna serios, chiar cînd fac glume. Am să te duc să vezi pensionarii. Și plecăm.

O DATA SCRISĂ PE PEREȚI

Omul cu obraji aprinși ne urmează. Tăcut. Trecem pe alei betonate, încadrate de spații verzi, iarbă și flori, plante și pomi. Oamenii se opresc o clipă din treabă și ne salută. Construcțiile fermei sînt albe și corul vînt le pune mai mult în valoare curățenia.

— Sînt noi. Toate. 60, dacă vrei poți să le numeri. Sub fiecare streășină o placardă pe care scrie : 14 mai 1970. Tresar. Sîntem chiar în 14 mai, adică exact 6 ani după inundații.

— Le-am reconstruit. Mai mari și mai solide. Într-un an și jumătate numai cu oameni din cooperativă. Altceva nou : stațiile de încălzire centrală. Am lăsat spații între ele. De aici cîșese de 5-6 ori pe an și dau hrană proaspătă la animale.

Intrăm într-o hală ce părea a fi pentru vite mari. Înăuntru multă lumină, ferestrele sînt largi și deschise. E totuși cald, dar nu miroase urit. Păsări albe, puzderie, guralive, elegante pe picioarele lor delicate, se-nvîrt în jurul unei femei tinere, cu ochii ca floarea inului, sticloși. Ne vorbește ungurește. Desigur, un salut. Președintele dă din cap. Omul cu obraji rumeni, răspunde în maghiară și-i cere un pui. În sfîrșit, a vorbit !

— Știi ungurește, tovarășe Bogza ?

— Înțeleg tot. Sînt doar din cea mai mare comună rurală din această zonă ; Bicazul Ardelean. Din satul meu s-au făcut acum alte 7 sate. Puiul meu, dacă nu sperjât, stă în miinile vrednicului gospodar.

Îl ascult. Vorbește ca un expert.

— Are 42 de zile. 900 de grame...

— Peste un kilogram, îl corectează fata cu ochii ca inul, pe românește, ca să înțelegem toți.

Gheorghe Bogza se face că n-aude. Continuă :

— Sînt curățit... (Îl întoarce pe o parte, pe cealaltă, demonstrativ, dar și pentru

(Continuare în pag. 6)

ȚARA ÎNTREAGĂ UN SINGUR GÎND,

(Urmare din pag. 5)

sine. Nu miroase. Are picioarele galbene. Curate...

— Tocmai bun pentru un papricaș cu smintină, zice iar fata luind puilul în primire și apoi eliberându-l printre ceilalți care se împrăstie speriați parcă de ideile gastronomice ale fetei. Ieșim. Gheorghe Bogza conchide: Nici la rotisor n-ar fi rău. Avem 20 de hale pentru păsări. Le-am făcut mari, că cine știe ce ne mai trece prin cap? O hală d-astea se poate transforma ușor în grajd pentru vite mari. Și nici pe pui nu-l deranjează. Adică n-am probleme de spațiu cu ei...

„PENSIONARIII GRAJDURILOR”

Trecem mereu printre alte și alte hale și grajduri. Pe o margine de ogor, porumbul a scos binișor capul spre cer. E cam des și mi pare ciudat, chiar ca orășean ce sint. Gh. Bogza privește doar în jos, concentrat. Se oprește aproape la fiecare pas. E clar că ceva îl preocupă. Încerc să-l readuc printre noi:

— Nu-i cam des?

Nu mă privește. Dar cred că m-a auzit. — Dacă-i secetă, apar insectele, spune ea pentru sine. Dacă plouă, bolile criptogamice. Dracu' știe cum o fi mai bine...

Mergem lângă el în tăcere. Cu opriri scurte, aparent nejustificate. Și-apoi, dintr-o dată:

— M-ați luat în ris cu caii. Prin alte părți unii nici n-au început prășitul. Așteaptă ca porumbul să facă două frunze. Noi prășim zilnic. Cu caii, domnule, auzi, cu caii, printre rinduri. Pe udătură cum să intri în cîmp cu tractorul? Dacă ar fi uscat, da, însă agregatele au 5 tone, zdruncină pămîntul, acoperă planta, lasă urme... Caii pășesc cu grijă. Nesimțit. Nemții folosesc 10 perechi de cai la 100 de hectare, iar un tractor la 7. Am citit, că n-am fost pe-acolo. Noi, cam la fel. Și dumneata te lei după alții și mă tuchi-nezi cu caii. Ascultă niște socoteli adevărate și după aia să văd ce mai zici: într-o lună și jumătate, adică în 45 de zile, am cărat 6 000 tone de carbon de sodiu în cîmp, cu caii; apoi 15 000 tone bălegar (că asta se dă de mii de ani iar chimicalele doar de 20), tot cu caii; 8 000 de tone sfeclă furajeră, cu caii; porumb alte 4 500 de tone. Tot cu ei. Noi îi servim pe beneficiari, adică pe cooperatori, cărîndu-le totul acasă. Facem caravane de căruțe, cu cai. Pe cauciucuri și rulmenți de automobil aruncate de șoferi, dar care mai merg la noi 5-6 ani. Fără zgomot. Fără poluare. Fără carburanți...

S-a încins omul din președinte sau președintele din om?

— Tractoarele cu remorci le folosim la drumuri lungi. Te faci că n-ai auzit de penuria de combustibil? Atunci ce-ai domnule, cu caii?

— Am auzit că vă este milă de ei și de-aia...

— Dacă mi-era milă crezi că i-aș fi ținut 20 de ani la ham? Dumneata nu înțelegi că munca acestor cai nu pleacă din cooperativă, ci rămîne aici? Adică valoarea acestei munci, că munca nu e un tablou să te uiți la el. E muncă. Ea se simte. Se pipăie în valori. Noi înmulțim aceste valori cu 200, că 200 de cai avem.

— Afară de pensionari...

— Și ce-i dacă avem 14 pensionari? După 20 de ani, merită și ei o mină de fin și una de ovăz. Să-și aducă aminte că nu degeaba au cărat cite 5-6 tone odată. Păi noi încărcăm căruțele cu virf, că avem de unde și dăm premiul celor care cară cel mai mult. Bicicul nostru e cu sirmă la virf, să se simtă și să se știe. Dar un cal bătut înseamnă pentru vinovat o amendă de 500 de lei. Un căruș beat pierde dintr-o dată 10 norme, că i le tai fără multă vorbă și el știe că așa înseamnă 600 de lei pierduți și mai bine bea cînd ajunge acasă la el, nu în timpul serviciului. Toată lumea e de acord că-i mai bine așa decît să dai în șanț 5-6 tone de bucate. Așa că, vezi dumneata, lingă animale bune ne trebuie și oameni buni. N-ai auzit de protecția animalelor?

CALUL ȘI „TRABANTUL”

Și iată-ne ajunși la grajdul cailor. Din păcate s-a întunecat. Oare o să mai iasă ceva pe filmul lui Predoșanu? Il simt neliniștit. Murmură obidit: „Ce ghinion! Întîi ploaia și acum noaptea”.

— Știi ce? Puțin îmi pasă de pozele dumitale, dacă ar fi să plouă măcar încă două săptămîni. Că asta ne lipsește mai mult decît pozele. Te-am ține și pe dumneata pe mîncare, și ai mai da și dia

mină puțin, să nu-ți piară pofta de masă sau să te simți ofensat...

(Cine te-a pus Ioane să te bați în vorbă?) Predoșanu își încearcă totuși norocul. Ținînd un armăsar de friu (între noi fie vorba: cînd a trecut superbul și focosul animal, s-a cam zguduit asfaltul sub picioarele noastre), Gheorghe Bogza pozează și gîndește cu voce tare, să iasă „natural”:

— Cum adică? Nu face unul ca ăsta mai mult ca un „Trabant”? Să fim serioși, tovarăși! Caii muncesc de 200 de lei pe zi și mîncă de 20. Nu-i bună afacerea? Un animal ca ăsta face ușor 40 000 de lei. Curați. Un „Trabant” mîncă de 3 000 de lei și ce produce? Poluare. Calul nu cumpără. Înmulțește. Vorbesc de armăsar, că cred că ați văzut că armăsar este... Dar și ceilalți, că țin la treabă 20 de ani. Fără reparații capitale. „Trabantul” cit ține?

Omul tăcut, cu obraji ca para focului, ride în barbă. Cu cit mă uit mai bine la el, parcă l-aș cunoaște de undeva. Dar de unde? Ori m-am obișnuit cu el prea repede în aceste citeva ore petrecute aici.

Se pare că n-ar mai fi nimic de văzut. Ne întorcem tot pe alei benetonate, dar pe un alt traseu. Lui Gh. Bogza nu-i pasă că un avion are oră fixă de plecare. Nu observă că tot mai des ne privim ceasurile. Cine vine la el, să nu se grăbească. Mai ales dacă-i în toane bune. Așa că... hai la sere, la atelierul de ceramică, la gaterul care dansează la capătul unei lungi curele acționată de un tractor-piesă de muzeu, cu roți metalice, dințate, indiferent la tehnica modernă, pusă parcă pe nemurire, la atelierul de confecționat jaluzele interioare, colorate, prin grădina de legume, pe la trandafiri, pe la... pe la...

Nu poți obosi, fiindcă Eroul îți transmite din energia lui și fiindcă toț ce vezi este nou, interesant, dinamic, acționat de voința și forța acestui om teribil, adăugată celei colective. Profilul cooperativei este în primul rînd agricol, în sensul marilor culturi vegetale. La acest capitol au și luat cooperatorii sătmăreni premiul întîi pe țară, chiar anul trecut cu recorduri în materie: porumb-ștuleți 17 490 kg, boabe fizice 13 622, predind către stat 7 090 kg boabe fizice de pe fiecare hectar sau 9 090 kg ștuleți.

Oamenii ne salută. Pe românește, pe ungurește. Spinările bărbaților, femeilor, ale celor tineri sau vîrstnici, se îndreaptă pentru citeva clipe, chipurile ne zîmbesc, miștile roșii și asprite de munca în aer liber se opresc puțin din trebăluiala obișnuită. Chipurile nu înțepenesc însă și înțeleg că președintele lor este unul de-al lor. Asta se simte ca mirosul de fin proaspăt cosit, după ploaie.

Omul tăcut a dispărut. Nu-i mai resimt dogoarea obrazilor. A dispărut pe nesimțite, desigur pe un drum ocolit, tot pe asfaltul care aci a învins legendarele noroiaie din gospodăriile satești. Ne reîntîlim în fața birourilor. Văd iarăși clădirea cea nouă dinspre șosea care o maschează complet pe cea veche. De ce nu s-o fi mutînd președintele în casa mare? Il întreb.

— Las' că-ți spun altă dată, zice și-mi zîmbește.

Cine era acel om?

Omul tăcut a reapărut. Zîmbește și el. Mă gîndesc că-i vreun lingușor care face tot ceea ce-i face și șeful. Ori a pregătit ceva de mîncare, ori de băut, cum se obișnuiește pe la țară. În cazul ăsta cum o s-o rezolvăm cu aeroportul? Mai sint 30 de minute pînă la plecarea autobuzului cu pasagerii cursei de București. Dar Gh. Bogza este neîndurător.

— Hai să vedeți sediul politic.

Intrăm într-o sală de ședințe obișnuită, poate mai mare ca în alte părți, cu o estradă, masă drapată în roșu, scaune multe, citeva lozinci, portretul președintelui Nicolae Ceaușescu la loc de cinste, multe fotografii privind viața și activitatea cooperativilor. Pe peretele din fața mesei prezidiului un perete întreg este acoperit de diplome, din păcate toate la fel, însă foarte multe. V-am spus: un perete întreg. Patru sint diferite ca format, grafică, înrămare. Trei reprezintă diplomele conferite celor distinși cu Ordinul Muncii clasa I și cea mai de sus are înscris cu majuscule cea mai înaltă răsplată acordată muncii: Erou al Muncii Socialiste. Sint distincțiile cucerite de cooperatorii de la „Someșul”. Aci nu numai președintele este EROU, ci întreaga comunitate. (Acesta ar putea fi un sfîrșit — acceptabil — pentru un reportaj despre un om din agricultură. Dar nu-l pot folosi fiindcă omul tăcut scoate din buzunarul hainei sale niște hirtii și mi le dă. Nu le mai citesc. O să am timp în avion, dacă-l mai prindem).

Cum trăiesc oamenii pe la noi nu vă interesează? A vorbi omul cu obraji de jar. Deci nu numai președintele știe să fie „fest”, cum zic șvabii de pe aici. Ce poți să răspunzi la o asemenea întrebare? Mă așez deci pe unul din scaunele ocupate de cine știe care dintre membrii celor 826 de familii care compun Cooperativa de producție agricolă „Someșul”, în timpul adunărilor obișnuite, și-mi notez: 450 de oameni sint activi; 500 pensionari C.A.P.; ciștiguri lunare medii pe 1975: Kiraly Antal 2 711 lei; Kalik Ștefan 2 373; Mihai N. 2 263; Dărăban Ioan 2 301...

Omul tăcut mă supraveghează. Intervine:

— Avem 1 370 ha, din care teren arabil 1 020 ha. Nu-i mult, dar ne putem hrăni oamenii. Cei mai mulți au intrat în gospodărie cu cite 15 ari de pămînt. Acum au 30. E vorba de grădinile de-acasă care înseamnă alte ciștiguri. Remunerațiile, ați văzut? Sint aproape ca ale celor din industrie. Dar aceștia nu au grădini. Trăim în marginea unui oraș cu industrie, dar sintem țărani. Trebuie să fim la nivelul industriei sau cit mai aproape de el. Altfel, oamenii aleg industria. Toți. O diferență mai era la case. După inundații au căzut 460. S-au refăcut. Cu etaj. În cooperativă un singur cetățean este chirieș la stat. Nu spun cine, o știe și singur. Nu-i de fapt nici o rușine.

Acum aș sta de vorbă oricît. Autobuzul era de mult, la acea oră, în drum spre aeroport. Chiar nu mă mai interesa decît să știu cine era omul tăcut? Apare tovarășul Tauber, de la judeleană, omul cu „Volga” planturoasă. Surpriza mare!

— Dar ce, credeți că o să vă lăsăm aici?

Rămas bun, stringeri de mîini, de data asta total neprotocolare, ci prietenești, citeva proaspete gladiole pentru acasă, promisiuni de revedere.

— Cine-i, tovarășe Tauber, omul cu obraji încinși?

— Nu-l știți? A fost fotbalist. Era un stilp al apărării. Juca fundaș dreapta la „Progresul” Satu-Mare, apoi la „Someșul”, în echipă cu...

— Stai, nea Taubere, nu mă zăpăci. Ce face omul acum, aici, la C.A.P.?

— Nu știți? (Așa-i mereu: cine știe totul crede că și ceilalți trebuie să știe măcar cite ceva). Este secretarul de partid. Cum vă spuneam: avea un șut dom'le!

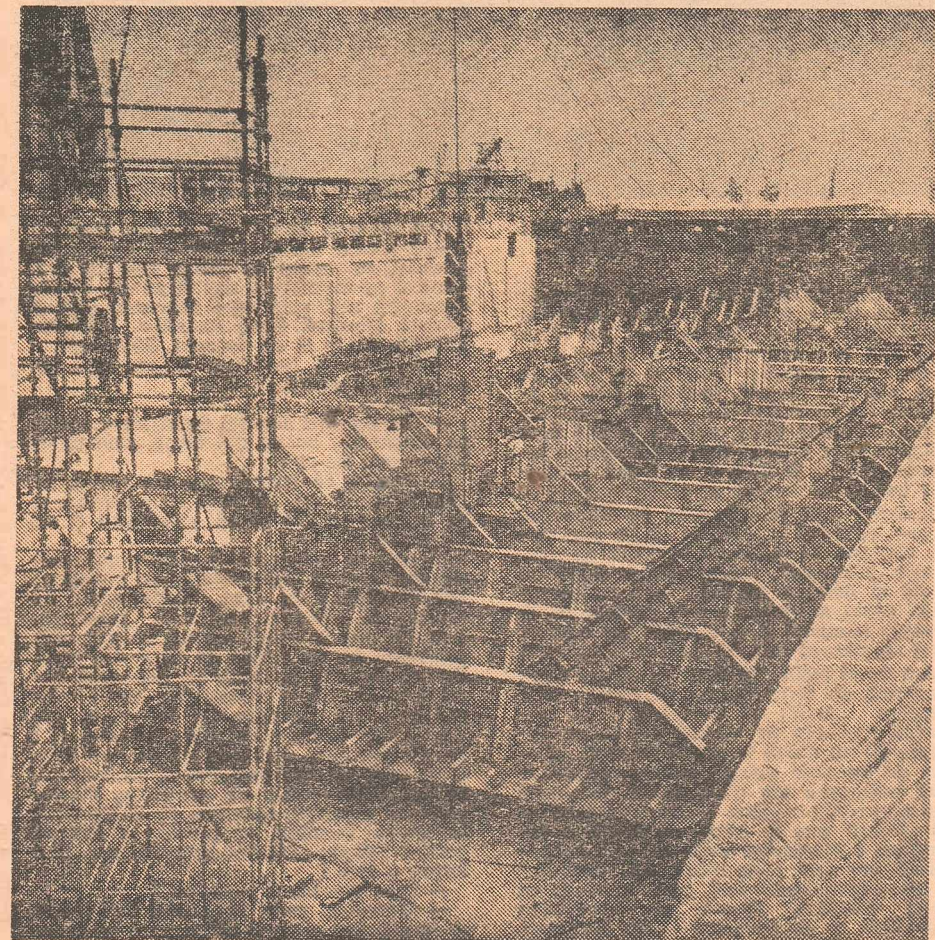
— Cum îl cheamă, omule?

— Nu știți? (Hai, că m-a omorît nea Tauber cu zile). „Piști” Izsak. Lucrează la C.A.P. de 9 ani, după ce s-a lăsat de meseria lui de electrician din cauza accidentului cu ochiul. Dar asta cînd intra pe teren, mai ales pe cel propriu...

„Volga” ne clatină generos, poate un preludiu pentru drumul cu avionul, căci cerul este ca plumbul. Nea Tauber își continuă relatările cu o precizie minuțioasă, competentă ca a oricărui șofer care bate terenul și se respectă. Aud doar frînturi, printre care unele se referă și la agricultură. Esențialul, care mă obsedase, fusese dezvăluit. Venisem să cunosc un om și cunoscusem doi. Le rostesc acum în minte numele: Gheorghe Bogza și „Piști” Izsak. Un Erou al Muncii Socialiste și un secretar de partid. De 9 ani împreună. Înțelegere perfectă. Colaborare. De asta tăcea omul! Dacă n-ar fi făcut-o, ar fi vorbit întocmai ca Gheorghe Bogza: „Succesul este al luptătorilor, nu al vișătorilor”.

MANOLE CĂRȚAN ■

Crește, văzînd cu ochii, petrolierul nostru de 150 000 de tone

La 29 aprilie 1975, Șantierul naval din Constanța, unitatea amiral a industriei noastre navale, a trăit o zi memorabilă, avîndu-l ca oaspete pe secretarul general al partidului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a onorat cu prezența sa lansarea la apă a primului mineralier românesc de 55 000 de tone, „Tomis” după numele său înscris cu litere falnice pe prova, ocazie cu care președintele României a spus, între altele, apreciînd strădania și seriozitatea în muncă a constructorilor de nave din Constanța:

«ESTE, ÎNTR-ADEVĂR, O MINDRIE CĂ AȚI CONSTRUIT PRIMA NAVĂ CU O DEPLASARE DE 55 000 DE TONE. VEȚI CONSTRUI ȘI PRIMA DE 150 000 ȘI AM DORI CA EA SĂ FIE GATA CU OCAZIA SĂRBĂTORIRII A 100 DE ANI DE LA INDEPENDENȚĂ, ÎN 1977. AM DORI CA EA SĂ POARTE DENUMIREA ACESTEI MĂREȚE SĂRBĂTORI A POPORULUI NOSTRU — CIȘTIGAREA INDEPENDENȚEI NAȚIONALE SĂ O NUMIM NAVĂ „INDEPENDENȚA”».

Îmbărbătați de cuvintele secretarului general al partidului și conștienți de capacitatea de muncă a colectivului lor, navalistii constănțeni și-au însușit vorbele tovarășului Nicolae Ceaușescu ca pe un angajament.

Pentru petrolierul de 150 000 de tone,

Se încheagă bloc-sectiile viitorului petrolier „Independența”.

Fotografii de EMANUEL TÂNJALA ■

O SINGURĂ VOINȚĂ

care va reprezenta cea mai mare ispravă a constructorilor români de nave, prima bucată de tablă a fost debitată la 28 decembrie 1975. N-a fost o zi deosebită, ne spune secretarul comitetului de partid al șantierului, Ștefan Panait, ci a fost una ca oricare alta, proverbul cu ziua bună care trebuie să se cunoască de dimineață neavind prea multă aplicare în construcția de nave. Aici lucrurile se complică, pe măsură ce nava se încheagă și capătă contur, lungă de 304 metri și lată de 46, și pentru ca totul să arate bine, adică să se termine cu bine și colosul să străbată întinderile de apă cu o viteză de 16 noduri, se cade ca toate diminețile să semene una cu cealaltă și să fie compuse din ore de muncă serioasă și disciplinată.

Așa arată dimineața în care ne este dat să vizităm șantierul „Bicazul”, a treia navă din familia celor de 55 000 de tone, abia lansată la apă în cinstea celei de-a 55-a aniversări a creării Partidului Comunist Român, suportă ultima găteală, tresărind imperceptibil peste valurile unei mări calme ca o oglindă. Corpul mineralierului a fost terminat cu șapte luni mai repede decât se prevăzuse în documentație, spre mândria navalistilor constănțeni, intrați astfel în posesia unui alt certificat de talent și seriozitate, dar și spre bucuria comandantului de cursă lungă Vasile Eram, primul gradat de pe punte, om cu adevărat trecut prin ale vieții și prin ale mării, cu atât mai apropiat sufletește de nava ce i s-a încredințat cu cât în buletinul său de identitate, în dreptul locului nașterii, este înscris același cuvânt ca și pe prova mineralierului. Alături de „Bicaz”, pe platforme și în umbra macaralelor gigant de 480 de tone, cele mai mari din țară, aduse anume pentru a urni de la pământ bloc-secțiile petrolierului unele având să cântărească 700 de tone, părțile componente ale corpului central al „Independenței” așteaptă să fie coborâte în doc.

Dar pînă atunci, ne informează Ștefan Panait, mai e nevoie de un bob de zăbavă. Deocamdată, urmînd unei planificări întocmite cu meticulozitate, docul uscat este destinat în primul rînd celui de-al patrulea mineralier de 55 000, a cărui depunere în apa mării nu mai e decît o chestiune de zile. În prezent, înțelegem, mineralierul reprezintă problema numărul 1 din punct de vedere al urgenței și al termenelor de livrare, dar munca la petrolier nu încetează nici o clipă, ci se desfășoară în paralel, în conformitate cu programul stabilit, ceea ce vrea să însemne că s-au debitat pînă acum, adică tăiat părți componente dintr-un blat, 7 400 de tone de metal, din care s-au și confecționat peste 6 000. Cam o treime, nu e greu de socotit, din întreg corpul navei, proiectat la 24 000.

În hala de construcții-corp, dată în folosință în 1974 și avînd o suprafață egală cu cea a douăsprezece terenuri de fotbal puse unul lîngă altul, ca și pe platforme, se lucrează, cum lesne se poate deduce, cu tona. Dar adevărata unitate de măsură pare să fie aici centimetrul, căci bucățile acestea uriașe de metal, parte dintre ele avînd dimensiunile unui bloc cu cîteva etaje, trebuie așezate cap la cap cu o exactitate urmărită adesea cu micrometrul. De fapt, în această etapă a lucrului, greul cade pe capul și pe miinile sudorilor. Marea lor majoritate sînt tineri, ceea ce, desigur, nu miră pe nimeni, de vreme ce media de vîrstă a lucrătorilor șantierului abia depășește 21 de ani. Nici maestrul Mihai Iordache nu ni se înfățișează altfel, de-acum bronzat și cu chipul bătătorit de vîntul care suflă dinspre larg, dar are 40 de ani impliniți de viață și 15 impliniți de muncă pe lîngă nava. Pe lîngă nava e numai un fel de-a spune, căci atunci cînd a intrat dînsul la S.N.C., după terminarea școlii profesionale, numai de nave nu prea era vorba în șantier. Ci mai mult de reparații și îndreptări. Și-duce aminte exact: prima treabă care i s-a repartizat, chiar cu o oarecare teamă, a fost să sudeze treptele unei scări! Astăzi, maestrul Mihai Iordache e unul dintre cei care lucrează, în fruntea unui colectiv foarte tînăr, la încheierea petrolierului de 150 000 de tone și lucrul acesta nu-l sperie. Îl consideră doar o foarte exactă verificare a posibilităților fiecăruia și a posibilităților tuturor, dar n-are nici un motiv să creadă că nu vor izbuti. A citit undeva, nu mai știe exact unde, că oamenii pot înfăptui, prin muncă și perseverență, tot ceea ce-și pot închipui. Ei bine, dînsul a stat odată pe dig și și-a imaginat cum o să arate petrolierul cei

mare, ca un pește uriaș, și cum o să-i facă o poză, în două exemplare, pe care să le trimită la Timișoara și Brașov celor doi frați ai săi. Pe amîndouă o să scrie la fel: „Măi, băieți, mîndria asta de navă a ieșit de sub miinile noastre. Minunați-vă și voi de ce-am fost în stare”.

Apoi, lăsînd gluma de-o parte, adaugă doar atît: „Ca să pot să intru în tutungerie să cumpăr plicuri pentru pozele alea, va trebui să muncim cu seriozitate și disciplină. Așa vom munci. Puteți fi siguri că spun numai adevărul”.

★

În ziua cînd au lansat la apă mineralierul „Bicaz”, navalistii constănțeni au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, o telegramă, din care spicuiem:

„Păstrăm cu adîncă recunoștință, în inimi, aprecierile făcute la adresa hărniciei și priceperii colectivului nostru de muncă, prețioasele indicații pe care ni le-ați dat cu prilejul vizitelor de lucru în șantier, și vă raportăm că aplicarea lor integrală ne-a dat posibilitatea să înfăptuim programul stabilit pentru construcția navelor de mare tonaj.

Vă asigurăm că vom munci cu toată dăruirea pentru a înfăptui integral sarcina de mare onoare pe care ne-ați încredințat-o, de a lansa la apă, în cinstea aniversării centenarului independenței de stat a scumpei noastre patrii, cea mai mare navă construită în România, petrolierul „Independența” de 150 000 tdw.”

Nava care, încheie reporterul, crește văzînd cu ochii, munca exemplară și seriozitatea navalistilor din S.N.C. fiind cea mai bună garanție a lucrului făcut temeinic și la timp.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Părinții patriei

Acei părinți ai patriei ce-au stat
În strana lor de jertfă și dreptate
Și care vin, mai vin adeseori și bat
Cu clopote la poartă de cetate,

Ne-ntreabă ce-am făcut, dacă pe plai
Mai naștem grîu, dacă avem corăbii
Și, tineri dacă sîntem, în ce grai?
Sudoare dacă-aprindem de pe săbii?

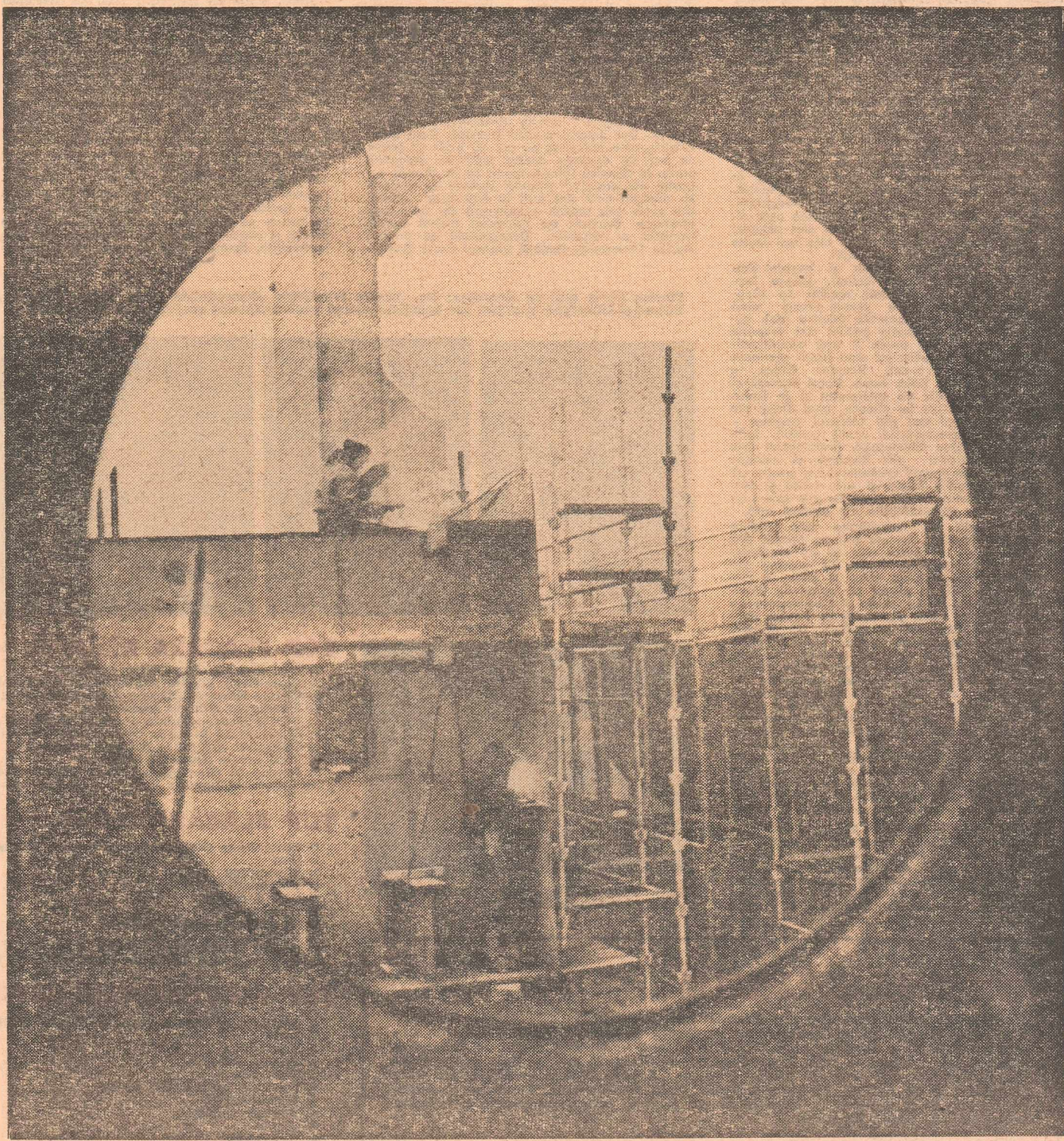
Li-e gura grea, mușcată de cuvînt,
Și îngropată-i parcă, prinsă într-un clește:
Ne-ntreabă dacă nori mai bubuie-n pămînt
Și dacă pe nori chiar iarba crește?

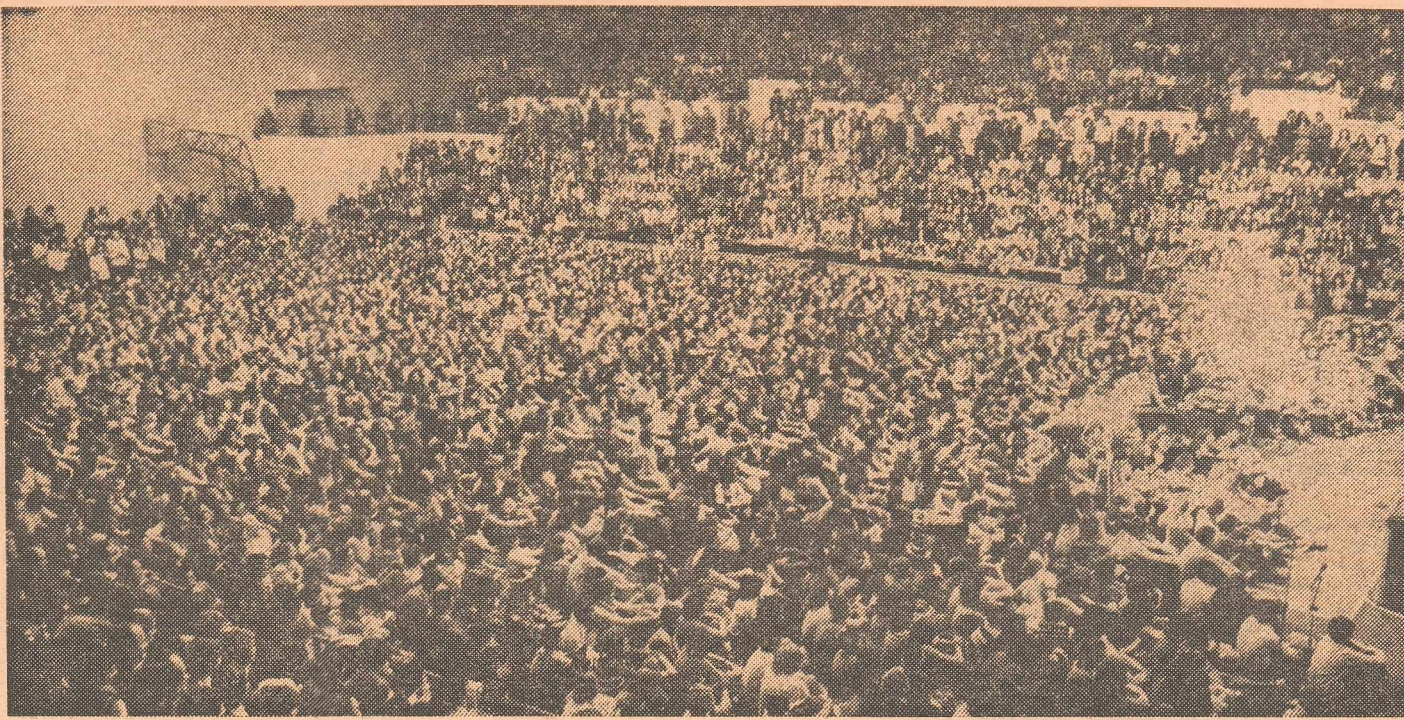
Copii-acasă dacă sînt și-s toți,
Culesul cum se mai arată,
Și dacă drum sîntem de-nvirtejite roți
Cine cu piine stă și cine cu piatră?

Iluminată-adîncă țara — un rotund
Al inimii care-nspre frunți se trage,
Boltește-n noi cu munți și munți răspund,
La tîmple-un viscol se ridică fraged,

Și văd, mi-aud chiar singele-ntr-un scut,
Acei părinți ce-ntr-una ne veghează
Petrec cu ochii-o stea care-a crescut
Și stăm înjugați cu toți la cea mai sfîntă rază.

A. I. ZĂINESCU ■

Cronica (138-139-140-141)

În prima etapă a turneului din această lună, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar și-a desfășurat ședințele de lucru în municipiile Rîmnicu Vilcea (13 mai), Sibiu (14 mai) și Cluj-Napoca (15 și 16 mai). Au fost în total 23 de ore de spectacol la care au participat 15.000 de spectatori și trebuie spus și apreciat faptul că numărul lor putea fi mult mai mare dacă săliile ar fi avut alte capacități. Mai mari, adică.

Greutățile organizării unui turneu de asemenea anvergură n-au fost puține, efortul celor de pe scenă a fost unul considerabil dar s-a înțeles, din nou, că se pot rosti versuri despre muncă, se pot pune pe note fapte din viața acestei țări numai dacă muncești tu însuși, dacă-ți depășești chiar și limitele biologice, acelea care, astăzi situația, împart cele 24 de ore ale unei zile în timp de activitate, de repaus și de somn.

Muzica și poezia tînă propagată de membrii Cenaclului au însemnat și de această dată un orizont deschis spre oamenii țării, spre ei, cei care, însufleșiți de ideile partidului, de munca neobosită, aspră și strălucitoare a cîrmașului destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dau viață, strălucire și forță României. Textele și melodiile prezentate au vorbit, cu mijloacele specifice artei, despre permanența noastră pe aceste pămînturi, despre faptul că istoria noastră este una și că actualul ei mesaj înseamnă: „muncă și muncă încă” și că datorită de a munci este a fiecăruia și a tuturor. Nu numai lupta între vechi și nou a fost generoasă temă a bucărilor din repertoriu, ci mai ales evidențierea șanselor noului după cum exact s-a înțeles că simțul și spiritul național nu pot fi concepute decît de pe poziția revoluționarului autentic, adică a celui care muncă lucid, întotdeauna gata să-și aplece mintea și brațele la nevoile țării. Și la această luptă măreață prin sens și perspectivă, deloc ușoară, sînt chemați românii, maghiarii, germanii și alte naționalități, toți aceia care alcătuiesc România, toți aceia care sînt chemați să înalte această veche vatră pe cele mai înalte culmi ale progresului și civilizației.

Totul a pledat convingător și angajat despre organicitatea acestei culturi, despre faptul că ne numim cetățeni români cu drepturi și îndatoriri egale numai atunci cînd ideile partidului sînt propriile noastre idei, numai atunci cînd idealurile patriei sînt propriile noastre idealuri. Ce poate fi mai semnificativ decît faptul că pe pămîntul unei istorii glorioase și frîntinate — am numit Rîmnicu Vilcea — grupul compus din Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski au interpretat și în limba maghiară frumosele lor cîntece, unul dintre ele — prelucrarea unui text din folclorul maghiar — eu ajutorul instrumentului numit gordon. Intîlnit doar pe valea Ghimeșului, instrumentul este specific maghiarilor din România și amintim acest lucru nu de dragul amănuntului ci pentru că educație patriotică facem și așa, adică și prin cunoașterea instrumentelor specifice prin care s-au exprimat toate naționalitățile din această țară.

Fără îndoială că exactitatea este condiția scrierii unei cronici, dar de aici nu rezultă nici un moment că nu avem voie să ne exprimăm emoțiile și entuziasmul. Pentru că acestea sînt sentimentele cronicarului, chiar și acum în momentul redactării, cu gîndul că aplauzele tinerilor din Rîmnicu Vilcea, Sibiu și Cluj-Napoca au însemnat că pe scenă s-a vorbit de fiecare dată despre viață înțeleasă ca ardere, ca dăruire, ca muncă înobilată de șansele luptei. Cronica fiecărui spectacol în parte va evidenția, credem, momentele semnificative ale spectacolelor, marile reușite ale seriilor-noapți, sau ale matineului din Cluj-Napoca, dar aici, în acest loc merită subliniat marea travaliu al colectivului numit Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar. Mii de kilometri, și nu exagerăm, au parcurs pentru a fi prezenți cu arta lor Gelu Colceag, Gabriel Iencec, Florian Pittiș și desigur lucrul acesta merită toată prețuirea. Sensul vieții țării în acest moment este munca și nimeni n-o să convingă pe nimeni să muncească dacă el însuși nu muncește, dacă nu va fugi de comoditate și rutină.

RÎMNICU VILCEA. La orele 20, într-o sală care a dovedit că poate să primească și dublul capacității ei, Adrian Păunescu a evocat cu emoție împărtășită că „Iată, ne întorcem, conform promisiunii într-un oraș avîd de muzică și poezia tineretului revoluționar de azi, tineretului atașat artei libere și responsabile. Dealții în acest

judet anul trecut, la Drăgășani, unul din marile cîntăreți de muzică folk ai momentului, Mircea Vintilă, a lansat un cîntec manifest al cenaclului nostru. Este vorba de **Pămîntul deocamdată**.

Pentru prima oară prezenți în Rîmnicu Vilcea, marii artiști Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan ridică sala în picioare interpretînd absolut excepțional un potpourri de melodii românești, maghiare, germane și sîrbești. Clipele turburătoare de ei provocate au însemnat de fapt o adevărată înflorire de rădăcini a neamului românesc. Cîntînd apoi melodii de viteje, muncitorești și revoluționare, printre care și **Internaționala** — imnul tuturor celor ce muncesc, al celor nemulțumiți de imperfecțiunea condiției umane, imnul speranței în triumful idelilor comunismului — ei au imprimat un frumos sens desfășurării cenaclului. Căci revindicîndu-se din ideile majore ale cîntecelor de ei interpretate, Mircea Vintilă, urmat fidel de sală, a scos din chitara și vocea sa totul în **Pămîntul deocamdată**. Un moment actoricesc de înaltă clasă au propus Gelu Colceag și Gabriel Iencec în **Balada păguboșilor** pe versurile marelui poet comunist Miron Radu Paraschivescu. Nu exagerăm acordîndu-le calificativul de „extraordinar” ei reușind să evidențieze sensul esențial al poemului: lupta între păguboși și profitori, speranța în reușita luptei pentru mai frumos și mai bine. În inimile și memoria generațiilor spectatori din municipiul de amintire pioasă a istoriei românești, a rămas de asemenea și fiorul tragic al poemului atît de bine exprimat de versurile: „Faceți jocurile moi departe / Contra marilor profitoare — doamna Moarte”. Dincolo de complexitatea și subtilitatea, exact receptate, ale artei sale, Doru Stănculescu interpretînd magistral **Al-hai**, precum și genericul muzical al filmului „Porțile albastre ale orașului” (scenariu Marin Preda) a relevat și un alt fapt: cit de puțin s-a ocupat critica de specialitate de acest mare film, de sensurile sale dramatice, de pura emoție resimțită în fața situațiilor intîlnite numite deocamdată viață și moarte. Dar autorul muzicii filmului, Doru Stănculescu, ne-a îndemnat pe noi cel puțin să facem un act de dreptate acestei pelucule, omagîndu-l acolo, la Rîmnicu Vilcea, faptul că în „Porțile albastre ale orașului” oamenii vorbesc ca oamenii și, atunci cînd sînt puși în fața unor situații sau grele sau eroice, procedează de asemenea omenește. Excelent s-a prezentat tînrul Adrian Ivașișchi cu cîntecul **Deocamdată** nu (versuri Adrian Păunescu), **Amiază** (versuri Aurel Șorobe-

tea) și **Fintini** (Ovidiu Genaru). O frumoasă poezie patriotică **Nei n-am plătit istoricii** cu ziua a citit Lucian Avramescu, originar și trăind în momentul de față în Rîmnicu Vilcea. Iată o strofă din poezie: „Dacă mai este truda aspră / Pur-tăm semeți cămașa de sudoare / Și cînd săpăm la temelii lumina / Țarina de pe miini nu ne mai doare”.

În semn de respect pentru minunatul public din oraș, pentru organele județene de partid și U.T.C., care au asigurat un cadru extraordinar desfășurării cenaclului, tinerii săi membri au prezentat o adevărată avalanșă de lucruri noi. Propriu-zis au fost nu debuturi, ci o seară a debuturilor. Cîteva dintre ele: **Nu cred că lumea** (Ion Nicolescu-Mihaela Popescu), **Mătrăguna** (Mircea Bodolan), **Capodopera** (Adrian Păunescu — Anda Călugăreanu), **Omul pădurii** (folclor maramureșean — Ion Zubașcu), **Ora strepezită** (Adrian Păunescu — Mihai Onu), **Fanfara** (Marin Sorrescu — Gelu Colceag), **Dragostea de cerbi** (Hans Günther Selwerth), **Românii** (Ioan Iacob — Grupul Solaris), **Străbunii** (Ioan Gh. Pricop — Valeriu Penișoară), **Acarii** (Adrian Păunescu — Gheorghe Gheorghiu). De un binemeritat succes s-a bucurat cîntecul **Noi muritorii**, ale cărui versuri au fost scrise special de Adrian Păunescu pentru grupul compus din Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski.

În ciuda unui bilet primit „Rămîneți cu noi și mine să mergem împreună și la școală” spectacolul ia sfîrșit la ora 1 și 30 de minute.

SIBIU, 6 ore de spectacol, 1.800 de spectatori în sala clubului „Independența” din Sibiu — acestea sînt primele date ale spectacolului din acest oraș, printre primele din toată de inimă al cenaclului nostru. Cu **Imn** (versuri Adrian Păunescu) Mihai Onu, venit în cenaclu din domeniul aspru al muncii concrete, dovedește frumusețea și generozitatea ideii Partidului, aceea că în artă este loc și este cazul să pătrundă tinerii muncitori, ei care pot și trebuie să aducă logică și bun simț, prospețime și autenticitate. Dealții, întregul spectacol — o înucunare a dragostei noastre concrete de patrie — s-a constituit ca un triumf al marilor idei ale acestui pămînt: luptă, libertate, lumină. Grupul Solaris din Făgăraș, condus și însuflețit de profesdru de engleză Ioan Iacob, ne-a făcut să trăim sentimentul reconfortant că România trăiește epoca în care poezia și cîntecul sînt arme și hrană pentru toate generațiile. Spunem asta deoarece vîrsta acestui

Doar o parte din tinerii din Cluj-Napoca au avut șansa să participe la cenaclu chiar dacă el s-a desfășurat în Sala Sporturilor.

grup variază între 5 și 25 de ani. Momente de autentică emoție patriotică a stîrnit interpretarea de excepție a Andei Călugăreanu în cîntecul **14.000 tone aur** pe versuri de Adrian Păunescu, al cărui moto îl constituie cuvintele președintelui țării: „În perioada dominației străine, României i-au fost luate, sub diferite forme, 14.000 tone aur”. Cu cîntecele sale **Balada ciobanului care și-a pierdut caprele**, **Omul pădurii** chiar dacă nu s-a situat printre primii în tapurile întocmite, Ion Zubașcu propune o meditație, pe alocuri gravă, asupra condiției umane înțeleasă ca eternă aspirație spre dreptate socială, etică și echitate. Sala a vibrat puternic și profund odată cu poemul **Un cîntec**, omagiu adus președintelui țării, marelui bărbat care-și dedică viața luptei împotriva atîrnării, trădării, lipsei de curaj, celui care constituie pildă vie pentru tineretul revoluționar al acestei țări.

Bucurîndu-se și de participarea actorilor de excepție ai generației lor, Florian Pittiș și Mihail Stan, spectacolul de la Sibiu s-a constituit ca un triumf al poeziei și muzicii tînere angajate și responsabile.

CLUJ-NAPOCA. Pentru a șasea oară prezent în acest frumos oraș românesc, membrii Cenaclului au răspălit, sîntem convinși, formidabila căldură cu care au fost așteptați și întîmpinați. Urmăriți, poate pentru prima oară, de 12.000 de concetățeni, marile conștiințe ale acestui moment, Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan au susținut un recital-triumf asupra căruia conștiința ne obligă să zăbovim. Mai întîi au înfrumusețat inimile și cugetul cu o suită de melodii românești, maghiare, germane și sîrbești din Transilvania. Apoi, patetic, vibrant, emoționant au răsunit în veinicăpătoreala totuși Sală a Sporturilor, cîntecele muncitorești și revoluționare **1 Mai muncitoreșc**, **Răsuna Valea**, **Marșul lui Iancu**, **Internaționala**, **Bandiera Rosa**, și cele de profundă rezonanță națională **Trei culori**, **Hora Unirii**, **Deșteaptă-te române**. A fost de fapt un adevărat recital aici în acea atmosferă greu de prins în cuvinte, poetul Adrian Păunescu a recitat versuri proprii (**Da, mai avem, Copiii de țărani**, **Mere de Ardeal**, **A trecut azi-noapte**) și împreună cu Florian Pittiș poezia înscrisă pe piatra de hotar a lui Geo Dumitrescu, Florian Pittiș singur a spus **Avertisment** (Adrian Păunescu) și **În Mai** (Nicolae Labiș) iar Ion Nicolescu — prezent în sală, ca dealții și la Sibiu — versurile proprii: **Patria pe partea dreaptă și Imn de credință**.

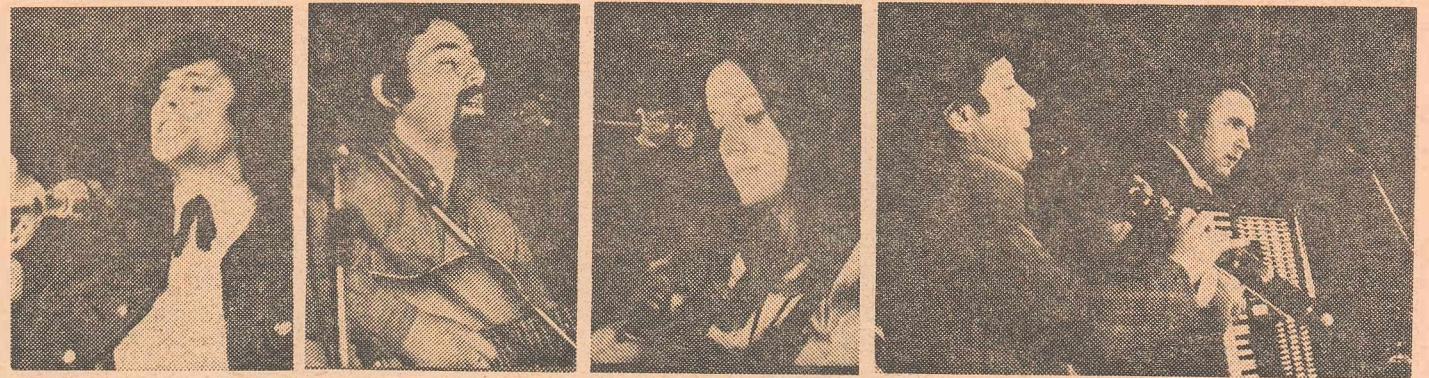
Au fost minute întregi de flerbinte patriotice, momente în care Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar și-a făcut din nou cunoscută profesiunea de credință: dragostea față de partid și popor, patriotismul declarat și concret, dorința de a contribui prin arta ce o propagă la binele și fericirea pămîntului românesc.

Mircea Vintilă s-a situat pe primul loc al preferințelor, dar o prezență absolut remarcabilă, impresionantă prin talent, muncă și seriozitate este, de asemenea, Nicu Alifantis. Cu un repertoriu bine ales și mereu îmbogățit, el a prezentat la Cluj-Napoca un colaj de cîntece populare și pe versuri de Iancu Văcărescu, Geo Bogza și Cezar Ivănescu. Florian Pittiș, Mihail Stan și Anda Călugăreanu au dovedit că au reușit marea performanță de a juca întîi poezia cu adevărat patriotică și revoluționară și mai apoi — dacă nu cumva în ultimul rînd — pe ei înșiși. Urcă în cariera sa din cenaclu tînrul student Mircea Bodolan și doar de el depinde viitoarea sa șansă. Cel de-al doilea spectacol din Cluj-Napoca — pe bază de invitații gratuite — a început îndată ce participanții s-au trezit dintr-un destul de scurt somn, adică la 10 dimineața, în 16 mai. Un spectacol de doar cinci ore în care au excelat, în afara celor citați, Valeriu Penișoară, Mihaela Popescu, Evandro Rossetti, Eugen Cristea și Florin Tănase.

Un debut foarte convingător au avut tinerii clujeni Marta Nagy și Alexandru Bica cu cîntecul **De Juventute** pe versuri de Horia Bădescu. Parafrazînd versul acestuia „E-o toamnă nebun de frumoasă la Cluj” se poate afirma că acolo, la Cluj-Napoca, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar a avut două spectacole superbe, lucru pentru care generoasele gazde din oraș se bucură de întreaga noastră iubire.

EUGEN SECELEANU ■
Fotografii de EMANUEL TÂNJALA ■

Florian Pittiș față cu tineretea; Da, Adrian Ivașișchi: „Deocamdată nu”; Erika Jozsa, o interpretă de excepție a muzicii folk; Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan sau vocea absolută pentru cîntecul revoluționar și patriotic.

Marta Nagy și Alexandru Bica au debutat convingător în cenaclu.

TOP FLACĂRA RÎMNICU VÎLCEA

- 1) Imn (Ion Nicolescu-Nicu Alifantis)
- 2) Bade Ioane (Tudor Arghezi-Mircea Vintilă)
- 3) Cozma Răcoare (Nicolae Labiș-Evandro Rossetti)
- 4) Mătrăguna (Mircea Bodolan)
- 5) Pămîntul deocamdată (Adrian Păunescu-Mircea Vintilă)
- 6) Cuvîntul lui Roată la Divan (Ioan Gh. Pricop-Valeriu Penișoară)
- 7) Caloiianul (folclor — Mihaela Popescu)
- 8) Fără petale (Doru Stănculescu)
- 9) Precupeții (Dan Tufaru-Anda Călugăreanu)
- 10) Balada ciobanului care și-a pierdut caprele (folclor maramureșean — Ion Zubașcu)

TOP FLACĂRA SIBIU

- 1) Bade Ioane (Tudor Arghezi-Mircea Vintilă)
- 2) Imn
- 3) Mătrăguna
- 4) Precupeții
- 5) Cozma Răcoare
- 6) Caloiianul
- 7) Cuvîntul lui Roată la Divan
- 8) Fără petale
- 9) Nunta (Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski)
- 10) Poveste veche (Octavian Goga-Gheorghe Gheorghiu)

TOP FLACĂRA CLUJ-NAPOCA

- 1) Bade Ioane (Tudor Arghezi-Mircea Vintilă)
- 2) Imn
- 3) Mătrăguna
- 4) Cozma Răcoare
- 5) Fără petale
- 6) Cuvîntul lui Roată la Divan
- 7) Precupeții
- 8) Poveste veche
- 9) Nunta
- 10) Caloiianul

PROGRAMUL CENACLULUI

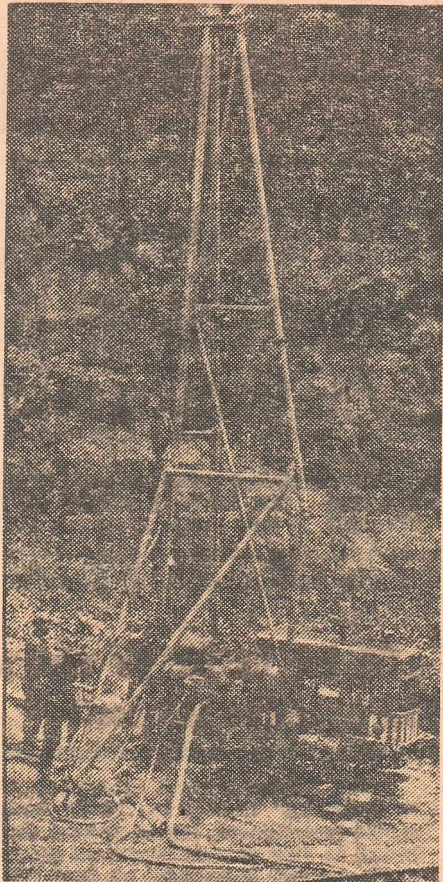
În continuarea turneului din Transilvania, în această săptămînă, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar va desfășura ședințe de lucru după cum urmează: 20 mai — Arad (Palatul Culturii), 21 mai — Oradea (Casa de Cultură a Sindicatelor), 22 mai — Satu Mare (Teatrul de Stat), 23 mai — Baia Mare (Sala Sporturilor), 28 mai — Tirgu Mureș (Cinema „Arta”), 29 mai — Miercurea Ciuc (Patinoar) și 30 mai — Sfîntu Gheorghe (Sala Sporturilor). Toate spectacolele vor începe de la orele 19.45. Biletele se vor procura prin organizațiile U.T.C. din întreprinderi, școli, facultăți.

PIONIERII PIONIERILOR

Bicaz, Argeș, Bistrița aval, Lotru, Sebeș, Someș, Porțile de Fier, Argeș aval, Olt, Sadu, Riul Mare și cite alte cursuri de apă sau simple puncte pe hartă în care s-au dat, în acești ani zbuciumați, bătălii hotărâtoare pentru socialism. Sint locurile în care s-au înălțat cetățile luminii, hidrocentralele fără care industrializarea socialistă n-ar fi progresat în mod atât de spectaculos și poate că însuși chipul României de azi și de mâine ar fi altul, fiindcă fără munți și mări de energie orice societate modernă este condamnată la stagnare.

Li cunoaștem cu toții pe pionierii hidrocentralelor noastre. Citeodată, sint imortalizați pe peliculă. Să vadă și urmașii avangarda șantierului, primul camion, primul țărșuș, prima baracă, locul unde se va ridica gigantul de beton și piatră, centrala, stăvilarul. Și totuși citi din noi se gîndesc că și acești pionieri și-au avut pionierii lor, care au bătut aceste locuri cu ani înainte ca oamenii trustului de construcții hidrotehnice să înfigă primul țărșuș. Bărbați curajoși, deschizători de drumuri în păduri neumbrate, alpinisti încercați, prin forța lucrurilor, geologi, ingineri, specialiști în foraje geologice, ingineri, tehnicieni sau simpli muncitori, călărîndu-se cu sondeze de zece tone pe culmi pe care, poate, înaintea lor, nu călcase decît urși și capre sălbatice. Uneori din alpinisti se transformă în exploratori acvatici, așa cum s-a întimplat la Porțile de Fier: echipamentul e altul, misiunea aceeași. Sint oamenii Grupului de șantiere pentru lucrări geologice din cadrul Institutului de studii și proiectări hidroenergetice București.

În fapt, raza lor de acțiune depășește sfera de preocupări a institutului, deservind nevoile întregului Minister al Energiei Electrice. „Întepînd pămîntul”, după plastica expresie a directorului grupului, inginerul Gheorghe Ionescu, ei pun la dispoziția proiectantului date indispensabile conturării diferitelor soluții posibile pentru utilizarea potențialului hidroenergetic al unei văi. Elaborarea proiectului propriu-zis este o fază ulterioară. Iată de ce tocmai ei sint primii dintre primii. Un singur exemplu va fi concludent. Trustul de construcții hidrotehnice, grupul de șantiere Hoțeg, a bătut primul țărșuș la Riul Mare în 1973. „Exploratorii” care fac obiectul articolului de față au înfipt primul lor țărșuș simbolic cu vreo 20 de ani înainte! Este, desigur, un caz extrem. La Riul Mare decalajul se explică prin înapoierea tehnică și lipsa de mijloace materiale a României de la începutul industrializării socialiste, care nu permiteau să se treacă încă de atunci la asaltul Retezatului. Totuși, cum am spus, indiferent de natura lucrării și a viitorului proiect, oamenii Grupului din I.S.P.H. sint, în mod necesar, cei dintii. Și cei dintii uitați, fiindcă de ei puțini își amintesc la ora

inaugurării festive. Nu e un reproș, ci o constatare.

De ce acești oameni înfruntă necunoscutul, vitregia naturii, extrema izolare? Fiindcă sint animați de spirit revoluționar, de hotărîrea de a contribui la înnoirea României fără a da înapoi de la sacrificii personale, renunțînd la acele comodități care pentru unii dau farmec vieții. Ei întrușează spiritul revoluționar nu fiindcă vorbesc frumos la ședințe — nu prea au timp de asta —, ci fiindcă se află în primele rînduri ale bătăliei pentru România de mine. Și nu e prea ușor. Știți cum se lucrează la Cașoca? Este foarte greu. Nu e nimeni vinovat, dar nu se poate altfel.

Acolo, în Valea Cașoca se sapă un puț pentru cercetări geologice în vederea viitoarei amenajări complexe a bazinului Buzăului. Roca nu e dură, se sfărîmă. Și, paradoxal pentru neinițiat, cu cit terenul e mai moale, cu atît se pătrunde mai greu. E de preferat granitul! Puști, și mergi mai departe. Dar ce să faci dacă natura n-a lucrat cu granit în Valea Cașoca? Te lupți cu infiltrațiile, cu falile și fisurile, cu apa care urcă pînă

la glezne, pînă la genunchi, dar mergi mai departe! De sus, picură neconțenit; iarna, vara, luni și ani în șir, plouă. Așa se lucrează la Cașoca.

„Să-i lămurim pe oameni, să înțeleagă de ce trebuie să rămînă acolo, ce importanță are munca lor, să fie mindri de ceea ce fac!” Cam așa sunau sfaturile directorului Gheorghe Ionescu, el însuși un veteran — și nu din birou — al forărilor în condiții grele. Și din acest punct de vedere, puțul de la Cașoca este poate un unicat.

Directorul se gîndea și la faptul că nu departe de puț T.C.H.-Moldova a descnis șantierul pentru hidrocentrala de la Siriu. Dacă or să fugă oamenii acolo? Bonii pentru ei ar fi cam aceiași, dar munca mai simplă, mai ușoară, deși nici la Siriu nu se lucrează ca în salon.

Oamenii nu au dezertat, au preferat greul; în frunte cu șeful lor, inginerul comunist Mihai Golumbeanu. Firește, în ceea ce-l privește, nu fusese nici un pericol ca să se mute la vecini, se știa doar cit era de atașat „minei” sale. Dar cu el s-a întimplat altă istorie: i s-a propus să treacă într-o funcție de conducere la I.S.P.H., după nevoile serviciului. El a refuzat retribuția superioară și biroul care dă spre strada Galați, a rugat să fie scuzat și înțeles, ca inginer, ca membru de partid: vrea să termine puțul. Și o asemenea lucrare nu se termină nici azi, nici mine. Tovarășii săi l-au înțeles. Iși aminteau prea bine că la inundațiile din 1975, cînd debitul piriiașului Cașoca se mărise de sute de ori, același Golumbeanu fusese dat dispărut, pentru ca să se afle ulterior că nu dispăruse deloc și că apăruse, cum se spune, cu ghearele și cu dinții, puțul „său”. Cînd s-au restabilit legăturile telefonice, tovarășii săi de la București doreau să afle dacă n-a pătîit nimic, dacă n-are nevoie de alimente, de medicamente. Dar de la capătul celălalt al firului n-au auzit de la Golumbeanu decît: „Trimiteți 2 km de conductă!” Temîndu-se, poate, ca legătura să nu se interrupă din nou, inginerul evita să vorbească despre el, deși ar fi avut multe de spus, se grăbea să comunice planurile sale pentru aprovizionarea cu combustibil în acest caz de forță majoră.

Vasile Condrea, coleg de breaslă și prieten al lui Mihai Golumbeanu, ne-a rugat: „Să nu-l scoateți erou pe inginerul de la Cașoca. E un om obișnuit”. Pe care însă am dori să-l întilnim pentru a-i strînge mina.

Și comunistul Ion Moș, fostul cioban din Riul Mare care, acum 25 de ani, s-a profilat pe lucrările geologice pentru baraje, e un om obișnuit. Și-a făcut o brigadă din consăteni și cunoscuți, poate și ei ciobani la vremea lor, care l-au urmat pe Someș, pe Sebeș, pe Cerna, Motru și Tismana, apoi, din nou în locurile natale, la Riul Mare, și în fine, acum, pe Jiu. Au devenit cunoscuți și prețuți în cadrul întregului grup de șantiere tocmai pentru spiritul lor revoluționar, manifestat în atîtudinea față de muncă, în capacitatea de a infrînge orice greutăți.

— L-am întilnit deunăzi pe Ion Moș pe Jiu, pe un frig de crăpau pietrele — ne spune inginerul Gheorghe Teibrich. De un sfert de veac drumurile noastre

s-au tot încrucișat. Moș a îmbătrînit — nu e un joc de cuvinte — și tot trudind prin apă și pe lingă ape s-a ales cu un reumatism, îl dor încheieturile. Se ține totuși drept ca un brad. Cînd l-am întilnit ultima oară era îmbrăcat sumar, cu un pullover subțire și gițul gol. Și, doamne, ce frig era! Am avut atunci o reacție care poate vi se va părea copilărească: i-am încheiat mașinal nasturii și l-am sărutat.

Geat simplu, omenesc, cu un subțext neproclamat cu glas tare: „Pe noi doi, mări frate, viața ne-a unit, munca grea, idealurile. N-a trecut totul în zadar”.

După cum n-a trecut în zadar nici pentru nea Mitică. Așa îi spun toți tovarășii săi, de la director la desenator, lui Dumitru Minculescu, bătrînul de 71 de ani care și azi „pontează” la Grupul de șantiere din I.S.P.H. Pe hirtie, lucrează doar patru ore pe zi, așa cum cere legea; ca pensionar prestează doar o jumătate de normă. N-are grijii materiale, e sănătos, soția are și ea pensie bună, au casă, tot ce le trebuie. Și totuși nea Mitică muncește mai departe. Nu patru ore și nu la birou, fiindcă niciodată nu s-a simțit bine între patru pereți. Cînd l-am văzut acum cîteva zile se întorcea de la Olt, defileul 2, și se pregătea din nou de drum.

Acum vreo 50 de ani tatăl său ținea morțiș ca fiul să devină contabil. Dumitru, ascultător, și-a luat patalamaua, dar contabil n-a fost să fie: visa foraje. Agil, sportiv, schior iscusit, azi ca și ieri, ca și acum 20, 30, 40 de ani în urmă, bate terenul, fiind — după cum spun colegii, mai în glumă, mai în serios — consilier tehnologic al grupului pentru treburile încurcate. Adevărul este că acest contabil nerealizat discută de la egal la egal cu cei mai buni specialiști în materie de foraje geologice. Și nu se ocupă numai de problemele tehnice. Odată, la Bolboci, în Bucegi, într-o iarnă cumplită, el și cu echipa sa au degajat linia funicularului dizlocînd, cu lopata în mină, 150 000 metri cubi de zăpadă!

Dealtfel, fără lupta cu nămeții, cu viforîța, cu pustietatea nici nu s-ar putea concepe activitatea Grupului de șantiere. Vorba ceea, n-ar avea nici un haz. V-o pot confirma sondorii de la Vidra care, izolați de un uragan care a ras pădurile dimprejur și a interupt orice comunicație terestră, a trebuit să fie aprovizionați din avion, fără a înceta o singură zi munca. Și echipa de forări în vederea amenajării lalomitei s-a trezit izolată de un viscol năprasnic în iarna 1975. Ar fi putut suspenda lucrul, dar au hotărît să rămînă pe loc. Șeful lor, tehnicianul Florin Triandafir, s-a angajat: „Vă aduc eu de mincare”. Și timp de trei săptămîni, cu schiurile, le-a cărat pe spinare alimentele. Sau ce să mai spunem de sondorul de la Brădișorul care a observat cu destulă mirare că lingă el se mai apлека o umbră deasupra gurii de sondă, deși se știa singur în pustietate. Era un... urs, fascinat de tehnica modernă.

Inginerul Golumbeanu, maistrul Ion Moș, nea Mitică, izolații de la Vidra și de la toate Vidrele din țară sint pionierii pionierilor. Să nu uităm!

LIONEL NIȚESCU ■

Ore frumoase la Focșani

Cei ce sint primii în Moldova, venind dinspre București, s-au sculat iarăși printre cei dintii, să deserece porțile și să privească cerul, ziua ce începea într-unul dintre cele mai curate orașe ale Subcarpaților, pe sub castanii de pe strada gării, pe liliptanele străzi ale vechiului țîrg de hotar. Fete cu picioarele goale în papuci stropind caldarimul din fața magazinelor cu parasolurile întinse și a cinematografului „Unirea”, pensionarii din parcul central citînd ziarele, disputînd locul orașului lor printre celelalte orașe ale țării, tinerii din schimbul doi, cu cămăși albe și pantofii prăfuiți printre blocurile în construcție, liniștea din Piața Unirii și soarele din ferestrele curate ale caselor în demolare. Și totul părea în această dimineață de mai și în acest scurt răgaz între două drumuri în orașul dintre văile Putna și Milcov să ne primească de parcă ne-ar fi așteptat. E dimineață și e vinerea dinaintea glorioasei aniversări a partidului, în chioșcuri au apărut, în chenar roșu, revistele săptămînale, pe frontispicii se trag în sus lozincile, la noua Casă de cultură au început repetițiile și cuvîntul „concret patriotic” pe care directorul sucursalei județene a Băncii de investiții îl folosește ca să desemneze pe scurt ecourile recentului Cenaclu al tineretului revoluționar ținut la Casa de cultură a orașului pare cum nu se poate mai firesc și, ca să zic așa, concret, ca și

inflăcărarea cu care asociază acest prezent la marile evenimente ale neamului. Anul trecut, acest județ s-a clasat pe locul trei în întrecerea dintre județele țării și elanul luat în aceste prime patru luni îl îndreptățește pe directorul Băncii de investiții să spera. Nu la mai mult, ci la mai binele orașului pe care îl iubește, pentru oamenii care-l muncesc și-l ridică mai solid decît orașele din zonele neseismice.

Atestat documentar într-un hrisov din 30 ianuarie 1575, orașul renaște, după patru sute de ani, printre vii și schelele viitorului confort, curat și iubit, cu fetele de la „Confecția”, cu tinerii din industria republicană și locală, relativ foarte cumînți, dacă se poate spune astfel, și chiar o spune locțiitorul procurorului șef, Maxim Luca, înclinat spre sinceritate fiindcă, zice, ne-așteptam să veniți. La Casa de cultură s-a greșit. Și dacă o să fim amîndoi sinceri n-avem decît de ciștigat. Și am fost. Și am și ciștigat această imagine a tineretului muncitor din Focșani, revoluționar și tandru, naiv — non-conformist și constructor matur și doritor de acțiuni gîndite chiar de el, pentru el.

Am poposit, între două drumuri, în orașul de la cotul spre apus al Subcarpaților, scurt răgaz într-un oraș în sărbătoare, am trecut pe la Comitetul județean de partid, unde tovarășul secretar Pătrașcu ne-a mărturisit dorința vrîncenilor de a avea mai multă înțelegere din partea ministerelor care întîrzie concretizarea cifrelor de plan pentru județul lor, la Comitetul județean al U.T.C. primul secretar, grăbit și incurcat fiindcă era grăbit, ne-a invitat să revenim ca să scriem despre educația politică a tineretului

și vom reveni, am trecut din nou, la ora după-amiezii, pe trotuarele stropite sub parasoluri, pe lingă oameni tineri și oameni maturi, ieșind și ducîndu-se în această zi de mai la locurile lor de mun-

că, cu 15 000 mai multe în acest cîncinal, și am înțeles că un oraș în sărbătoare este un oraș, în primul rînd, un oraș deschis și sincer.

NICOLAE CRISTACHE ■

Fiecare pe barba lui...

Îi zice Igiena, are sediul central în București și unități răspîndite de-a lungul și de-a latul Capitalei. Activitatea lor ne este bine cunoscută încă din fragedă pruncie, cînd mai mult speriați, decît de bună voie, sintem purtați spre nenea frizerul să ne facă gîgea. Cu timpul căpătăm încredere și drag de el pentru a-l deveni, ceva mai tîrziu, client devotat. Titulatura unităților Igiena n-a fost aleasă întîmplător, și cu timpul, ea s-a transformat din firmă în „marca fabricii”. Insistăm asupra acestui lucru deoarece de cîrînd ne-a fost dat să îndurăm pe propria piele o situație cel puțin caraghioasă, dacă nu penibilă. Să relatam faptele. Zilele trecute am pășit pragul unității Igiena aflată în plin centrul Capitalei, în imediata apropiere a cinematografului Patria, solicitînd un ras, un simplu bărbierit. Amabil, cooperatorul Vasile Cristea ne poartese să luăm loc, apoi, cu gesturi specifice meseriei sale, se îndreaptă spre sculele necesare serviciului curat: prosop, briei, săpun etc. ...Totul e-n regulă și aștept îndeplinirea ritualului. Ca tot omul, mă uit în oglindă și constat cu stupeoare că în jurul gițului meu s-a așternut un prosop mai mult murdar decît curat, mai mult umed decît uscat și boțit ca vai de el. Cred că e murdară oglînda și că sint victima unei simple luzii optice dar la o cercetare mai atentă a șervețului pe care-l doream alb și imaculat constat că am în jurul gițului un obiect repugnabil. Refuz. Cer alt prosop. Vreau să fiu servit civilizizat pentru că și eu, tot civilizizat, voi plăti la casă. Frizerul, amabilul meu partener de cîteva minute, cu sentimentul vinovăției pe ochi și pe frunte, mă roagă să-l scuz dar n-are un prosop

curat, sint într-o mare suferință nu de azi de ieri, ci de mai multă vreme. N-au prosoape curate. Asia e!

— Cum adică?
— Dreptatea este de partea dumneavoastră dar, repet, n-avem prosoape curate. Continuă destăinuirea: centrala noastră n-are unde le spăla, n-avem curățătorie proprie cu toate că de ani de zile punem bani pentru așa ceva; iar „Nufărul”, celebra curățătorie bucureșteană, refuză să mai colaboreze cu noi, pe motiv că sint foarte ocupați și că plătîm puțîn. Așa că cei din conducerea cooperativei s-au văzut nevoiți să colaboreze cu o întreprindere similară din Ploiești. București—Ploiești nu pare, la prima impresie, un capăt de țară, dar fiind vorba de două orașe lucrurile se complică fără vrerea noastră. De aici încurcături, de aici reclamații, de aici și nemulțumirea dumneavoastră că nu vă pot servi cu un prosop curat. De fapt noi, cei ce lucrăm la scaun, suferim cel mai mult. Clienții se supără pe noi, protestează și scriu chiar și în condică. Dar asta este situația și nu uitați că noi sintem o unitate centrală, vă dați seama ce se întimplă la celelalte unități ceva mai îndepărtate.

Poate că trebuia să-l sun pe tovarășul președinte al Cooperativei Igiena, poate că trebuia să-l întreb pe directorul întreprinderii „Nufărul” de ce noi care plătîm 2,50 pentru un ras sintem victimele neglijenței altora, indiferent din partea cui ar veni. N-am făcut acest lucru, pentru că sintem sătuli de scuze și motivări, pentru că sintem sătuli să suportăm efectele unei proaste organizări și în ultimă instanță să suferim, pentru că un prosop murdar e generator de infecții, iar infectarea nu se face pe barba președintelui Cooperativei Igiena, ci pe a noastră.

Este inadmisibil ca în 1976 să întri într-o frizerie și peste cîteva zile să te trezești cu o infecție de care nimeni, aparent, nu-l vinovat.

DAN BIRLADEANU ■

românia în lume lumea în românia

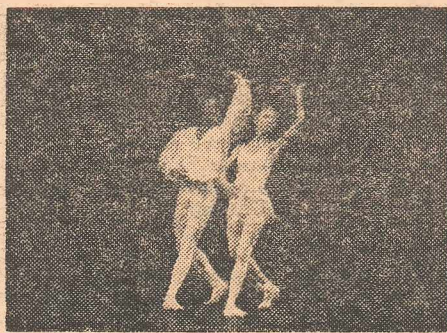

Baletul Operei Române evaționat în Cuba și Mexic

Un ansamblu de balet al Operei Române a efectuat, recent, un turneu de o lună și jumătate în Cuba și în Mexic. Programul a cuprins mai multe microbalete a căror coregrafie este semnată de Alexa Mezincescu, Vasile Marcu și Tilde Urseanu. Publicul, presa și specialiștii din cele două țări ale Americii Latine au făcut o primire extrem de caldă artiștilor români. Cronicile apărute în unele din principalele ziare și reviste care și-au trimis criticii la spectacolele dansatorilor noștri sînt dintre cele mai elogioase, ele certificînd, încă o dată, prestigiul de care se bucură baletul românesc. Ziarul mexican „El Nacional” remarcă, în pagina sa artistică: „De puține ori ne-a fost dat să vedem o coregrafie atît de frumoasă precum cea realizată de Alexa Mezincescu în „Cele patru anotimpuri” ale lui Vivaldi, în unanimitate aplaudată de către public”. Referindu-se la spectacolul de gală susținut de artiștii noștri în seara zilei de 24 aprilie, ziarul conchide: „Perfecțiunea mișcărilor dansatorilor, bogăția costumelor și a adaptărilor coregrafice au făcut ca spectacolul să fie magnific primit de asistență care a izbucnit în puternice ovații adresate membrilor baletului românesc”. O altă publicație mexicană, „El Sol”, subliniază — sub semnatura criticului Alfredo Henares — disciplina artistică extrem de severă a ansamblului, concepția baletelor folclorice „Chindia”, pe muzică de Alexandru Pas-

canu, și „Rapsodia I” de George Enescu. Un deosebit succes au obținut tinerii dansatori Anca Beuran și Gheorghe Iancu (despre acesta din urmă criticii mexicani afirmă că este „un inger dansînd”). Iată ce scrie ziarul: „Perechea aceasta strălucitoare (n.n. — Anca Beuran și Gheorghe Iancu) s-a întrecut pe sine în a câștiga publicul. Amindoi ne-au oferit o gală a tehnicii și a stăpînirii tuturor secretelor meseriei, integrîndu-se în dans și creînd forme și spații reale în golul scenei”.

NICOLAE SPIRESCU ■

Alexa Mezincescu și Parasehiv Pieleanu, dansînd în „Cele patru anotimpuri” de Vivaldi.

Ambasadori ai spiritualității noastre

Cîteva din participările internaționale ale artiștilor plastici români au fost distinse, în ultima vreme, cu premii, diplome și medalii. Aceasta ar fi știrea de gazetă, în termenii clari și fără fior ai informației. Cînd este vorba, însă, de o distincție culturală, faptul trebuie comunicat cu emoție, fiindcă dintotdeauna opera de artă a fost un bun ambasador al spiritualității unei nații și, prin aceste opere lumea a-unge să cunoască mai bine țara care le-a dat. Sculptorul Ion Deac-Bistrița a fost distins cu premiul I la Simpozionul internațional de sculptură de la Burgas. La Bienala internațională a sportului de la Madrid, unul din premiile pentru sculptură este atribuit lui Iulian Olariu. Graficianul N. Claudiu obține, de asemenea, unul din premiile Festivalului internațional de umor de la Tolentino-Italia. În fine, trebuie să remarcăm participarea românească — Ion Gheorghiu, Victor Ciato, Dan Hatmanu și Constantin Blendea — la pres-

Desene de Brâncuși și Brauner la Paris

Faptul că seria expozițiilor de desene din patrimoniul Muzeului național de artă modernă din Paris, organizate de Centrul național de artă și cultură Georges Pompidou din capitala franceză, s-a deschis cu expoziții care prezintă creația a doi dintre reprezentanții de seamă ai artei noastre peste hotare: Constantin Brâncuși și Victor Brauner, reprezintă o dovadă a înaltei aprecieri și a interesului de care opera acestora se bucură în orașul în care arta a fost totdeauna la loc de cinste.

Ambele expoziții prezintă desene ale artiștilor, care au fost donate Muzeului național de artă modernă din Paris și care alcătuiesc așa-numitele fonduri de atelier.

Expoziția „Brâncuși: 25 desene”, a constituit prima manifestare de prestigiu care a cinstit sărbătorirea centenarului nașterii marelui sculptor român. Cînd Brâncuși s-a stîns din viață în 1957, lăsînd moștenire Muzeului național de artă modernă din Paris întregul său atelier (care a fost, cum se știe, reconstituit în întregime și inaugurat în cadrul renumitului muzeu parizian la 5 ani de la moartea artistului), printre lucrările care aveau să intre în patrimoniul muzeului parizian se găseau și 35 desene dintre care foarte puține au fost făcute cunoscute iubitorilor artei brâncușiene, fiind reproduse în

tișiosul Festival de pictură anual de la Cagnes-sur-Mer (Franța), într-o companie cu totul deosebită, alături de nume de rezonanță ale artei contemporane.

Între expozițiile mari și de stimă care au reprezentat și, în fapt, au prezentat artele noastre peste hotare, amintim marea expoziție din cadrul Săptămîinii culturalei românești la Atena, cea mai elogiată selecție națională la Trienala de artă angajată de la Sofia, ampla participare la expoziția „30 de ani de realizări” de la Praga. În lunile ce urmează, cîteva expoziții românești vor fi, desigur, puncte de interes în Europa: sculptură mică în U.R.S.S., grafică la Biennalele internaționale de la Varșovia și Cracovia — manifestări unde, în anii trecuți, românii au reușit excepționale succese în competiție cu nume mari de pretendenți — pictură în R.D.G., participarea la Bienala de la Veneția, Zilele culturii românești la Manchester, participări la unele mari expoziții internaționale la Rijeka, Mannheim, Faenza, Kosiće, Barcelona, Viena. Este de menționat că la concursurile Juan Miro de la Barcelona românii s-au numărat în ultimii ani printre candidații la premii și câștigătorii acestor mult aducătoare de faimă distincții.

TUDOR OCTAVIAN ■

cîteva lucrări de specialitate. Publicul nu a avut niciodată ocazia să le admire reunite în cadrul unei expoziții, astfel încît prezentarea celor mai importante dintre aceste desene era un act care se cerea de mult împlinit. Studiul desenelor reprezintă pentru specialist un prețios îndreptar într-o mai bună înțelegere a operelor artistului, în cunoașterea drumului parcurs de la o variantă la alta a unei lucrări, de la plămîuirea ei într-un material sau în altul. Sînt primele litere ale abecedarului Brâncuși, litere care, odată descifrate, duc la o mai bună deslușire a sensurilor multiple și profunde ale operei sale.

Din selecția prezentată remarcăm seria de portrete (autoportret, portrete de femei, cele două portrete dedicate lui James Joyce), nuduri (de femei și de bărbați) și ceea ce este foarte important, desene în raport cu sculpturile devenite celebre: Primul pas, Domnișoara Pogany, Nou-născutul, Vrăjitoarea, Danaide, Micuța franțuzoaică, Socrate, Sărutul, Cocoșul, Pasăre în spațiu, Poarta sărutului. Expoziția mai cuprinde și două picturi reprezentînd, ambele un profil de femeie.

În prefața catalogului care însoțește expoziția se remarcă că nici o operă de artă modernă nu dă o viziune a timpului și a eternității ca cea a marelui Brâncuși. Perfecțiunea operelor sale constă în extrema lor simplitate, în „absența” stilului, în dorința de relevare a universului, în puțința de sintetizare. Temele sculpturilor brâncușiene, simple, primare, izvorăsc din înșeși bazele existenței. Formele sculpturilor sale sînt puriste fără a fi geo-

metrice, suprarealiste fără a fi morbide, abstracte dar fără calambur. Viața lui Brâncuși, tot atît de simplă ca și opera sa, petrecută departe de țara pe care a iubit-o și pe care n-a uitat-o nici o clipă, a fost cea a unui solitar care în plin centrul mării metropole, trăia la fel ca în ținuturile sale de la poalele Carpaților, ținuturi a căror artă și tradiție a stat la baza întregii sale creații care a deschis o nouă eră în sculptura modernă.

Prezentată la Muzeul național de artă modernă din Paris și menită să fie itinerată în mai multe orașe europene,

Alvin Toffler, autorul Șocului viitorului, vorbește cititorilor revistei Flacăra

„Să nu lăsăm pe nimeni să colonizeze viitorul. El aparține tuturor”

Alvin Toffler, autorul celebrului „Șoc al viitorului” (tradus în 20 de limbi), cartea-avertisment, cartea-semnal de alarmă în fața primejdiilor care pîndesc ființa umană incapabilă să facă față iureșului de schimbări pe care le aduce cu sine viitorul, se află, de cîteva zile, în țara noastră. Sociologii, ziaristii, studenții, toți cei care s-au întîlnit cu Alvin Toffler, au avut în fața lor, nici pe departe „un profet al unui viitor negru”, cum, de multe ori a fost numit, ci un interlocutor destins și distins, spiritual, dispus mereu să lanseze ironii și autoironii (printre altele, ne-a spus el, dacă privim cu atenție expresia „modul american de viață”, faimosul „The American of Life”, vom observa că nu cuvîntul viață este cuvîntul cheie, ci particula the!), un profesor de formare mai degrabă europeană; nu se consideră, după propria-i mărturisire, „om de știință, ci pur și simplu scriitor, un ambasador între poezie și știință, dacă vrei, bucuros că pot avea unele atitudini intelectuale în fața științei”.

A ales titlul de „Șoc al viitorului” nu din spaimă, ci „prin analogie cu fenomenul antropologic de șoc al culturii; se știe că, dacă o persoană este scoasă din mediul său cultural și introdusă într-unul străin, suferă, se poate chiar îmbolnăvi. Mi-am dat seama că, provocînd o avalanșă de schimbări, noi creăm, în fapt, o altă cultură, unele date ale ei sînt cunoscute, dar altele rămîn confuze, ciudate, seamănă confuzie și dezorientare, comportări paradoxale, care pot fi depistate chiar și în viața politică de fiecare zi”.

Ne pregăteam să-l întrebăm pe Alvin Toffler cum receptează „șocul viitorului” acum, după convulsii provocate în lumea occidentală de criza energiei și a materiilor prime dar toate discuțiile, interpretările profesorului au avut în vedere tocmai acest element imposibil de ignorat, astfel încît întrebarea a devenit, într-un fel, inutilă. Spre surprinderea, poate, a unora, Toffler nu a îngroșat lista prezicerilor nefaste; în tot ceea ce se întîmplă astăzi în lume el descifrează paradoxal „vești bune despre omenire”. În ce sens? „Desigur, nimeni nu poate ști, exact, ce se va întîmpla în viitor, dar nimeni nu poate scăpa de viitor. Dacă vrem să supraviețuim, trebuie să înțelegem, în primul rînd, ceea ce se petrece. Sîntem martorii crizei societății industriale, ai unei dezintegrări care atacă toate domeniile, care afectează sistemul valorilor, al ideologiei, structurile familiei, structurile politice (dacă ne gîndim bine, pentru S.U.A., anii 1960 au însemnat anii ultimei președinții normale, după această dată, asasinarea lui Kennedy, am cunoscut președinți nealeși, președinți care și-au dat demisia, iată deci că unele semne ale unor transformări au apărut, de fapt, încă înainte de criza energiei). Am fost întrebăat de multe ori ce ne așteaptă, ba mai mult decît atît, mi s-a pus întrebarea dacă nu cumva ne vom întoarce la natură, unii înțelegînd prin „natural” agricultura. În ceea ce mă privește, trebuie să vă spun că nu cunosc nimic mai „nenatural” decît agricultura actuală, în sensul în care ea nu este altceva decît impunerea voinței tehnologiei asupra pămîntului. După părerea mea, viitorul este al societății su-

expoziția de desene de Victor Brauner, prezintă o selecție din seria celor 82 desene. Ele provin din atelierul artistului și alcătuiau un fond personal pe care Brauner îl intitulase „Victor pentru el însuși”. Desenele lui Victor Brauner sînt numeroase și puțin cunoscute. Opera unuia din cei mai de seamă reprezentanți ai suprarealismului caracterizată mai ales prin imaginile născute din peisajul mintal, a constituit un obiect de admirație pentru publicul vizitator și pentru specialiști.

NICOLAE N. RADULESCU ■

praindustriale, semnele revoluției supraindustriale sînt evidente. Aș vrea să fiu bine înțeles, și în primul rînd să lămurim termenul de societate supraindustrială. Întîmpin multe dificultăți cu el pentru că, în multe privințe, este cam ambiguu. Știți că unii viitorologi folosesc noțiunea de societate postindustrială, alții o numesc tehnocratică, alții vorbesc despre o societate a comunicațiilor (aici mi se pare că se elimină cu totul elementul om). În ultimii ani tot încerc să găsesc termeni adecvați. Deocamdată m-am oprit la acesta de societate supraindustrială prin care nu înțeleg o acumulare cantitativă, „more of the same”, „mai mult din același fel”, simpla accelerare a vitezei transformărilor, ci o revoluție, cea mai profundă și mai dramatică din cîte am cunoscut; ea ne va afecta atitudinea față de timp, de spațiu, față de relațiile cauzale și, spre deosebire de societatea industrială care a semănat uniformitate, schematizare, centralizare, maximalizare, ea va însemna mai multă diversitate, inventivitate, capacitate sporită de a reacționa în fața premierelor decizionale. Societatea industrială a fost o societate a sărăciei industriale, o tehnologie odată bine cotată circula de colo colo. Eu știu că astăzi laboratoarele lumii, inclusiv cele din România, din S.U.A. explodează de tehnologii noi, de idei noi și, mai devreme sau mai tîrziu, toate țările vor cunoaște revoluția supraindustrială. Pe ce căi anume vom vedea, oricum ele vor diferi de la o societate la alta. De aceea viitorul îmi sugerează ideea diversității, a diversității care ne ajută să supraviețuim și, în acest sens, veștile despre care aminteam se par bune”. Care sînt datoritiile oamenilor, în fața acestei perspective? „Să învețe să-și țină în mîini viitorul, să nu admită ideea colonizării viitorului, a luării deciziilor de către alții. Viitorul supraindustrial aparține tuturor. Am vizitat, în ultima vreme, cîteva țări ale Europei occidentale; m-au impresionat oamenii, cu aerul lor dezamăgit, mînios, plictisit. Va trebui să învățăm să fim mai maleabili și mai inteligenți pentru a nu lăsa pe nimeni să hotărască în locul nostru. Finalmente, mesajul meu este tocmai acesta, să nu acceptăm niciodată planurile întocmite de alții, să prețuim zestrea de demnitate, ce a fost dată tuturor”.

MAGDA MIHĂILESCU ■

Utopii

Este conferința și o artă? Dacă ne-am lua după felul cum privesc unii (și din păcate, nu puțini) lucrurile am trage o concluzie categoric negativă. A ține o conferință, pentru ei, se cam rezumă de obicei la a găsi pe cineva dispus să intre într-o sală și să debiteze, aproximativ o oră, niște cuvinte inrudite oarecum cu tema fixată. Cite persoane îl ascultă, cine sint ele, ce impresie le-a făcut, toate acestea nu au nici o importanță. Că publicul e compus din pensionari pe jumătate surzi, sau copii aduși cu sila, neputând fi lăsați singuri acasă, că majoritatea asistenței așteaptă nerăbdătoare să înceapă filmul promis la sfârșit, iarăși e absolut indiferent. Esențială rămâne posibilitatea de a raporta că expunerea a avut loc și programul ciclului instructiv-educativ a fost îndeplinit întocmai!

Cum se apropie Congresul educației politice și culturii socialiste, poate n-ar strica, printre altele, să mai vedem anumite acțiuni foarte laudabile ca intenție, dar de o eficacitate îndoielnică în practică.

A ține o conferință într-adevăr reușită e o artă dificilă, care cere, pe lângă o pregătire solidă, și un talent special. Sint oameni în stare să scrie excelent, dar ca-tastrofici când apucă să vorbească, pe când alții cuceresc îndată o sală, fără a reuși să redacteze o pagină lizibilă. Există viclenii secrete ale acestei arte. Argezi imi povestea că, pe cînd se afla în Elveția, asistînd la o conferință asupra cancerului, după terminarea ei, profesorul care o ținuse l-a oprit și i-a propus un angajament bizar: să fie prezent în sălile diferitelor orașe unde vorbitorul urma să-și repete expunerile. Motivul era figura expresivă a poetului, pe a cărui față conferențiarul își fixa tot timpul atenția, spre a deduce cînd a fost înțeles sau nu, dacă i s-au gustat micile glume și scurtele inflexiuni patetice, în ce măsură stăpînea sala ori pierdea contactul cu ea. Așa a ajuns Argezi să viziteze întreaga Italie.

E o realizare mare a socialismului de a prileji maseselor largi, fără nici o chel-tuală, să asculte vorbind frecvent personalități culturale proeminente pe teme instructive științifice și artistice. Se produce astfel o formă de dăruire intelectuală ob-ștească, foarte laudabilă și proprie re-gimului nostru.

Să nu subapreciem însă un inamic re-dutabil: rutina. Viața ne-a învățat că a-colo unde spiritul inovator și stimulii per-sonali lipsesc se însinuează repede tenta-ția îndeplinirii formale a acțiunilor grele, care dau bătaie de cap și nu rentează i-mediat. Ne refuză conferențiarul nimerit? Nu-i nimic, apelăm la altul în ultimul moment, chiar dacă e vestit pentru gravi-tatea cu care înșiră platitudini. Tema e lipsită de orice atracție? Nici o primej-die! Punem la sfârșit un western „tare” și umplem sala îndată cu bulevardiști! La nevoie mai există și școlile. Aducem cla-sele mici ca auditoriu; copiii sint bucuroși că au scăpat de la oră, iar scriitorul X, sosit în țîrg pentru a-și împărți experiența artistică și meditațiile asupra literaturii noastre actuale, are ocazia să-și câștige viitori cititori nesperați, făcînd investiții cu termen lung.

Poate ar trebui să ne gîndim, odată cu extinderea, și la adîncirea acestei munci culturale de o însemnătate excepțională. Să programăm cicluri de conferințe, exem-plar slujite și pe teme de arzătoare ac-tualitate și, după verificarea succesului la public, să le plimbăm prin principalele orașe ale țării. Vreau să visez situații cînd asistența s-ar călca pe bățături, ca la G. Călinescu, spre a asculta asemenea „speech-uri”, socotite efectiv evenimente culturale într-o urbe. Pentru ce n-ar fi de întrevăzut chiar bătaia pe invitații, acolo unde calitatea conferințelor ar provoca-o? Și nu s-ar putea cumva ca numeroasele simpozioane să devină realmente niște dezbateri autentice, care să pasioneze au-ditoriul, în loc de niște ceremoniale plic-ticoase?

Arta conferențiarului este de a face in-teresante și atracțioase lucrurile instruc-tive. Facultatea aceasta nu se dobindește improvizînd niște palavre. La fel, nici ci-tînd fornăit, ca un proces verbal, zece pagini anoste.

Orice artă presupune substanță, origi-nalitate, putere de seducție, comunicare intimă, invitație la reflecție. Problema e, în ultimă instanță, de selecția vorbitorilor, ținută intelectuală și ridicare a genului la demnitatea lui specifică, prin prețuirea a-devărată și nu statistică.

Rămîn oare încă, aproape de 55 de ani, un utopist?

OV. S. CROHMALNICEANU

OPINII

Moștenirea culturală, azi

Folosim, de cîteva decenii, conceptul de „moștenire culturală” și vorbim de „valorificarea moștenirii culturale” dar nu este greu să ne dăm seama, dacă me-dităm o clipă asupra faptelor, că înțel-esul acestor cuvinte s-a modificat trep-tat, s-a adîncit, s-a amplificat. Era o vreme cînd totul se reducea la o operă de triere, și cînd ne plasam în fața așa-numitei „moșteniri” ca în fața unei lăzi de zestre în care stau, una peste alta, niște obiecte neînsușite, la care ne uităm să vedem ce se mai poate purta sau nu, ce ni se mai potrivește sau nu. Alegeam, ajustam, mai lăsăm la o parte cîte un guler, mai tăiam cîte o manșetă pe ici pe colo, înlocuînd-o. Desigur, în toată această primă etapă s-au realizat multe ediții valoroase, studii, monografii și, mai ales, s-a realizat lucrul acela imens că în România, unde Caragiale spunea că n-o să aibă niciodată mai mult de 5-6000 de cititori, fiindcă boierii citeșc frantuzește iar țărani nu știu să citeas-că, în zilele noastre clasicii se tipăresc în milioane de exemplare și încă nu sint de ajuns. S-a pus plugul revoluției în brazda nedestelenită și a fost dat cul-turii un imens ogor în stare să rodească, astăzi, atîtea nobile inițiative, în stare să susțină, prin interesul unui popor întreg, eforturile de a păstra mereu actuală, me-reu în circuitul viu al valorilor, această „moștenire culturală”.

Avem atîtea dovezi că în sprijinul de-votamentelor individuale stă un întreg aparat și mi-aș permite să vorbesc des-pre o veritabilă „epopee editorială” de-clansată mai ales în ultimii ani, de cînd activitatea editorială a fost enorm stimu-lată și diversificată în urma unor bine-venite reforme. „Moștenirea culturală” cunoaște acum o atenție diferențiată, în funcție de categoriile de public. De la cartea școlară la cartea destinată mare-lui public, de la ediția pentru specialiști la edițiile din Biblioteca pentru toți, imense goluri, îndelung resimțite, sint umplute sau pe cale de a fi remediate, fie și parțial. Cine ar face o listă a tutu-ror marilor scriitori români, de la Neagoe Basarab la G. Călinescu și Argezi, spre a ne păstra numai în preajma celor in-trați în veșnicie, ar constata că nu este

personalitate de seamă al cărei nume să nu figureze pe o importantă ediție, pe un șantier în plin lucru, sau măcar pe un proiect în curs de concretizare. Pe mă-sură ce volumele se rînduiesc pe raft, do-bîndim imaginea unei culturi românești nu numai de o mare bogăție, dar și de o tenace continuitate, de o nestăvilită ascensiune. Din secolul al XV-lea și pînă azi, fiecare veac își așază în rafturi ex-ponentii săi. Spațiul ocupat în bibliotecă de scriitorii secolelor XVI-XVIII nu prea are termeni de comparație ușor de găsit prin apropiere.

Procesul acesta de valorificare a moș-tenirii literare devine, astfel, implicit, un monument ridicat vigoșii și valorii geni-ului creator național, și aici „valorificarea moștenirii culturale” se transformă în cu totul altceva decît o simplă operă de deshumare sau de difuzare.

Ceea ce simțim noi astăzi, ceea ce devine pentru noi înțelesul noțiunii de care am pomenit, este o adîncă înrădăcinare în trecutul nostru spiritual ca într-un sol fer-til din care urcă sevele unei mari creații în orizonturile prezentului și cu speranța, am zice cu certitudine, unui foarte mare viitor. Din întîlnirea cu operele trecutu-lui noi căpătăm certitudini pentru această creație prezentă. Și, totodată, redescoperim alte dimensiuni ale istoriei noastre culturale decît acelea pe care le cuprin-deau cu ochii înaintașii. Locul și rolul culturii românești ne apar altfel în contex-tul cultural est-european, și mi-aș permite să repet ceea ce într-o carte recent apă-rută, *Permanența patriei*, spuneam cu pri-vire la această chestiune: și anume, că de la căderea Constantinopolului și pînă la Pușkin, nici o cultură din cele ce s-au dezvoltat în aria de tradiție bizantină nu a mai dat valori comparabile cu cele ale culturii române. Că timp de patru secole am fost o strălucită prezență spirituală în tot răsăritul, am fost o punte și o sinteză a curentelor continentului, renăscînd în veacul al XIX-lea și reintrînd în veacul al XX-lea în rîndul marilor culturi europene.

Această nouă conștiință de sine a cul-turii noastre, care e a unei întregi direc-ții de gîndire ce numără reprezentanți trecuți de 60 de ani, ca profesorul Edgar Papu - cel ce a găsit și formula, „pro-tocronim românesc” - dar și tineri pe băncile studenției, mi se pare a da cea mai adîncă idee de ceea ce înțelegem noi, astăzi, prin „valorificarea moștenirii culturale”.

DAN ZAMFIRESCU

CRONICA LITERARĂ

Proză și aforisme

Un prozator pe nedrept ignorat e Tu-dor Vasiliu. Recentul volum, *Moscuna*, conține cîteva proze scurte de mare atracție. Dacă formula n-ar fi atît de limpede, ar da încă impresia de expe-riment. Accentul nu cade însă pe teh-nică. Avem de-a face cu proze de fic-țiune pură, cultivînd cu ostentație sur-priza, îndeosebi în final, creînd pe par-curs bune momente de sugestie narativă și chiar simbolică. De remarcat simpli-citatea și acuratețea compoziției, în ciuda subiectului mai degrabă exotic. Prozatorul e stăpîn pe mijloace și pe materia epică (nu îndeajuns desfășu-rată). Frapează cel mai mult inteligen-ța artistică. Tudor Vasiliu scrie aproape cu nonșalanță ironică, cu detașare lu-cidă. În plus acțiunea se precipită, de la un punct, sub semnul anxietății, că-tre starea de perplexitate. Personajele au nume insolite (altă ostentație) și par lipsite de adîncime sufletească. Mai bine conturat este Mario Martin din piesa care deschide volumul. Sfirșitul, absolut imprevizibil, dezvăluie în so-brul funcționar al „Interpolului” pe in-suși Mario Martin, obiectul investiga-țiilor de pînă atuncî. Nici una din cele aproape cincizeci de femei, pe care le cunoscutese, nu-l iubiseră cu adevărat. Ultimele secvențe, aparent sentimentale (eroul nostru se prăbușește zgduît de plîns) produc efectul de realitate scon-tat.

Uneori se apropie de genul științifico-fantastic (poate și cu intenția de a pa-rodia), ca în *Gloria doctorului Odel*. Un lanț de ciudățenii îl pun în difi-cultate pe ziaristul Alfred Titzara. Pînă la urmă va fi sechestrat în clinica doc-torului Odel și acesta, un impostor, îi dă chipul său, printr-o operație facială. Se pare că eroii lui Tudor Vasiliu sint obsedați de mirajul identității. Teama de alienare e transpusă cu destulă abilitate scenică și o urmărim nu doar cu interes formal. În cele din urmă, doc-torul Odel se dovedește un aventurier frivol, puțin sadic, luînd parte el însuși la un complot al Odelilor (mai existau încă șase, în situația lui Alfred) împotriva sa. Apoi Alfred își pierde pen-tru totdeauna identitatea, acceptînd „gloria doctorului Odel”, în timp ce a-devăratul Odel îi ia locul. Un asemenea schimb de roluri (nu e singurul în pro-za lui Tudor Vasiliu) ține de recuzita modernismului, dar fixează totodată cu mijloace originale o dramă existențială autentică.

Exercițiile - din ultima parte a vo-lumului sint, cum le zice autorul, „jocuri ale imaginației”. Aspectul de improvizatie lirică nu e definitoriu. Nota inconformistă și semnificația (ideea) prevalează asupra viziunii.

Pegasul troian, cealaltă carte a lui Tudor Vasiliu, cuprinde aforisme. Ti-tlul, după toate aparțințele, sugerează universul fabulos și erudit al înțelep-cinii. De trecut cu vederea nu este nici fantezia moralistului, capacitatea lui de observație. Cele mai multe din-tre cugetări sint reguli de viață și ex-periență, și se înscriu în cadrele foarte largi ale raporturilor cu lumea: „Asu-pra acestei lumi păstrează-ți ochiul deschis și limpede; și doar din cînd în cînd să clipești - a ghilotină”.

Alte aforisme sint mici poeme sen-tențioase, bazate pe asociații dintre cele mai paradoxale, fără a suspenda cumva judecata etică. Aerul mizantrop (nu ge-neralizăm totuși) trădează din cînd în cînd o concepție relativistă și ușor scep-tică. Tudor Vasiliu este un moralist grav, cîteodată crud. Pentru el aforis-mul e un mod exemplar de expresie, căci realizează cit de cit sinteza de gin-dire clasică și neliniști moderne. Nu o-dată sentințe vechi sint reinterpretate exact în această manieră: „A greși e omenesc; a persevera în greșeală e dia-bolic”. Originalitatea, în astfel de ca-zuri, e - se înțelege - relativă. Mai semnificativă ni se pare tendința de a fi mai puțin solemn și retoric, de a spune mai simplu și mai direct. Ple-doaria pentru concizie este și ea expusă undeva: „Viitorul aparține aforismelor. Cum va arăta creierul redus la strictul necesar?” E în discuție aici nu concizia ca stil, ci ca sistem de viață și gîndire, ca mentalitate nouă. Reflec-ția aforistică, prin Tudor Vasiliu, nu mai e deloc o preocupare desuetă. La aceasta contribuie mai ales ironia, cu toate nuanțele ei posibile.

Moscuna și Pegasul troian depun mărturie pentru un artist adevărat, în pînă afirmare.

CORNEL MORARU

O carte în care bate suflul eternității

A scrie în plină istorie, adică începînd din anul 1939 („pe cînd omenirea se afla în pragul celui de-al doilea război mondial), o carte precum *Cartea Oltului*, în care, ca în puține altele, bate de-a dreptul suflul eternității, poate însemna, cum a demonstrat Geo Bogza, un act de revoltă, un act de intensă angajare și de luptă. Nimic mai puțin apolitic („pe vremea cînd, în plin triumf a tot ceea ce imi era potrivnic, căutam, scriînd paginile ce urmează, temeiuri pentru o neclătinată credință”), mai străin de suspecta și nesuferita abstragere din istorie, într-un moment de maximă concentrare tragică a acestei istorii, de maxime pericole ce amenințau să surpe, poate pentru todeauna, încrederea în destinul omului și al lumii decît o astfel de carte aparent distantă, scrisă într-un registru înalt, aparent prea înalt în comparație cu zonele joase ale practicii terestre, care decideau, ele și nu altele, soarta ființei umane și care puteau descuraja, prin simpla și umilitoarea desfășurare a evidențelor concrete, a evidențelor mediocre, adeseori abjecte, adeseori pline de cruzime sfidătoare, orice ispită a „înălțimii” și puteau rețeza scurt orice gust pentru sublim. Extraordinara performanță a lui Geo Bogza este de a fi construit, sub pre-siunea evenimentelor ce păreau să-l contrazică, un alt model de sublim, mult mai rezistent decît cel cunoscut și convențional, repede degradat la examenul simplu al autenticității; de a fi scris o carte dură despre sublim, de a fi scris cu durere și calm, dar și cu îngrijorare și cu secretă teamă, despre un sublim periclitat din toate direcțiile, amenințat să se prăbușească. Îngrijorarea și senzația de repulsie față de primejdia iminentă ca toate cite sint ale lumii acesteia să se năruie fulgerător, față de potențiala dislocare a Firii lucrurilor, străbat fiecare rînd al *Cărții Oltului*. O astfel de carte nu putea fi scrisă decît în astfel de vremuri: „în plin triumf a tot ceea ce imi era potrivnic”.

Este un poem grandios desigur, dar de o grandoare severă și tragică, de o grandoare, dacă se poate spune așa, *exasperată*. Cu ceva din puterea însăși a firii care vrea să rămînă fire, a firii care se apără de o primejdie mortală. Convulsiile acestei *încercări* pe viață și pe moarte țin într-o tensiune continuă paginile oricît de poetice ale *Cărții Oltului*, zgduie cu putere tot ce este măreț și înalt și sublim în ea. Firea lucrurilor se zbate în ea și nu vrea să moară. Epopeea Oltului, a rîului românesc atît de caracteristic, este într-un plan de generalitate umană epopeea ori-cărei realități și a oricărui destin ce se desfășoară *asa cum trebuie*, a vieții ca viață, străbătînd toate etapele ce i-au fost menite de firea lucrurilor, fără să se sustragă nici uneia din aceste etape necesare, firești, înscrise pentru eternitate în destinul ei.

Cartea Oltului nu este numai un mare poem, dar și o expresie a inteligenței care, mobilizîndu-și toate mijloacele, inclusiv pe cele ale imaginației (pentru că există o astfel de imaginație ținînd mai mult de adevărata inteligență, o însușire mai mult a spiritului decît a structurii lirice), vrea să legitimizeze drepturile firii lucrurilor și izbu-tește să o facă într-un fel absolut convingător, cu o putere strivitoare, înlăturînd cu un gest decis replica.

Este și cartea unui *climat*, care discreditează cu ascuns sarcasm orice mod de viață și orice filozofie a vieții ce nu i se integrează. Moralitatea acestui climat este profund autohtonă și în același timp universală, întrucît decurge din norme de mare stabilitate unanım recunoscute. Cum oare ne-am putea imagina o clipă, fără senzația unui discredit total, fără senzația unei nepotriviri și a unei respingeri totale, pătrun-dera formelor de viață „potrivnice” firii (de tipul celor fasciste!) în universul *Cărții Oltului*? Textul lui Geo Bogza cu siguranță că poate fi „cîtit” și astfel, în litera și în spiritul său și atunci devine, fără modificare perceptibilă a sensului, un text despre *absurd*, un mare discurs asupra nefirescului, asupra anomaliilor, asupra grotescului. Cartea unui om umit, cartea unui om care nu se lasă înduplecat, înainte de toate din acest motiv - că nu-i vine să creadă... Fiîndcă Geo Bogza, înainte de a fi un mare poet, este un om cărui nu-i vine să creadă; pe care formele uritului, ale nefirescului, ale abjecției îl aruncă într-o ciudată stare de perplexitate. Din această perplexitate vine adesea toată forța sa. Privirea sa este privirea unui om care nu se obișnuiește.

LUCIAN RAICU

„SÎMBRA OILOR”, ÎNTR

Comuna Certeze, Țara Oașului, 9 mai 1976. Pe un deal și-o vale adîncă de lingă satul Huta are loc „Simbra oilor”, străvechea ceremonie a mulsului oilor și a măsuratului laptelui, înainte ca turmele s-o pornească spre munți.

Unde și cînd s-au ivit mai întîi aceste nedei ale păstorilor? Din cununa Carpaților, pe ce „gură de rai” s-a prelin pentru prima oară cioporul lor de stihuri sărbătorești, de jocuri și cîntece cu rostogolire fastuoasă și aprigă de izvor alpin, celebrînd „Miorița”, celebrînd primăvara, șlefuid în veac pietrele aceluiași rime, pînă cînd pietrele s-au făcut scumpe, iar izvorul a devenit balada de căpătîi a acestor neamuri de oameni ai munților? De unde, dar, a pornit „Simbra oilor”? „La ce virî de iarbă verde / Mutare de oi se vede”? „Miorița”, de bună seamă, s-a cîntat prima oară (chiar dacă folclorul locului nu păstrează decît fragmente din povestea păstorului cunoscut ca stelele) la o astfel de sărbătoare a munților, petrecută aici ori aiurea. Spre o astfel de sărbătoare, care aici, în Oaș, pare a fi printre cele mai vechi ale românilor, ne îndreptăm în această dimineață de mai.

Mașina noastră, deocamdată, e prima, pe drumul ce urcă în spirale amețitoare sub cerul blind și străvechi al Oașului. Peste un ceas vor fi sute, poate chiar mii de mașini, vor fi mii, poate chiar zeci de mii de vizitatori, astfel încît oșencele cu basmale galbene și oșenii cu „gaci” și clopuri cu „struț” aproape că se vor pierde printre oșpeți, pîrînd ei, cei ai locului, musafirii propriei lor sărbători. Deocamdată însă sîntem primii, urcînd spre cer odată cu soarele și cu oșenii. E încă răcoare, e liniște, o liniște adîncă, pașnică, veche. Pămîntul prin care trecem e vîlurit, orizonturile se îngîină cu alte orizonturi printre coline cu ierburi crude și arbori rari, drepti și înalți ca luminările, cu abur de flăcărî verde în vîrf. Bolovănișul revîrșat ici-colo de torențe, de o parte și de alta a drumului, închipuiește turme de oi. Uneori nu știi dacă dorm oile ori s-au pus în mișcare bolovanii. Te oprești, taci, asculti, așteptîi murmurul tălăngilor. Tălăngile sună metalic, sau poate e numai vîntul zorilor, turmele nu se mișcă, ciobanii oșeni sprîjiniți în bite par, în lumina albă, niște stîlpi de piatră albă.

Abrucăm o coastă de deal, spre locul „Simbrei”. E acolo, minusculă, aproape ascunsă privirii, o stîină. E acolo o stîină cu cîteva sute de oi, sînt acolo niște oșeni și niște oșence, oameni din Moišeni, sat al Certezei, ce, indiferenți la ce se întîmplă în jur, la marea vizitatorilor care-a și început să inunde valea, își văd de-ale lor, adică de „Simbra”, de mulsul oilor abia înțarcate, de măsurarea laptelui, de înscrierea pe răboj a măsurilor, ca să-și știe la toamnă socoata brînzei, de cîntece și de „dzisuri”, de ce-i al lor... E acolo, pe o pantă stingheră a dealului, sub o geană de arbori străvechi, privînd de sus sărbătoarea vizitatorilor, lumea Oașului. O lume despre care se știe mult — rar teritoriu românesc mai cercetat decît acesta, mai vizitat de istorici, sociologi, etnografi, folcloriști, scriitori, pictori, sculptori — o lume despre care, totuși — o spun aceiași cercetători — se știe încă mult prea puțin.

Cîteva ceasuri mai tîrziu, sub umbra serii, la Moišeni.

Sat cocoțat pe dealuri, la cîtiva kilometri de comuna de reședință. Înțimplarea face să poposim aici după un drum aurit prin Maramureș, acest pămînt românesc ce conservă, mai mult ca altele, aerul de arhaic cuib dacic, aer pe care, la fel de viu, îl regăsim pe aceste dealuri, printre acești oieri ce vin spre noi nu din amurgul istoriei, ci de-a dreptul din zorii ei. Ei vin spre noi de două milenii, ei vin în pasul strămoșesc, neclintit peste vremuri, al „Mioriței”, ce ne-a rimat limba grăită și sufletul. Ce se întîmplă astăzi cu ei, ce s-a schimbat — dacă s-a schimbat — în această lume a lor?

Urcăm la Moišeni venind de jos, din Certeze. Jos, în Certeze, e asfalt, aici, în Moišeni, sînt încă drumuri de demult, mai degrabă niște cărări („un sat cu multe cărări și fără drumuri”, îl descria cîndva un cercetător), drumuri cu piatra tocită de pașii generațiilor, drumuri arhaice ce se preling printre

covoare de iarbă crudă sau pe sub ele, prin iarba albastră a amintirilor, drumuri pe care pasul trece plutit, tulburat, ca în vis, deșteptînd ecouri ce se pierd în abur de legendă sau în aburii serii străvechi ce ne impresioară. Jos, în Certeze, arde lumina electrică, stîlpii electrici au urcat și aici, dar aici încă mai sînt, pe niște coaste stinghere, ferestre strălucite palid de reflexele lămpilor cu petrol. În Certeze, de-a lungul drumului de asfalt, toate casele sînt noi, toate s-au ridicat, ni se spune, de prin '68 încoace, aici încă mai încălzesc viața oamenilor căsuțe bătrîne din lemn de stejar, căsuțe cu prispe înalte, cu scări înalte pe care din nou urci tulburat, ca într-un vis sau că într-o plutire spre ecouri de timp ce au rămas suspendate sub grinzii afumate, împodobite cu ștergare tesute în casă, cu icoane pe sticlă și blide de lut. Jos, în Certeze, fișie pe asfalt mașinile (sînt 26 de automobile particulare în sat, ale țaranilor, ale ciobanilor și ale tăietorilor de păduri), sînt și aici mașini, și-au cumpărat și aici vreo cițiva, dar aici, pe drumeagurile înguste, încă mai scîrțîie care cu boi, oamenii au încă boi, cară cu boii, muncesc cu boii, tractoarele nu pot urca pe aceste coaste. Jos, în Certeze, sînt telefoane (satul are 20 de abonați particulari), stîlpii de telefon au urcat și aici, dar aici, de la o vale la alta, din culme în culme, puntea încă o fac, pe lingă firele de metal, boncănitul tului ori semnele oamenilor înveșmîntați în alb, agîtînd brațele ca pe niște aripi de pasăre.

E și aici, ca și la Certeze sau la Huta, ca pretutindeni în Țara Oașului, o sete aprigă de civilizație, uneori această civilizație a pătruns sub copșitoare înfățișări, uneori, sub ofensiva ei, a murit pitorescul, a murit, de fapt, pitorescul de țară a naturii, a rămas doar acela de țară străveche, în care noutățile vremurilor mai proaspete, căpătînd drept de cetățenie în peisaj, nu alungă istoria, ci o continuă. Oamenii locului au rămas oșeni, au rămas oieri, au rămas tăietori de păduri. Dar oierii fac păstorit sistematic, fac, practic, zootehnie, mulg oile în halate albe, mînuind un instrumentar veterinar, iar cei ce pleacă să muncească la păduri, unii din ei pînă prin țara Sibiului, a Olteniei, a Banatului sau a Prahovei, se duc într-acolo cu mașinile, se întorc cu mașinile, și, între timp, țin mereu legătura cu cei de-acasă, chemîndu-și „boresele” și „coconii” la telefon. Și-au instalat telefon în casă nu numai Gheorghe Ciocan, care-i „bufetier”, care nu mai poartă nici clop, nici „gaci”, care domină tejgheaua cu sticle de la înălțimea trufășă a papionului, ci și Gheorghe Mihoc, muncitor la pădure, Vasile și Gheorghe Pop, Nicolae și Petru Sas, care, la fel, trebăluiesc prin codri, pleacă de acasă cu lunile, întorcîndu-se doar în momente de vîrf ale muncilor cîmpului și, evident, la „Simbră”, cînd, cu o zi sau o seară mai înainte, claxonează prelung la porți, nerăbdătorii să li se deschidă, să-și lepede salopetele și să-și pună „gaci”.

Moare un pitoresc de țară a naturii se continuă, pe dedesubturi, cel teafăr și neclintit, de țară străveche, distilînd de efemer sau de accidental istoric doar substanța acestei țări, puritatea și frumusețea ei. La noua școală, din Moišeni (spațioasă, modernă, înzestrată după toate exigențele) copiii vin nu numai cu ghiozdane, ci și cu „straite” din păr de capră, care „straite” nu-s „acarcînd” (orișicînd) aceleași, ci sînt altele, noi, în fiecă primăvară, de „Simbra oilor”. La noul magazin din Moišeni (spațios, modern, încărcat cu de toate) se face planul la toate mărfurile inclusiv la televizoare, nu însă și la țigări. Din cei 1081 de locuitori ai satului, îmi spune cu tristețe profesională vinzătorul, „nu fumează, dom'le, nici cîincizeci, dac'ați mai văzut oameni ca ăștia!”

Nu, n-am mai văzut.

Batem la poarta unei case mai vechi. Ana Popa, stăpîna, e din neamul lui Moiş Văsiu al lui Ion Cobuț, a cărui casă, strămutată la București, la Muzeul Satului, vorbește, mai mult ca o carte, despre duhul acestui sat, despre dragostea oamenilor pentru frumos, despre arta lor. Bunii ori străbunii lui

Văsiu al lui Ion Cobuț au pătruns aici din timpuri străvechi. Au căutat, prin codrii cei nepătrunși ai locului, o poiană, au lărgit locul cu topoarele, au așezat în piatră de granit temelile satului, iar una din urmașele acelor case, veche de două sute de ani, s-a reînțemeiat, exact așa cum a fost, în muzeul de pe apa Herăstrăului. E casa aceluia faimos Moiş Văsiu, casă durată din numai puțin de treizeci de tone de stejar falnic, încheiată din citeva blăni uriești, sculptată peste tot cu „împchistrături”, împodobită cu migălită cu răbdare de cariu, de la „tîrnat” la „tîndă” și „sobă”, cu poarta dintr-un singur stîlp de stejar, lung de vreo șase metri, sprîjinit ușurel într-un „purice”, ca s-o poată deschide și un copil. Cine e meșterul? Din fericire, îl știm. El e un nume cu genealogie de cronică, el descinde dintr-un lung șir de meșteri, care pogoară din veac în veac, iar hrisovul casei, pomenindu-l, îi alătură și pe înaintași. Este „Olexa lu' Sîntea lu' Ion cu femeia sa... și încă era șchioapă de un picior și o fost musai să ridice că da cu muchea săcurei pe ea”. Cîrîmpei de basm, început de casă sau de istorie, deși istoria, pe aici, este mult mai veche, noi mai pastrînd din ea doar un pumn de miresme.

Aceste miresme trec însă intacte în viitor, deși și pe aici viitorul se îndepărtează de trecut cu viteze cosmice. Baba Ana Popa are în casă radio, are mobilă nouă, are pe jos podea de lemn (o noutate a acestor ani, peste care, ca s-o facă vizibilă, mîndria gazdei s-a abținut a așterne și vreun covor), dar pe „cuierele” sculptate ca un chenar de-a lungul pereților e și o ceteră, sînt și „șterguri” viu colorate, sînt și „oluri”, „talgeri” și „chichineauale” de lut smălțuit, ultimele, adică ceramica, fiind aduse de fini în primăvara asta, fiecare de cite un fin, destăinuind deci, prin numărul lor, numărul finilor, adică întinderea unor relații, a unor înrudiri spirituale despre care iarăși s-a scris mult, despre care iarăși se știe puțin.

Batem la o altă casă — una de cărămidă, cochetînd cu arhitectura orășenească, cel puțin ca dimensiuni — o casă la care, de fapt, am vrut de mult să ajungem, avîndu-și și ea o celebritate a ei. Nu prin vechimea zidurilor, ci prin cea a unor erezuri, credințe, taine și mituri, răsădite într-o lume de neguri, într-un turbure timp al începuturilor, dar înflorite în vatra ei — de fapt, în a căsuței de birne ce-a prece-

dat-o pe cea de azi — în plină epocă a electricității, a automobilului, a beției vitezei. Gospodarul e Gheorghe Mic, pădurar în Sighetul Marmației, venit și el acasă încă de ieri, pentru „Simbra” acestui mai. E urmașul lui Nicoară Mic, țaran cîndva „cult” în Țara Oașului, avînd șase clase primare. Prin anii '30, Nicoară Mic și nevastă-sa, Măricuța Bîrtă a lui Mihai, analfabetă, acordau unui student în filozofie, cercetător al acestor meleaguri, un „interviu” care făcea senzație, fiind decretat de către Gheorghe Focea, directorul de azi al Muzeului Satului, într-un articol publicat în 1936, drept o sugestivă expresie „a unor elemente ce ne pun în legătură cu forme de viață primitivă, constituind, totuși, fundamentul pe care s-a ridicat mentalitatea noastră civilizată”. Este vorba, în conversația stu-

Într-o singură zi mai mult decît într-un an

INTERVIU CU PRIMARUL ORAȘULUI RÎMNICU VÎLCEA, GHEORGHE STOICA

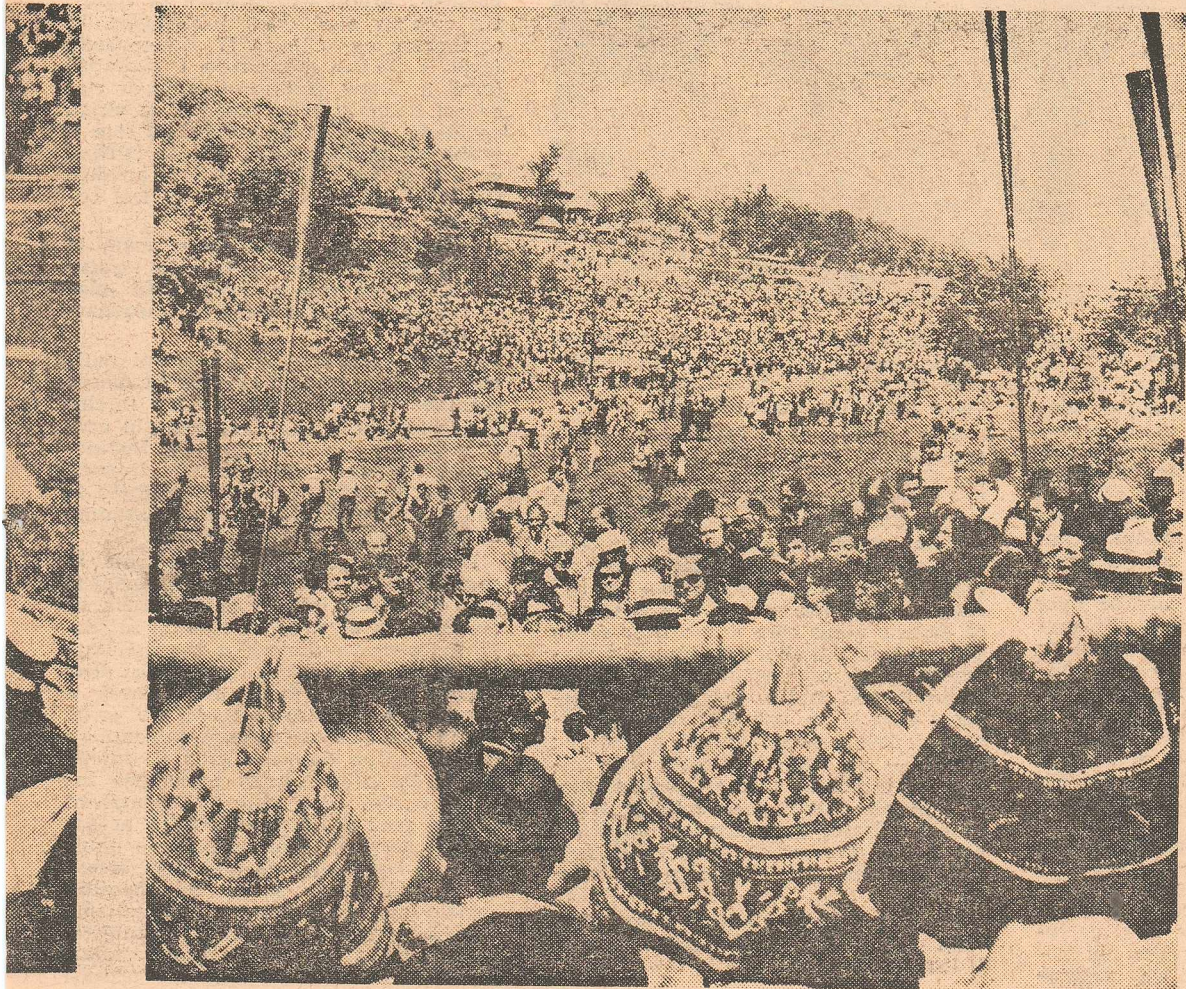
— Tovarășe primar, o broșură de popularizare apărută în urmă cu vreo patruzeci și ceva de ani, aici, la Rîmnicu Vîlcea, afirmă că „orașul tolnit la picioarele dealurilor de pe malul drept al Oitului, ca dealul întregul județ Vîlcea, este un imens sanatoriu și un paradis. Cei suferinzi găsesc odihna, aerul curat și apele făcătoare de minuni pentru toate boalele ce se abat pe trupurile lor slabe, iar cei sănătoși, dornici de viață și senzații noi, au de unde acumula și risipi prisosul de energie”. Chiar așa era?

— Lăsînd la o parte formularea maglavitică, într-adevăr Rîmnicul avea aspectul unei grădini, plină de verdeața livezilor. Însăși așezarea lui la poalele dealului Capela, străjuit ca într-o vatră de alte trei dealuri, Cetățuia, Petrișor și Gorănoara, îi dădea un farmec aparte, beneficiînd în plus și de o climă blîndă, cu ierni liniștite și veri răcoaroase.

— V-ați născut, după cite știu, prin aceste locuri, nu departe de oraș...

— La Stroești, comună aflată cam la 60 km de Rîmnic. Venisem în oraș cînd ira-

SPECTACOL ȘI VIAȚĂ

dentului-filozof cu cei doi oșeni, despre „Omul nopții”, duh necurat al acestor munți, care, alături de alte forțe oculte, de fapt niște ființe spirituale active, foarte concrete, foarte „vii”, intervine în viața satului, în mișcarea sa nu numai psihică, ci și socială, modificându-i adesea cursul. „O zinit (venit) Omu' nopții, povestește Nicoară Mic, din virtutea copacului, era 'nalt, gîndea că-s zece cheitre de moară. O zinit de-acolo din copaci”. Cercetătorul: „Unde erai dumneata?” Nicoară Mic: „La lucru, noaptea. Tăiam lemn”. Cercetătorul: „Și?” N. M.: „Și ne-am spăriet și ne-am dus de-acolo... Apoi o pehicat așa oriceva de sus... c-o făcut zugăt mare, o făcut zgomot, cutrămur. Am fugit care-ncoțo și-am făcut foc. Era noaptea. Amu n-aș mai mere la pădure cît îi lumea!”. Omul renunță să mai taie

lemn din pădure, lemne cu care chitea să-și facă o casă, fiindcă cea veche cădea pe el, și, vrînd-nevrînd, se hotărâște pentru o gospodărie „de piatră”, cum nu se mai văzuse pe aceste coaste. Iată, în această decizie, și spaima lui față de „Omul nopții”, care-i retează calea pădurii, intră însă, deopotrivă, ambiția de a supune destinul, de a-l zidi sau a-l rezidi într-un zid de piatră... Trudește ani și ani ca să cumpere cărămidă, dar se sfirșește de bătrînețe în vechea-i casă, părăginită și flendurită, fără să-și vadă visul cu ochii. „Casa de piatră” din vis rămîne în vis. Urmasul, Gheorghe, o va face el, acum cîțiva ani, fără nici un efort peste puteri, la puțin timp după ce intră în slujba de „pădurar la stat”.

În casa lui Gheorghe Mic se mai află azi un miracol, unul pe care Moșenii

de ieri — nu de alaltăieri, ci chiar de ieri — nu l-au visat, n-aveau cum să-l vizeze. Gheorghe Mic are apă în casă, la robinet. Toate gospodăriile din jur au la fel. Mai mult de jumătate din sat are la fel. În curînd va avea întregul sat, așa cum, în curînd, încă din anii acesta, lumina electrică se va aprinde și sub grinda celei mai izolate case. Oamenii satului au captat un izvor, au scos din chimirele lor de piele teancurile de sute ciștigite cu oile sau la pădure, au cumpărat conducte, au amenajat un bazin, și-au tras ape în curți și în case, și-au instalat și cite o cadă, și cite un duș... „Omul nopții” a dispărut, fiindcă noaptea, și cea a sufletului, și cea a trupului, se moaie și curge. Țara „Omului nopții”, a folclorului neguros cu iele și vircolaci, a fă-

căturilor și a afurisirilor satanicești, a spaimelor și descîntecului, a intrat — și nu chiar de ieri, ci de mai demult — sub domnia deplină și limpede a strălucirilor.

Iar acum, în această înmiresmată seară de mai, cînd „Sîmbra” s-a închis și tălăngile oilor se aud stîns, tot mai stîns, depărtîndu-se spre noaptea munților, nu-mi rămîne decît să-l rog pe vreunul din interlocutorii mei să-mi dea voie să pun mîna pe telefon — pe telefonul pe care-l ține pe-o poliță „împchistrită” cu flori sculptate — ca să transmit redacției aceste cîteva rînduri despre un sat străvechi, despre niște oameni noi.

ILIE PURCARU ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

isom 13 ani și asta se întimpla cam în '47-'48...

Cum vă amintiți orașul acelor ani? Vă spuneam că Rimnicul era o grădiniță și nu numai pentru că avea parc, care există și astăzi, Zăvoiul, pentru că fiecare casă, dar absolut are casă, avea o grădiniță unde gospodul ținea neapărat să aibă flori...

Deci abundenta de verdeață care coște spațiile dintre blocuri, mult mai decît în alte orașe pe care le-am văzut, este, ca să spunem așa, o chestie de familie...

Absolut. Încolo, Rimnicul era cunoscut ca un oraș al pensionarilor, un oraș care nu se întimpla nimic, cuprins în Olănești și fostul liceu Lahovari, pe care trecea un canal ce colecta apele pe dealul Capela...

Și care azi, dacă nu mă-nșel, este lîntre cele mai frumoase bulevarde ale orașului?

Exact, bulevardul Traian. Ei, în afară de aceste elemente, de decor, nu mai pînă remarcă și altceva, adică economie, că industria Rimnicului Vilcea se rezează la existența cîtorva ateliere de ghii și butoaie și a unei mai vechi cărării numită „Oprea Simion și fiii — aci, bice, hamuri” și care la naționalizare a devenit prima fabrică de piele și lămîntare.

Deci industria...

Deci industria, folosind cifrele, se înțelege la un număr de 320 de muncitori și o valoare a producției de 14 000 000 — la valoarea leului din '48 — proiecte pe care am realizat-o într-o singură zi a lui ianuarie 1976.

— Coplesitor argument care doboară prejudecata că cifrele sînt reci...

— Deși n-am lipsit din acest oraș decît un singur an, deși am participat la ridicarea Rimnicului zi de zi, alături de toți ceilalți, și mie îmi vine uneori greu să cred c-am realizat ceea ce am realizat, în puțin mai mult de un sfert de secol. Populația orașului nu depășea 15—16 000 de suflete, oamenii în bună parte plecau la lucru pe alte meleaguri, mai ales în Ardeal, și ca să-i putem ține aici aveam nevoie de industrie ca de piine. În 1953 Combinatul de prelucrare a lemnului cu prima fabrică de placaj era doar un început, lucrau aici doar vreo 600 de oameni.

— Oricum, nu lipsea entuziasmul. Era epoca marilor șantiere naționale ale tineretului.

— Apropo de entuziasm. Prin '57 eram prim-secretar al U.T.C. și deși cu un an înainte începuse construcția uzinei de sodă, care era șantier național, îmi amintesc că duminică, deci zi de odihnă, îi convingeam pe toți să iasă la „împădurire” sau la plantări de pomi pe șosele. Ei bine, știa fiecare ce pluta a pus pe marginea șoselei pînă la Băbeni, oamenii le dădeau nume și uite-așa ajunseser șoseaua să fie plină de „pluta lui Dobre”, „pluta lui Ion”, a lui Dumitru etc.

— Pentru că ați pomenit de drumuri, cine vine la Rimnic pentru prima dată rămîne impresionat de străzile frumoase, în cea mai mare parte asfaltate.

— Iarăși chestie de tradiție. Rimnicul Vilcea era cunoscut ca un centru rutier din care plecau drumuri în diferite direcții. Olăneștiul, Govora, Călimăneștiul erau stațiuni bine cunoscute și foarte frecven-

tate. Marele nostru istoric Nicolae Iorga remarcă într-o carte de călătorii prin țară faptul că la Rimnic „trăsura mergea pe un drum pietruit și pe care vîntul nu ridică nimic”. Adică praful. Evident, asfalt nu exista nicăieri, astăzi însă peste 80% din străzi sînt asfaltate și nu numai în oraș. Aproape toate comunele sînt legate de reședință prin șosele asfaltate.

— Revenînd la industria Rimnicului, de cînd se poate vorbi despre acel spectaculos salt spre ceea ce vedem astăzi?

— Din 1966, cînd începe construcția Combinatului chimic, intrat în producție doi ani mai tîrziu, cu prima secție. Acum există 12 secții, adevărate fabrici, în cincinalul proaspăt început urmînd să intre în exploatare și altele. Fără să apelez la statistici, realitatea mă obligă să amintesc că în acești ani Rimnicul Vilcea este un puternic centru industrial unde lucrează 43 000 de angajați și unde învață peste 20 000 de elevi. Industrie chimică, textilă, de prelucrare a lemnului și a cauciucului, alimentară, în curînd și de medicamente. Iată pe scurt ce înseamnă astăzi industria orașului, dar important mi se pare altceva, și anume faptul că ritmul este cu totul altul, un ritm de oraș industrial și nu de urbe în care nu se întimplă nimic.

— Tovarășe primar, majoritatea oamenilor care vin la dumneavoastră ce vă cer în primul rînd?

— Foarte multe femei vor să lucreze, și în cincinalul acesta vom fi în măsură să asigurăm alte numeroase locuri de muncă, cum ar fi o întreprindere textilă sau cea de medicamente, pe care am amintit-o, și lucrurile desigur se vor schimba.

— Și altceva?

— Locuință. Deși construim continuu, și deși în ultimii trei ani, de pildă, am dat în folosință peste 5 000 de apartamente.

— Am trecut prin Ostroveni...

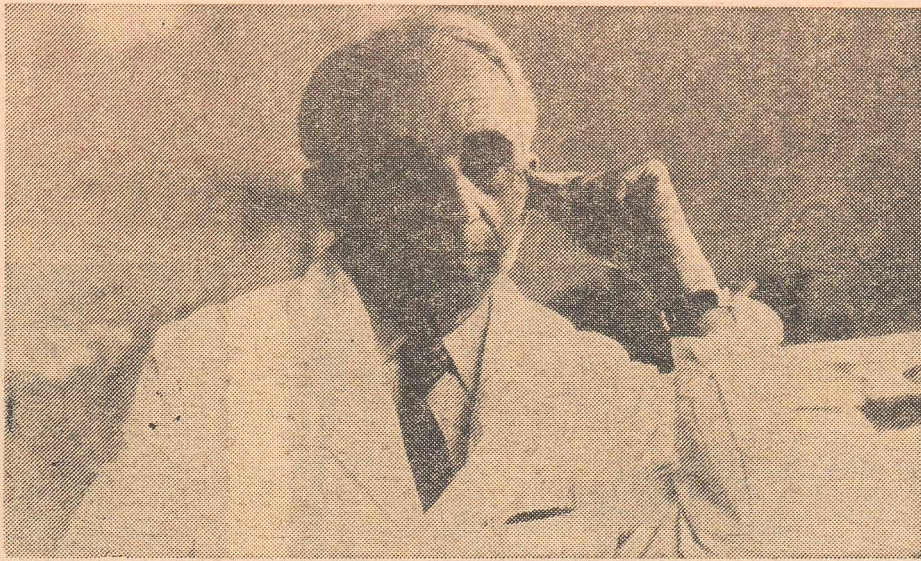
— ...Ostroveniul este cel mai nou cartier, unde vor locui 45 000 de oameni. Asta vroiam să subliniez mai înainte. Au venit în oraș foarte mulți să lucreze, i-am făcut, cum s-ar zice, orașeni: locuiesc în condiții civilizate. Însă n-ajunge. Se ridică numeroase probleme, mai ales în privința educării lor. Acea locuință cu apă caldă, încălzire, confort, implică și grija pentru păstrarea acestor bunuri. În privința aceasta mai avem încă de muncit.

— Și acum, în încheiere, tovarășe primar, cred că vă fac o surpriză. La Editura „Ceres” se află sub tipar o lucrare de doctorat în economie semnată de Gheorghe Stoica, fapt pe care nu-l pot rupe de această devenire, de această renaștere a orașului, care este la urma urmei și o devenire, o împlinire a oamenilor lui.

— Într-adevăr, de multe ori și azi mă surprind privind cu uimire acești ani. În urmă cu vreo 28 de primăveri, cînd eram la Școala de administrație economică, stăteam în gazdă în oraș și plecam simbată la 4 dimineața la Stroiești, pe scurtătură vreo 45 de km. Îmi umpleam traista cu mîncare și duminică plecam înapoi la Rimnic. Știam că-mi voi termina școala, dar nu credeam să fac și o facultate sau, mai mult, nu visam vreodată că îmi voi da doctoratul. Dar cred că ai dreptate, astea toate sînt de împlinirile noastre, de devenirea nu numai a orașului, dar și de cea a oamenilor lui.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Uneori este tot atât de greu să părăsești o poziție fără a-ți face imputări, pe cât este de greu să o ocupi fără reproș

Născut la Brad (județul Hunedoara), în 1911. Studiile de medicină le-a început în Alger și le-a continuat la Montpellier, Bologna și Cluj. A fost promovat doctor în medicină și chirurgie la Cluj, în 1938. Membru titular al Academiei de Științe Medicale din R.S.R., membru corespondent la „Société Française de Cardiologie” și expert la „Organizația Mondială a Sănătății” pentru bolile cardiovasculare. Decorat cu ordinele „Meritul Științific”, „Meritul Sanitar”, „Steaua Republicii Socialiste România” și medalia „30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă”.

A publicat ca autor principal sau ca prim colaborator cinci monografii și un manual didactic. Monografia „Arterio-patiile cronice periferice ale membrilor” a obținut premiul „Victor Babeș” al Academiei R.S.R.

A colaborat la reviste din țară și străine (British Heart Journal, Pathologia Europaea, Clinica Chimica Acta etc.).

— **Vă întreb, stimate tovarășe profesor Hărăguș, care sînt principiile după care vă călăuziți în activitatea dumneavoastră luată în totalitatea și mai ales în complexitatea ei?**

— Este greu să cuprind în câteva fraze principiile după care mă călăuzesc în „totalitatea și complexitatea” activității mele. Aceasta cere timp și spațiu. Mă voi referi deci numai la activitatea mea în cadrul catedrei de medicină internă. Încă o remarcă: răspunsul la această întrebare riscă mult să alunece spre banal sau să fie prezumțios.

În cursul ultimului deceniu, ca șef al acestei catedre, m-am străduit, în primul rînd, să înlătur orice subiectivism în promovarea cadrelor. În măsura în care acest lucru a depins de mine, cred că am reușit. Cînd normativele de promovare lipseau, m-am orientat după

criterii de etică, fiind convins că „unde incetează legea, începe etica”. Cred, de asemenea, că nimeni nu poate afirma că nu a avut o largă libertate de gîndire, de creație științifică și de activitate spitalicească, ultima nefiind îngrădită decît de interesul bolnavului. Nu am căutat să creez tipare de activitate, ci, pe cît mi-a fost posibil, să formez unități independente de gîndire, deoarece a orienta un colectiv nu înseamnă să-ți impui ideile și personalitatea (presupunînd că le ai), fapt care ar duce la rețineri, stagnare, anchiloză. Obişnuiesc să spun că o vizită în saloanele de bolnavi în cursul căreia nu apar discuții contradictorii, păreri opuse celor emise de mine, este o vizită lipsită de interes, nereușită. Am convingerea că această libertate de gîndire și discuție este una din cauzele principale ale formării unor personalități în colectivul clinicii pe care o conduc.

Consider că este obligația șefului unui colectiv de a transmite colaboratorilor săi problemele de cercetare științifică primite de la predecesorii săi, spre a fi studiate cu mijloacele la zi de investigații, cît și de a le indica noi orizonturi de cercetare, fără ca aceasta să-i dea numai decît dreptul de a figura printre autorii lucrării.

Ca normă generală de comportare între conducătorul unui colectiv și membrii acestuia, consider că cea mai gravă abatere din partea primului este lezarea demnității umane a colaboratorilor — fără falsă modestie, cred că aci nu am greșit — după cum cea mai gravă încălcare de conduită a acestora este desconsiderarea drepturilor ce decurg nu numai din normele legale, dar mai ales din cele etice ale conducătorului.

— **Ce nu obișnuieți să spuneți la orele de curs, și nici nu le arătați, ca la copii, studenților dumneavoastră? Și ce s-ar pierde dacă ați proceda invers, sau, mă rog, altfel?**

— Nu cred că este bine să li se ascundă ceva studenților la orele de curs.

Ei trebuie să fie fidel și bine informați, atît în ceea ce privește următoarele succese ale medicinei de azi, cît și în privința lipsurilor încă existente.

S-ar putea ca întrebarea dumneavoastră să fie un fel de „ban al Cezarului”, adică să se refere la paralelismul dintre creșterea standardului de viață și aceea a bolilor cardiovasculare, din care fapt, în mod simplist, unii trag concluzia eronată că ameliorarea condițiilor de trai este nedorită. Nu trebuie însă să se uite că ea este aceea care a dus la scăderea substanțială a bolilor infecțioase, a reumatismului cardioarticular sau chiar la eradicarea multor boli (malaria, pe-lagra etc.) și că azi sînt date posibilitățile de a preveni sau de a trata cu succes — cel puțin în stadiile sale inițiale — hipertensiunea arterială și unele boli ale inimii, frecvente în țările industrializate. Prin urmare, nimic de ascuns la curs, ci de spus, ca în fața unei instanțe, „adevărul și numai adevărul”.

Procedînd altfel, studenții bine informați și-ar pierde încrederea în cei care îi învață.

— **Toate, inclusiv activitatea inimii, au un sfîrșit. Care vi se pare, dînd durerii ce-i al durerii, cel mai frumos mod de a-și încheia existența al unei inimi de om?**

— Cu conștiința îndeplinite față de familie și de societate, ceea ce, cred eu, puținilor le este dat — și mă întreb dacă aceștia nu dau dovadă de un oarecare grad de suficiență —, se crede că un frumos sfîrșit de existență, la o vîrstă înaintată, fără să fi ajuns un balast pentru ai tăi, este oprirea bruscă a inimii, a acestui „viscer mirabilis”, a cărui funcțiune începe înainte de a ne naște și este totodată „ultimum moriens”. Mecinikof, într-un eseu asupra naturii omului, își închipuie „marea trecere”, tot la o vîrstă înaintată, ca o senzație cvasifiziologică

a unui om obosit de a se lăsa dus de un somn adînc, fără nici un disconfort.

— **Care este principala dumneavoastră preocupare științifică la ora actuală?**

— Azi, se știe că factorii de risc și primele leziuni ale aterosclerozei, care bîntuie sub formă de pandemie în țările cu un anumit standard de viață, există chiar la vîrsta copilăriei. Iată o frază a prof. norvegian G. Chr. Giertsen: „Este rezonabil să se afirme că, la om, ateroscleroza începe în leagăn, și că, în consecință, este vorba, de fapt, de o boală infantilă”. În urma unei întruniri la „Organizația Mondială a Sănătății” (Geneva, II, 1974), la care am participat, s-a dezbătut problema „Prevenirii primare a cardiopatiilor coronariene: Studii comparative la copil”. Un colectiv al Clinicii I Medicale, în colaborare cu Clinica II Ginecologie (prof. I. Vinți) și Clinica I Pediatrie (prof. I. Chișu), studiază factorii de risc ce pot fi depistați la sugari și la vîrsta copilăriei. Țin să vă asigur că este o problemă pasionantă și că, în curînd, vom fi în stare să comunicăm primele rezultate ale cercetărilor celor trei colective.

— **Ce ne-ați putea spune acum, la capătul discuției noastre, în legătură cu ceea ce s-ar putea numi „piatra filozofală” a vieții dumneavoastră?**

— E o întrebare cu accepțiuni multiple. Dintre acestea o aleg pe aceea care se referă la felul cum am înțeles să mă formez și să mă comport în profesiunea pe care mi-am ales-o. Instinctul etic, propriu omului, îmi impune idealuri superioare; dar mă grăbesc să adaug că expunerea lor nu înseamnă cîtuși de puțin că le-am atins.

Din primii ani de studii medicale, în cea mai veche „Universitate de medicină” din lume, mi s-a oferit ocazia să mă conving de rolul tradiției și al școlii în formația de medic. Apartenența la o școală nu înseamnă a-ți însuși doar cunoștințele din sfera profesională a maestrului. Pentru aceasta nu ar fi nevoie decît de memorie, experiență și, uneori, de un oarecare grad de inteligență. Cerințele pentru integrarea într-un curent sînt mult mai complexe și deci greu de îndeplinit. Pentru aceasta sînt necesare continuitatea de muncă timp îndelungat în ambianța creată de conducătorul școlii și, condiție „sine qua non”, o anumită afinitate spirituală, funciară, iar nu oportunistă, între acesta și colaboratori, sentimentul de apartenență la aceeași familie. Iată de ce un număr restrîns din cei ce intră în sfera de activitate a unui maestru îi devin elevi și succesori legitimi. Cei care contestă rolul școlii, considerînd că biblioteca și laboratoarele (sau sălile de spital) satisfac toate cerințele învățămîntului universitar, au o altă concepție despre raporturile maestru-colaborator-elev. Primatul interesului bolnavului față de oricare alt interes (inclusiv cel științific), unitatea indisolubilă între afect și somă, legătura dintre om și mediul extern (fizic și social), necesitatea extinderii activității de cercetare în afara pereților spitalului, importanța culturii generale în înțelegerea bolnavului și a problemelor de sănătate publică, misiunea socială a medicului sînt cîteva din elementele de bază ale școlii lui Iuliu Hațieganu, în care m-am format. Azi, unele din aceste precepte pot părea locuri comune; între anii 1920—1930, multe din ele erau idei de avangardă. Dar, chiar în zilele noastre, poate cineva contesta că mai există mult de făcut în materie de umanism înțeles în sens larg în medicină? Progresele terapeutice continue nu sînt ele surse permanente de noi probleme deontologice, de exemplu din cauza costului oneros al unor? În numărul din 10 martie a.c. al revistei dumneavoastră, acad. A. Moga, la o întrebare privind școlile medicale românești, spune: „Aici răspunsul este greu și nu-l pot da numai eu. La noi unele școli decăd și altele nu mai apar, cum a spus și secretarul general al partidului. Cauzele sînt multe și diverse, problema e complicată...”

Eu am răspuns, parțial, acestei întrebări, cu patru ani înainte, în cursul unui interviu, apărut în numărul din 31 martie 1972 al revistei „Contemporanul”, pe care am avut plăcerea să-l dau actualului redactor șef al dumneavoastră, Adrian Păunescu. Dar nu pot trece cu vederea faptul că acel răspuns mi-a cauzat o serie de neplăceri.

Apoi, apartenența la o școală, calitatea de elev, implică obligația morală nu numai de a deveni continuatorul tradiției primite, ci și pe aceea, mult mai grea, de a o transmite. Uneori este tot atât de greu să părăsești o poziție fără a-ți face imputări, pe cît este de greu să o ocupi fără reproș.

EUGEN SECELEANU
Fotografie de RADU CONSTANTINESCU

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII (5)

Ce știm și, mai ales, ce nu știm despre piloții aviației civile

— În încheierea serialului nostru, stimate Stelian Popescu, vă propun să discutăm puțin despre colegii dumneavoastră, despre ceilalți comandanți de aeronave. De exemplu: cît vă seamănă ei și cît se deosebesc ei de dumneavoastră?

— Eu îi cunosc bine pe toți comandanții de aeronave din țară și ei, de asemenea, mă cunosc pe mine. Cum între noi intervin adesea distanțe de mii de kilometri, evident că distanța de cîteva sute de kilometri, care mă desparte de un coleg clujean, bunăoară, nu contează. Sîntem niște oameni foarte apropiați și, mai cu seamă, foarte legați prin unele interese superioare. Nu ne este indiferent ce crede lumea despre unul din noi pentru că, fiind nu prea mulți, întîmplările neplăcute ale vieții unuia se răsfrîng asupra conștiinței întregii noastre obști. Spuneam că sîntem obligați de profesie să ducem o existență clară, cît se poate de clară și de cumpătată. Asta fiindcă se uită multă lume la noi. O viață la vedere. Eu, de pildă, nu beau, nu-mi

pierd nopțile altfel decît în cursele de noapte, mă străduiesc să-mi rezolv problemele vieții de familie cu mult calm și cu oarecare umor. Am, ca tot omul, un apartament, ascult muzică, nu cred că mi-ar sta bine să huzuresc, îmi conduc mașina fără să am nostalgia sutelor de kilometri la oră ai avionului. Și, pe cît posibil, îmi odihnesc ochii. Piloții au vederea slăbită din cauza fosforului de la aparatura de bord. Ochiul nostru obosesc enorm privind ore întregi lumina palidă a fosforului. Altceva ce ar mai fi de spus despre mine? Îmi duc viața de cetățean.

— Care sînt acele interese superioare care vă leagă de colegi?

— Există un argument de ordin economic care ne controlează, practic, traiul și gîndirea. O chestiune specifică acestei meserii. Cine se întreabă ce este acela un pilot, ar trebui să știe că ora de antrenament pe un avion de transport costă cam cît școlarizarea pe un an întreg a unui student politehnist. Vă imaginați atunci cît costă statul pregătirea unui pilot bun? Ei bine, dacă un comandant de aeronavă se formează în cîteva ani cu o asemenea cheltuială din banii poporului, credeți că noi, cei care devenim piloți și purtăm, odată cu răspunderea pentru investiția enormă făcută la școlarizarea noastră, și răspunderea unei aeronave cu zeci de călători la bord, avem vreme să ne purtăm între oameni ca niște puști mofuroși sau complexați de nimicuri? Nu trebuie să se înțeleagă de aici că piloții ar fi niște supraoameni. Ei sînt niște oameni oarecare, dar îmbogățiți pe viață cu o enormă responsabilitate socială. Ce dă responsabilitatea aceasta, am să vă spun imediat. Piloții virstnici sîntem puțini și vom ieși curînd

la pensie. Între generația celor de 40—50 de ani și generația celor de 25—35 de ani există un gol, o ruptură. Ei, tinerii, ajung dintr-o dată în miezul unei vieți de matur și trebuie să fie, musai, buni și chiar mai buni ca noi. Peste cîteva ani cel mai virstnic comandant de aeronavă va avea 35 de ani. Acum există cîteva comandanți foarte capabili care abia dacă au 27—28 de ani. Au crescut dintr-o masă oarecum mare de candidați și elevi în școlile de aviație cum cresc unele flori într-o singură noapte. Cei care au gîndit că au destulă vreme să muncească serios s-au trezit că, practic, nu mai au nici o șansă de a deveni piloți, deși sînt încă foarte tineri. Costă mult prea mult pregătirea ca să-ți poți permite să acorzi unui om dreptul de a reveni asupra unui mod de viață. De aceea, oricine îți poate spune, cu mîna pe inimă, că nici unul din noii piloți și comandanți de aeronave nu-și ia brevetul altfel decît baziindu-se pe propria capacitate. Este profesiunea unde operează cu mare promptitudine un adevăr necruțător: **calitatea materialului uman**. O măsură bună vine în ultimul timp să aducă acea îmbunătățire care mai trebuia sistemului de pregătire a oamenilor. La absolvire, toată lumea face un stagiu la aviația utilitară și, de aici, cei mai pricepuți sînt selectați pentru aeronavele de transport de călători. Iată cîteva motive pentru care piloții trebuie respectați. Nu atît noi, cît investiția socială ce o reprezentăm și, ca o consecință a acesteia, morală înaltă a existenței noastre.

(sfîrșit)

TUDOR OCTAVIAN

TIBERIU UTAN:

La noi a intrat în tradiție lupta pentru libertate, pentru dreptate socială, pentru neatarnare

Poetul Tiberiu Utan s-a născut la 21 martie 1930 la Văleni (Maramureș). În prezent este director la editura „Ion Creangă”. Bibliografie selectivă: *Chemări* — 1955, *Versuri* — 1961, *Carte de vise* — 1965, *Clipe* — 1968, *Sieua singurătății* — 1968, *Versuri* (Cele mai frumoase poezii) — 1975.

— Tiberiu Utan nu este un poet al marilor etanuri lirice. Versurile dumneavoastră își dezvăluie frumusețea citite în singurătatea camerei. Și totuși, din poeziile pe care le-ați scris transpare cu discreție, cu sfințită parcă de cuvinte, o mare dragoste pentru pământul românesc, pentru oamenii lui. Ați putea rememora cum s-a conturat la dumneavoastră sentimentul dragostei de patrie?

— Așa cum nu poți ști cînd ți-au crescut oasele și dintr-un prunc ai devenit bărbat, nu poți preciza în timp conturarea sentimentului patriotic. Incepe cu firele de iarbă, întilne pe care le-ai văzut, cu primele cuvinte învățate, cu o poartă înaltă, cioplită, maramureșeană, cu părinții și cu prietenii lor. Patriei i s-a adăugat învățătorul și prin cărțile de istorie, geografie, limba română, am pășit în patria mare, greu de definit și topită osmotic în tot.

Am ajuns bărbat în puterea vârstei și continuu să o descopăr, cu aceeași uimire, cu mercur mai lucidă mindrie.

— Într-o clipă de amărăciune pentru dumneavoastră, mi-ați destăinuit că vă preocupă epoca lui Vlad Tepeș. Pomenind numele domnitorului, v-ați însuflețit, ați uitat de nezac. ceea ce m-a îndemnat să cred că, într-adevăr, ați făcut o pasiune pentru epoca respectivă. De ce credeți că timpul nostru (după ce în secolul trecut Ion Buda-Deleanu a creat excepționala Țiganiadă) acordă astăzi din nou atenție acestui domnitor care n-a avut parte totuși de norocul altora?

— Nedreptățile istoriei față de țara și de neamul său i-au umplut domnitorului Vlad sufletul de minie. Poporul român i-a spus Tepeș, adică cel aspru, necruțător și drept. Doar vrăjmașii l-au poreclit Dracul, Dracula. Dragostea de țară și respectul pentru valorile morale i-au alimentat minia și asprimea față de cei ce nu aveau nici o lege, nici o măsură. Nicolae Iorga a înțeles mai exact vitejia, eroismul și măreția acestui Domnitor, arătînd că el cu oștirile sale, cu Țara Românească se aflau atunci pe „linia primă a istoriei”. Dealtfel, după părerea mea, acea parte de secol XV a pregătit încoronarea năzuințelor noastre de unitate națională, a contribuit la sudarea conștiinței că pe teritoriul vechii Dacii — una suntem: români. Se vor împlini dealtfel în curînd cinci sute de ani, o jumătate de mileniu I, de cînd ochii verzi ai Domnitorului Vlad, încrustați sub o frunte energică, hotărîtă, scrutează din nemoartea sa destinele poporului nostru. A trecut jumătate de mileniu și circulară încă în lume legende despre „cruzimea” lui Vlad, cruzime izvoirită din superba lui minie. A trecut o jumătate de mileniu și se recunoaște încă prea puțin omenia și fierbîntea lui dragoste de țară. Mă înclin în fața memoriei acestui mare nedreptățit.

— Există șansă în istorie?

— Da, dar și neșansă. Marile „șanse” nu au stat însă, cum s-ar crede, în conjuncturi, ci în calitățile oamenilor, citeodată în calitățile de excepție ale unui singur om. Poporul nostru a fost dăruit în acest sens. Chiar cînd nu am cîștigat, felul de a pierde a fost exemplar. Mă „îndesc la martiri ca Decebal, Doja, Vlad Tepeș, Mihai Viteazul, Constantin Brîncoveanu, Avram Iancu, Nicolae Bălcescu și la alții, la întregul șir de jertfe care, pînă la urmă, au dus întregul nostru popor la împlinirea năzuințelor sale de veacuri.

— Dar mai putem înțelege noi epoca aceea? Nu cumva vorbind despre Vlad Tepeș vorbim despre o ficțiune creată de noi?

— Vorbind despre trecut vorbim implicit despre noi, cei de astăzi. Istoria, experiența, te ajută întotdeauna să descifrezi prezentul. În preajma lui 1848 militanții editează „Magazin istoric pentru Dacia”, tocmai pentru că Bălcescu și Treboniu-Laurian vor a-i face pe contemporani să descifreze mai bine acest „aproiat prezent”. În istoria noastră ne-au ținut neaplecăți în fața furtunilor cîteva constante: libertatea, neatarnarea, unitatea românilor. Apărîndu-le ne-am apărat. Niciodată noi nu am atacat. Acum, tot un mare român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, folosește arma modernă a dialogului pentru înțelegere și colaborare între popoare.

— Scrieți o poezie calmă, luminoasă, uneori melancolică. M-ar interesa părerea unui poet de factura dumneavoastră, despre *Epopoea națională*.

— A reînvia în operele de artă pagini din existența acestui popor prea adeseori încercat de furtunile istoriei este un act de mare responsabilitate. Iar a reduce valorile acestui popor și faptele sale nemuritoare doar la faptele de arme este, cred eu, din punct de vedere artistic, o cale a facilității, iar din punct de vedere moral, al adevărului istoric, ne prezentăm unilateral înaintașii și le facem și ne facem o mare nedreptate.

— Țințiți să scrieți un alt fel de poezie?

— Mai exact, doresc să slujesc în „mai mare măsură ideilor majore, contemporane, și oamenilor să le devin mai folositor, dar, fără voia mea, o voi face tot cu uneltele firești ale poeziei mele. Sunt și innuri care se cîntă șoptit, avînd o puternică rezonanță „înăuntru”. Mihail Sadoveanu era de părere că poezia trebuie rostită ca o șoaptă într-un dom: spusă încet — să se audă tare.

— Ce acțiuni politice ale României din ultimii zece ani v-au impresionat mai mult?

— Începînd cu punctul de răscruce care a fost Congresul al IX-lea al Partidului, deceniul acesta concentrează o activitate politică neobișnuită. Desprînd însă două aspecte de fond, ambele, ca și multe altele, datorate și indestructibil legate de dinamismul și inițiativa secretarului general al partidului: pe plan intern, ridicarea materială și spirituală a întregului popor, a statornicirii unor norme de echitate și egalitate socialistă, iar pe plan extern înscrierea numelui patriei mele în loc de cinste, ca militanți pentru egalitate, suveranitate neștirbită, colaborare reciproc avantajoasă între toate națiunile mari, mijlocii sau mici.

Toate acestea duc la cel mai pur și mai înflăcărat patriotism socialist, la cel mai luminat și profund internaționalism.

— Prin ce este important Congresul educației politice și culturii socialiste pentru dumneavoastră?

— Cred că pregătirea acestui Congres, dezbaterile care-l preced oferă bune prilejuri pentru a aprecia în ce măsură artele ajung la beneficiarii lor firești, ajung în mase, ajută la formarea conștiinței socialiste, contribuie la creșterea nivelului de cultură și civilizație.

Desigur, nu vom face doar constatări, ci vom proceda la perfecționări. Nu este deloc simplu să înalți cultura și s-o faci totodată accesibilă.

— Poezia dumneavoastră atestă influența folclorului. Pe care l-ați cunoscut direct. A bocetelor, a doinelor și baladelor. Dar cum mai acționează ele asupra unor oameni care le cunosc prin cărți, pe discuri sau pe benzile de magnetofon, la radio și televiziune. În filme documentare?

— Aceste mijloace moderne de difuzare a folclorului nu îndepărtează tineretul „de sursă”, nici nu „artificializează”, cu condiția ca să nu se limiteze la ele. Și botanica este greu s-o înțelegi dacă nu vezi în viața ta o floare. Dar ne facem grijii zadarnice. Astăzi fiecare colțșor de țară exercită fascinația asupra tineretului. Tinerii merg la fața locului și văd și înțeleg. Ca să nu mai vorbim că interesul și admirația pentru arta populară în toate formele ei le-au moștenit și de părinții și de la bunici. Dealtfel, muzica atît de tinerească și de modernă „folk” cit și delicatele îi purtate de fete peste „blugi” sunt semne că tinerii iubesc folclorul, nu conformist, ci sincer.

— Numiți-mi cîteva din tradițiile la care România modernă nu poate renunța.

— În România socialistă s-au împlinit visuri, idealuri pregătite în timp și plătite scump în timp de poporul nostru și strămoșii săi.

Copacul crește atît de înalt cît îi permit rădăcinile. Noi, românii, suntem o coloană nesfîrșită în timp, în luptă, în sacrificii. Sub tălpile noastre este un osuar.

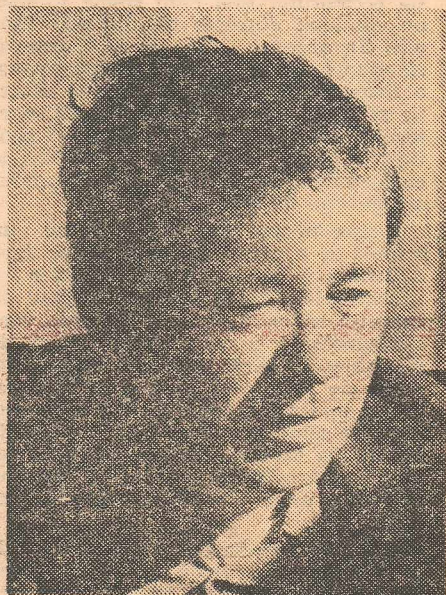
La noi a intrat în tradiție lupta pentru libertate, pentru dreptate socială, pentru neatarnare.

Poate renunța la astfel de tradiții România modernă?

ION BĂIEȘU:

Toți vrem o societate mai bună, dar trebuie să ne convingem că ea nu poate fi așa decît prin noi înșine

Prozatorul și dramaturgul Ion Băieșu s-a născut la 2 ianuarie 1933 la Aldeni (Buzău). Bibliografie selectivă: *Necazuri și bucurii* (1958), *Cei din urmă* (1959), *Noaptea cu dragoste* (1962), *Oameni cu simțul umorului* (1964), *Sufereau împreună* (1966), *Iubirea e un lucru foarte mare* (1967), *Chițimia* (1973), *La iarbă albastră* (1973), *Cine sapă groapa altuia* (1974), *Pompierul și opera* (1976).

— Deși ați scris nuvele, piese de teatru, scenarii de film, numele dumneavoastră, Ion Băieșu, este legat mai mult de serialul de la televiziune cu *Tanța și Costel*. Vă convine preferința publicului?

— Scriitorul nu știe niciodată cu ce va da lovitura vieții sale. Uneori lucrul se întimplă cu o operă în care nu-și pune nici o speranță.

— Dumneavoastră prețuiți schițele cu *Tanța și Costel*?

— Nu pot încă să mă pronunț definitiv. S-ar putea să le rescriu.

— De ce credeți că au avut un asemenea succes personajele serialului?

— Ele exprimă un tip uman pe care l-aș numi „mahalagiul de tip nou”, care aspiră spre cultură, spre un limbaj elevat, dar prost asimilat, un tip care judecă în mod simplist lumea înconjurătoare, puțin grosier și mitocan, dar, în ultimă instanță, simpatic și recuperabil. Fondul lui pozitiv vine din sinceritatea cu care aspiră la cultură și civilizație.

— Nu credeți că publicul dumneavoastră face parte numai dintr-o anumită categorie?

— Am admiratori de la academicienii pînă la omul cel mai obișnuit de pe stradă. Nu scriu pentru un public anume. Nu scriu schițe, nuvele sau piese de teatru gîndindu-mă că ele trebuie să placă filatelitelor sau celor care fac parte dintr-o asociație de columbofilii. Să nu te mire dacă uneori mă gîndesc la posteritate.

— Românii, se știe, au mult umor. Cum se explică totuși faptul că avem atît de puțini scriitori umoriști?

— E, într-adevăr, un paradox. Umorel este o vocație mai specială. Mulți scriitori își reprimă umorul din spaime estetice. În sensul că îl socotesc o categorie facilă, incapabilă să descrie zonele abisale ale sufletului omenesc.

— Există și un umor care se cheltuie în afara literaturii.

— Da. Cunoșc un prozator realmente înzestrat pentru umor care, din păcate, își cheltuiește toată verva oral. Cert e că literatura umoristică nu e prea încurajată la noi. Între cele două războaie existau peste 20 de reviste umoristice. Astăzi avem o singură revistă, care se luptă vitejește cu lipsurile din ecarisaj. Singura acțiune organizată în favoarea acestui gen de literatură aparține Asociației scriitorilor din București, care a pus bazele unui cenacul al umoriștilor, fanaticul acestei idei fiind Valentin Silvestru. Din păcate, cenacul nu are o revistă. Ar merita-o. Dar nici celelalte reviste literare nu publică umor. Mă refer la *România literară*, *Luceafărul*, care-și aduc aminte de noi doar cu prilejul numerelor de Revelion. *Flacăra* a făcut un gest nobil cu *Racul*, dar, din păcate, în ultima vreme i-a diminuat spațiul.

— Criticii literari tratează uneori cu neîncredere literatura umoristică.

— Acest gen nu poate renaște fără ajutorul criticilor de primă mînă cărora, presupun, le place să și ridă din cînd în cînd. M-aș bucura, de pildă, dacă Eugen Simion, Nicolae Manolescu, Lucian Raicu sau Valeriu Cristea ar face o campanie în favoarea literaturii umoristice, ar întocmi o antologie din această literatură sau ar scrie despre ea un studiu. Poate Caragiale nu s-ar fi bucurat de sprijinul și prețuirea lui Maiorescu și Gherea.

— Vă întreb din nou: de ce credeți că la noi literatura umoristică e privită cu destul dezinteres?

— Sînt poate urmările unei orientări mai vechi în domeniul satirei și umorului pe care, din fericire, dumneata nu o știi.

— Ba o știu.

— Satirei și umorului li se rezervaseră anumite teritorii sociale, cele mai insignifiante. În plus, ți se punea, adesea, întrebarea fatală: „dar unde e eroul pozitiv?” Dacă ziceai că eroul pozitiv e risul, ți se spunea: „firește, firește, dar să vedem de cine ridem și cum”.

— Indiscutabil, scriitorul de satiră și umor îi trebuie și curaj.

— Un curaj civic, în primul rînd. Fără acesta nu poate exista. Un poet poate scrie toată viața numai despre iubire, departe de viltorile vieții sociale. Dar un scriitor satiric nu-și poate lua substanța literaturii sale decît din viața socială imediată, intrînd în conflict cu vicii, cu năravuri. El trebuie să aibă îndrăzneala de a le descrie, de a atrage atenția asupra unui rău care poate nu este evident pentru toată lumea.

— De ce e necesară satira și în socialism?

— Societatea noastră e o societate ale cărei procese sînt rapide și active. Trăim într-o epocă nerăbdătoare să se perfecționeze din toate punctele de vedere. Lupta dintre bine și rău e transantă. Literatura satirică vine să grăbească victoria a ceea ce este bun în societatea noastră.

— Scriitorii umoriști simt ca o povară prezența lui Caragiale în literatura română?

— Oarecum. În sensul că e greu să ieși de sub pulpana lui. Te complexează, te obligă să te gîndești mereu cum să scrii altfel decît el, ce tipuri și moravuri noi să descoperi.

— M-ar interesa cîteva din gîndurile dumneavoastră prilejuite de apropiatul Congres al educației politice și culturii socialiste.

— Congresul e un eveniment copleșitor pentru viața noastră culturală. El poate însemna punctul de pornire într-o nouă impulsivitate a culturii românești și, implicit, a literaturii. Amplele discuții și dezbateri care preced congresul au definit mai exact relația literaturii cu istoria. Avem o literatură istorică remarcabilă prin multe nume, începînd cu cronicarii, dar istoria noastră e un depozit imens de figuri, de fapte și evenimente care își cer dreptul de a intra într-o literatură bună, adevărată. Eu înțeleg că într-un timp mare se cere o literatură mare. Nu o literatură de moment, efemeră, ci o literatură care să treacă pragul exigențelor și altor generații. Fertila este și cerința ca istoria contemporană să fie cuprinsă în literatură în întreaga ei complexitate. Să nu se ocolească adevărul. Dealtfel nici nu avem de ce să-l ocolim, pentru că adevărul nu poate fi decît în favoarea noastră. De ce să ascundem că avem și am avut dificultăți, că am înfruntat urmările unor erori tragice? Esențial este că am avut puterea să le recunoaștem și să le îndreptăm.

— În nvela *Acceleratorul unul din personaje își descoperă capacitatea de a încetini și accelera timpul după propria sa voință*. Evident, din pricina unor suferințe provocate de istorie. Dar nu socotiți că fuga sa din istorie ori de cîte ori nu-i convenea ceva, e o vină?

— Firește. Personajul respectiv nu e în concepția mea un erou pozitiv, așa cum nici adversara sa nu este (termenii de pozitiv și negativ în materie de personaje îmi dau dureri de cap). Evaziunea sa e o lașitate. Dar accentul nuvelei cade pe acțiunea nefastă a Liei care, deși l-a distrus o dată pe George, vrînd să-și repare răul, îl distruge pentru a doua oară și definitiv. De ce? Din pricina unei bunăvoințe abuzive, din pricina convingerii ei că unii semen i se poate face și rău, și bine cu de-a sila. Pledoaria mea e pentru respectarea independenței personalității umane.

— Dumneavoastră nu scrieți decît despre actualitate.

— M-am format la școala actualității. Ca ziarist, în primul rînd, mă interesează relația omului cu cei din jur, cu societatea. Aceasta mi se pare tema cea mai fascinantă într-o perioadă în care întreaga lume încearcă să explice relația individ-societate. Toți vrem o societate mai bună, dar trebuie să ne convingem că ea nu poate fi așa decît prin noi înșine. Toți sîntem implicați, toți participăm la mișcarea acestei lumi.

Interviuri realizate de
GEORGE ARION

BLOCNOTES

Psihologia spectatorului

Ceea ce înseamnă aici nu-i rezultatul unei anchete sociologice întemeiate pe o analiză serioasă, științifică, obiectivă a psihologiei spectatorului. Nu dispunem nici de cifre, nici de declarații, nici de scrisori. Mă limitez de aceea, cu toată prudența, să semnaliez câteva modificări intervenite în componența publicului și în modul cum se distribuie opțiunile lui. Mai întâi constat că oamenii nu mai merg la teatru, așa cum se venea în urmă cu treizeci de ani, dintr-un impuls social ori dintr-o obligație față de cultură. Se vine să se vadă un anume spectacol. Numărul celor ce sînt interesați de toate reprezentările, abonații din oficiu ai scenei, e diminuat simțitor. Bineînțeles, există încă un public de premieră dar el s-a restrîns considerabil. De aceea viața unui ansamblu artistic cunoaște triumfuri sau eșecuri, ascensiuni neîndoielnice ori prăbușiri nete. Nu discut rațiunile unui succes, dar sînt obligat să constat că **O femeie cu bani** sau **Cui i-e frică de Virginia Woolf?** sau **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** se situează din punctul de vedere al afluenței spectatorilor foarte departe de o seamă de alte reprezentări și că, în general, există o distanță uriașă între spectacolele ce țin afișul (fără „respirație artificială”, fără o programare favorizată) și celelalte piese.

Remarc apoi că preferințele spectatorilor se îndreaptă evident și majoritar spre texte inedite ori montări curajoase și că asistenta respinge aproape de regulă scrieri ilustre într-o regie vetustă, ori inscenări ingenioase pe texte anodine. Și aceasta pentru că publicul dorește mai curînd să cunoască lucruri noi decît să recunoască valori consacrate și pe urmă pentru că dorința ca o scriere să-i deschidă o înțelegere a lumii e mult mai activă decît aceea de a urmări o performanță de

ordin regizoral. Realitatea e că oricît de mult s-ar prețui virtuozitatea artistică, înaintea ei trece întotdeauna piesa ori reprezentarea ce aduc un spor de orizont, un plus de informație artistică despre contemporaneitate. Trebuie în mod special să insist asupra acestui adevăr pentru că zadarnic vom încerca să impulsionăm creația teatrală, de prisos vom aștepta marile evenimente al stagiunii, dacă nu vom promova curajoz PIESA, piesa românească. Mersul înainte al teatrului se săvîrșește în primul rînd prin text și anume prin textul ce violentează imagini preconcepte sau devenite rutinier ale realului. Spectacolele, chiar dacă sînt ieșite din comun, constituie expresia efemerului sau, cum spune Camus, un rămășag dinainte pierdut cu timpul. (În aceeași ordine de idei constat că atunci cînd există o atracție pentru o formulă de spectacol, această atracție se stinge cînd e reluată de alt spectacol, ceea ce dovedește că uneori prototipul poate determina o mișcare de curiozitate, dar în nici un caz produsul devenit de serie.)

Aceste notații sînt pentru mine un impuls de a persevera în ideea că dacă teatrul e o întreprindere, atunci e o întreprindere ce-și păstrează sensul cu condiția să respecte arta pe care vrea s-o servească și care astăzi nu poate supraviețui decît fiind realmente un prilej de a înțelege mai mult și mai adînc lumea în care trăim. De aici eroarea celor ce vor să facă un soi de comerț cu talentul și urmăresc cu orice chip rentabilitatea materială într-un domeniu unde cîștigurile sînt de alt ordin.

O altă observație e aceea că de unde cu ani în urmă lumea se bătea pentru bilete cu preț redus, acum majoritatea cer „fotolii”, dar nu atît din considerente mondene, ci pentru că pur și simplu sînt ispițiți să fie cît mai aproape de scenă, de ceea ce e viu, pentru că dacă ceva îi farmecă e tocmai contactul cu omul de pe scenă, contactul pe care televizorul sau pelicula i-l refuză.

RADU BELIGAN ■

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

Anonima de la ghișeu

Colегul Nelu Ionescu, semnatarul rubricii **Cronica spectacolelor**, povestește: zilele trecute am cerut telefonic Teatrului de stat din Ploiești o informație legată de premiera unui spectacol. „Amabilul” om de la celălalt capăt al firului mi-a replicat: „Noi nu cunoaștem programarea spectacolelor; pentru informații adresați-vă agenției de bilete” — socotind probabil că și-a făcut pe deplin datoria.

Mi-am adus aminte de această istorioară nu demult, cînd, dorînd să văd un spectacol de teatru la studenți, am cerut casieritei trei bilete. Mă așteptam la un dialog lapidar: *Avem numai bilete de x lei, deci vă rog să achitați suma de...* Spre surprinderea mea, omul de la ghișeu, în locul unui dialog scurt și stereotip, mi-a adresat câteva întrebări care, pur și simplu pe moment m-au uluit: *Ați mai fost la noi? Cunoașteți repertoriul? Știți ce se repetă? Ce părere aveți despre studenții cutare și cutare...* Prevalîndu-se de tăcerea mea, **tovarășe de la ghișeu** mi-a făcut o scurtă prezentare a activității studenților. Am ascultat-o cu

respect și recunoștință pentru că am văzut în fața mea omul potrivit la locul potrivit.

Subliniez faptul că nu m-am prezentat și nu i-am dezvăluit intențiile de a nota cîte ceva despre spectacolul ce urma să-l vizionez. După ce am plătit, am intrat în sală, am mers firește la garderobă unde, spre surprinderea mea, am fost ajuns din urmă de amabila casierită care — cu simplitate — mi-a înmînat două invitații.

— Vă rog să veniți să ne vedeți. Sînt sigură că după aceea veți deveni spectatorul nostru nelipsit.

N-am avut timp să-i mulțumesc. Sunase gongul. O fac acum pe această cale, adresîndu-i anonimei de dincolo de ghișeu mulțumirile mele. Nu pentru faptul că mi-a oferit două invitații, ci pentru actul de cultură pe care l-a săvîrșit. Și sînt sigur că nu eram un caz singular. Nu știu cum o cheamă, ar fi trebuit să mă interesez, nu am făcut-o poate și datorită emoțiilor transmise de piesa lui Sebastian **Jocul de-a vacanța**, pe care o revăd pentru a patra oară în decurs de 20 de ani. Piesa ce dezbate viața omului fără identitate, piesa oamenilor mărunți care se cunosc, într-o împrejurare dată, se iubesc, se stimează pentru a se despărți în final fără a ști nimic unul despre celălalt, aruncîndu-se din nou în vîltoarea lumii.

DAN BIRLĂDEANU ■

CRONICA FILMULUI

„Pericolul public”

Citez o știre apărută recent în presă: **„Șoricelul Jerry**. Unul dintre cele mai simpatice personaje ale desenelor animate a fost pus sub acuzare de un expert britanic. **Dr. Peter Cornwell**, specialist în studierea vieții și comportamentului șoarecilor, a scris un articol în care afirmă că influența desenelor cu Jerry este dăunătoare deoarece spectatorii și telespectatorii capătă afecțiune pentru șoricelul persecutat de răutăciosul motan **Tom**, uitînd primăria extrem de serioasă pe care o reprezintă șoarecii pentru hrana ome-nească”.

Cumplită chestiune. Cutremurătoare! Curînd, înseamnă, îi va veni rîndul și lui Mickey Mouse, celebrul personaj al lui Disney; va fi dezgropat din arhivele cinematocilor, probabil, „Chiț-Chiț” al nostru, unul dintre contemporanii filmelor animate cu Păcală, și supus oprobiului public!

Importanța celor semnalate de doctorul Peter Cornwell depășește limitele faptului cotidian, este vorba de un pericol public; aproape că cele relatate în scurta, dar prețioasă informare a domniei sale, te fac să nici nu-ți mai bați capul cu problemele „minore” prin care trece lumea, cum ar fi penuria, violența, inegalitatea dintre state etc. Ce moarte, ce războaie, ce bestialități umane semnalate prin diverse locuri ale mapamondului? Jerry, pericolosul, blestematul — dar „simpatiful personaj”, rețineți **finețul** exprimării — devine problema numărul 1, pe semne că mulțimea copiilor acestei lumi (inclusiv infometajii Sahelului), nemaivizionînd filmulețele cu Jerry, s-ar repezi în grupuri organizate să curețe planeta de șoricime!...

...Este absurd, este ridicol, este dureros că se fac astfel de comunicări, cu atît mai mult cu cît aparțin unor oameni de știință. Prețiozitatea — chiar și în materie de cinematograf — dincolo de ridicolul pe care inevitabil îl conține, devine periculoasă, pentru că distrage atenția omului de la problemele cu adevărat grave cu care viața îl confruntă. A acuza un personaj de film de desen animat care aduce zîmbetul, bucuria pe chipul copilului încîntat tocmai de istețimea lui, de curajul cu care se descurcă în cele mai afulsitate ocazii, a acuza, așadar, un astfel de personaj, mi se pare la fel de stupid cum ai pretinde să se producă în masă filme în care animalele să-și mînince de vii vînătorii — **pe absolut toți vînătorii** — copiii descoperînd astfel de la cea mai fragedă vîrstă că **nu e bine să tragi cu pușca!**...

H. PĂTRAȘCU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Pe scenă, chiar și-n contabilitate pot fi lucruri relative

Premieră pe țară la **Teatrul de Nord din Satu Mare** — secția română: piesa **Martin Luther și Thomas Mûnzer** sau **introducerea contabilității** de Dieter Forte, în regia lui Mircea Marin și scenografia lui Teodor Constantinescu.

NELU IONESCU ■

INSTANTANEE

Aspect de la spectacolul-lectură cu premiera piesei **OCHIUL** — fantasmă tragică din istoria Moldavei — de Radu Stanca, realizat în colaborare cu Biblioteca centrală de stat, în cadrul Teatrului „Manuscriptum” al Muzeului literaturii române. Au interpretat actorii: **VIOLETA ANDREI, N. LUCHIAN-BOTEZ, ȘTEFAN VELNICIUC, ION LEMNARU, DINU IANCULESCU, M. NICOLAE CREȚU**. Regia artistică o semnat-o **MIHAI DIMIU**.

În film ca și în teatru, **MARGARETA POGONAT** rămîne mare artistă.

scriitorul **GEORG SCHERG** aceeași privește surizător înainte.

Un prozator valoros: **DINU SARARU**, care a pus punct paginii 300 a noului său volum. Pe cînd punctul final?

NICOLAE BRANCOMIR știe știința de a spune teatru în versuri.

Făcia culturii

1 Mai 1976.
Zi scaldată în soare.
Zi neuitată.

Muzeul satului încheie săptămîna culturală a Capitalei printr-un minunat festival folcloric. Sărbătoare populară în toată puterea cuvîntului. Chipuri luminoase, fețe zîmbitoare, copii și tineri aleargă de colo pînă colo să prindă un fragment de cîntec, să nu piardă din însuflețitele jocuri, să asculte și să vadă cît mai multe din darurile aduse bucureștenilor de dragii lor oaspeți.

În costume autentice, de o mare frumusețe, își fac intrarea ansamblurile folclorice de amatori: „Ciobănașul“ din comuna Gura-Teghii (județul Buzău), „Argeșul“ casei de cultură din Curtea de Argeș, cel din comuna Sălătruc (tot argeșean), precum și neîntrecutul grup de tinere „Șpuritoare“ din Negrești-Oaș. Prin prezența lor, aceste formații populare au contribuit, în modul cel mai fericit, la încununarea numărărilor manifestări ce au îmbogățit — vreme de o săptămîna — sufletul bucureștenilor, în aceste sărbătorile zile.

În străie fărâșești, tinerii și vîrstnicii din diferitele ținuturi au adus cele mai frumoase cîntece și jocuri ale lor, creații populare ce — de-a lungul veacurilor — stau mărturie vie a permanenței și continuității lor pe aceste meleaguri.

„Din ochii jucătorilor scapără lumină în vreme ce picioarele, frămîntînd pămîntul, înalță joc de slavă, măestru joc, înșnit din puternica rădăcină a unui înzestrat popor care, dincolo de vitregiile soartei, și-a împletit necontenit viața cu arta.

Duminică 9 mai...

Joacă și cîntă ansambluri de amatori pe pașiștile Muzeului satului.

Cît de depărtate sînt reflecțiile amare din articolele noastre intitulate „poluarea folclorului“ față de ceea ce ne oferă astăzi aceste fărâșești înjghibări artistice care, cultivînd frumosul popular nestîlciit, neschimmonosit, așa precum l-au preluat de la străbunii lor, ne înfățișează temelia solidă pe al cărei fond cată a se înălța astăzi noua noastră cultură socialistă.

Făcia purtată de către tinerele și tinerii ștafetei cultural-sportive „Primăvara culturală“ este dată în păstrare Muzeului satului. Sublim simbol ce trebuie să ne umple sufletele de bucurie și de mîndrie.

S-a reîntors făcia culturii la veșnic înnoitoarele izvoare ale geniului creator al poporului.

Și asta înseamnă mult.

Foarte mult!

HARI BRAUNER ■

CRONICA MUZICALĂ

Decada operei și baletului românesc

O inițiativă dintre cele mai laudabile ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste, și pe care rubrica noastră o consumăm cu bucurie în acest colț de pagină, este organizarea, în pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste, a unei decade a operelor și baletelor românești. Pentru prima dată, publicul și critica de specialitate au avut astfel prilejul să urmărească pe aceeași

scenă câteva dintre creațiile lirice și coregrafice reprezentative ale compozitorilor și coregrafilor noștri. Și chiar dacă, din cauza unei slabe popularizări, la acest veritabil eveniment artistic sala Operei Române nu a fost plină în nici una din serile consacrate decadelor, satisfacția noastră nu a fost mai mică atunci cînd am putut constata încă o dată existența unor valori autentice în domeniul teatrului liric românesc, așa cum este opera Bălcescu de Cornel Trăilescu. O operă bine construită muzical, cu arii și coruri inspirate, melodioase, puse în valoare cu acuratețea și calitățile vocale care-i caracterizează pe cîțiva dintre soliștii de frunte ai primei noastre scene de operă. Mai puțin evidentă ni s-a părut centrarea dramaturgiei muzicale în jurul figurii revoluționarului (libretul Val Săndulescu), dar regia lui Hero Lupescu a reușit să suplinească printr-o mizanscenă adecvată, prin manevrarea inspirată a corului și a grupurilor de soliști, golurile de dramaturgie.

O revelație au fost serile de balet. Am redescoperit astfel, aproape cu uimire, piese coregrafice realizate la înălțimea cerințelor baletului contemporan, dar pe care repertoriile le neglijează și pe care le-am putut viziona numai grație decadelor. Piese de balet semnate de Alexa Mezincescu, mai ales acel plin de esență „Poem Bizantin“ de Doru Popovici și Timpul Cerbilor de Tiberiu Olah, apoi Poarta sărutului și Coloana infinită de Tiberiu Olah, în coregrafia lui Vasile Marcu, pot sta cu cinste în fruntea oricărui repertoriu coregrafic. Ele atestă existența unor inițiative creatoare, din păcate sporadice și rar detectabile în baletul nostru, prematur îmbătrînit. Ansamblul de balet al Operei din Timișoara s-a mobilizat destul de mult în creația revoluționară „Primăvara“, pe muzica lui Cornel Trăilescu, și a oferit o interpretare demnă de acest colectiv destul de tînăr și de ambițios, pe care doar Alexandru Schneider a știut să-l mobilizeze și să-i antreneze resursele într-o creație modernă, expresivă și simbolică închinată lui Brâncuși. Dealfel în a doua seară oferită de dansatorii din Timișoara am remarcat tocmai această piesă, „Omăgiu lui Brâncuși“, care în contextul a două microbalete mai modeste, avînd doar ambiția unei ilustrări stilizate a folclorului, a strălucit și a însemnat de fapt punctul de referință al modului cum se practică arta dansului la Timișoara. În sfîrșit, am aplaudat un ansamblu de o modestie evidentă în încercarea sa merituoasă de a-și depăși condiția într-unul dintre poemele coregrafice care a pus bazele școlii naționale de dans scurt: „Călin“ de Alfred Mendelsohn, în coregrafia Tildei Urseanu. Dar dacă am apreciat includerea în repertoriu a acestei lucrări, credința cu care a fost dansată, cuvintele noastre de laudă se opresc atunci cînd trebuie să consemnăm lipsa de cadre tinere. Și de curaj în a le promova (căci ele există) a unui ansamblu care vădește o reală îmbătrînire a forțelor sale artistice: baletul Operei Maghiare din Cluj-Napoca.

NICOLAE SPIRESCU ■

„Constelația Omului“ sau măsura maturității unui compozitor

Prin oratoriul „Constelația Omului“, concertul de vineri al Filarmonicii „George Enescu“ ne-a oferit una din paginile muzicale în care densitatea încărcăturii emoționale culminează apoteotic sub semnul încrederii în destinul umanității, în viitorul ei luminos. Vizibila tentă umanistă, substratul filozofic dens, suflul poetic de amplă vibrație ce animă întreaga partitură dau măsura maturității artistice depline a compozitorului Tiberiu Olah.

Deși înarmat cu tot arsenalul a ceea ce se numește în mod curent tehnica scriiturii moderne, Tiberiu Olah nu face concesii, ci supune tehnica expresiei muzi-

cale, urmărind adevărul și marile întrebări ale condiției umane.

Sub bagheta lui Mircea Basarab lucrarea s-a bucurat de o interpretare excelentă, valorificîndu-se capacitățile dramatice și nu mai puțin poetice ale discursului muzical. Corul și orchestra au contribuit în mod eficient la transpunerea sonoră a partiturii. Soprana Elena Grigorescu, evoluînd în partea solistică cu muzicalitate și inteligență, a făcut dovada unor calități vocale remarcabile.

În partea a doua a serii, avînd ca solist pe Venceslav Nikolov, orchestra Filarmonicii a interpretat concertul pentru violoncel și orchestră de Antonin Dvorak. Deși în anumite momente sunetul instrumentului său a fost sever dominat de orchestră, solistul a reușit totuși să suplinească — mai ales în momentele de lirism — carențele de intensitate pe care partitura aceasta le suportă cu greu.

În plus, gîndirea muzicală clară și experiența ce se pare că a acumulat-o solistul au contribuit la o interpretare reușită și meritorie.

DAN ANGHELESCU ■

CRONICA DISCULUI

Muzică pop, populară și simfonică

Unul dintre discurile de muzică pop destul de recent apărute (45 — STM-EDC 10 465) în magazinele de specialitate aparține formației Savoy. Acest disc este important, atît pentru valoarea muzicală în sine a celor două piese („Povestea lui Păcală“, muzică și versuri Marian Nistor, voce Nicolae Rotărescu, și „Salcie fată de baltă“, muzică și voce Marian Nistor, versuri Ștefan Bănușcu), cît și pentru faptul că el anunță o schimbare radicală de optică în stilul formației, care dovedește cu aceste două piese că a trecut de la moda aranjamentelor în stil folcloric, gen „Ciobănaș la oi m-aș duce“ la creații autentice în manieră pop, valorificînd armonice și orchestral în mod superior melosul românesc. Versurile de calitate care ocolesc lacrimogenele „la-ia-la-uri“ dintr-un anumit gen de cîntece mult prea lejere adaugă un plus de interes acestui disc single și ne fac să așteptăm cu încredere viitorul L.P. al formației. Iubitorii muzicii populare și ai cîntecelor de petrecere au apreciat-o dintotdeauna pe Ileana Sărăroiu. Ultimul ei disc (45-STM-EPC 10 469) conține patru dintre piesele sale mai cunoscute: „Cine-a pus cîrciuma în drum“, „Fusei pe unde-am iubit“, „Inimă“, „Colo-n deal la Păducel“, acreditînd încă o dată, cu mijloace muzicale al căror principal atribut este acuratețea stilistică, genul acesta care a lansat-o pe cîntăreață, oscilînd între romantism și cîntec de petrecere. O contribuție demnă de relevant a are la realizarea discului orchestra dirijată de Ionel Budișteanu, realizînd un acompaniament discret și de bun gust. Se află în magazine de citivă vreme un număr de discuri „Eterna“ deosebit de valoroase: formații și dirijori de prima mînă interpretînd opus-uri celebre din literatura simfonică, lirică și vocal-sinfonică. Reține atenția un disc Yehudi Menuhin în care cunoscutul violonist interpretează, acompaniat de Philharmonia Orchestra din Londra (dirijor Walter Süsskind), și respectiv, de Royal Philharmonic Orchestra (dirijor Alberto Erede), două renumite concerte pentru vioară: cel al lui Max Bruch și „La Campanella“ al lui Paganini. În ambele concerte Yehudi Menuhin, elevul și prietenul marelui Enescu, pune în valoare deosebita sensibilitate a arcusului său, tonul cald, viguros, virtuozitatea sa tehnică desăvîrșită. Un al doilea disc „Eterna“ pe care apare numele lui Yehudi Menuhin este cel dedicat creației lui Mendelssohn-Bartholdy, cuprinzînd Concertul pentru vioară și orchestră, op. 64, interpretat de Menuhin acompaniat de aceeași Philharmonia Orchestra din Londra, dirijată de Efreim Curtz, și Concertul pentru vioară și orchestră de coarde (1822) în care violonistul Gustav Schmahel este secondat de Orchestra de Cameră din Berlin, dirijată de Helmut Koch. O atracție deosebită pentru melomani o constituie și discul care cuprinde substanțiale fragmente din Maestrul cîntăreți din Nürnberg, de Wagner, în interpretarea unui mînunchi de celebri cîntăreți: Theo Adam, Karl Ridderbrusch, Eberhard Buckner, Geraint Evans, Peter Schreier, Ruth Hese și, acompaniați de Staatskapela din Dresda, dirijată de Herbert von Karajan, care conduce și Corul Operei de Stat din Dresda și Corul Radiodifuziunii din Leipzig. În sfîrșit, recomandăm aici dublul album (Stereo 8 25 205—206) cu imprimarea integrală a masivului oratoriu „Creațiunea“ de Joseph Haydn, cu Ingeborg Wengler, Gerhard Unger, Theo Adam, Rafael Adam, Corul și Orchestra Radiodifuziunii din Berlin dirijate de Helmut Koch.

DUMITRU ŢECU ■

Ceva despre o legendă

1. În 1956, la școala „Quarry“ din Liverpool exista o formație de muzică skiffle (un gen de folclor) numită „John Lennon Group“, după numele conducătorului său. În ziua de 15 iunie, unul din membrii grupului prezintă liderului său pe un oarecare Paul McCartney, recomandîndu-l ca pe un bun tehnician. În această formulă grupul se rebotează The Quarry-Men. John Winston Lennon avea 15 ani (n. 9 oct. 1940), iar James Paul McCartney cu doi ani mai puțin (n. 18 iun. 1942). În 1958, John se întîlnește într-un autobuz cu solistul unui alt grup (The R. Rebels) pe care îl convinge să se alatureze. Numele acestui nou membru este George Harrison (n. 25 febr. 1943). Grupul începe să cînte rock-and-roll după idoli săi Bill Hally și Elvis Presley. În același an, cei trei decid schimbarea numelui în „Johnny and The Moondogs“. „Noi participăm atunci, povestește Paul McCartney, la un concurs de grupuri și cineva dintre noi a hotărît să ne schimbăm numele. Astfel încît John a devenit Johnny Silver, George — Carl Harrison, Stu Sutcliffe, chitaristul nostru, Stu de Staël; și eu Paul Ramon. Dar aceste schimbări nu ne-au purtat noroc pentru că am fost bătuți de The Gladiators“. În cele din urmă grupul a devenit The Silver Beatles și cîntă — avînd un nou baterist, pe Pete Best — în mai multe cluburi muncitorești și în special la „Blackjacks“ și „Caverne“ din Liverpool. În 1960, Silver Beatles pleacă la Hamburg unde a obținut un contract pentru cluburile „The Indra“ și „Kaiserkeller“, ca acompaniator al solistului Tony Sheridan. Cu acesta se înregistrează primul disc „My Bonnie“. John, Paul, George, Pete Best și Stu devin un grup puternic care concură un alt grup englez ce cîntă în Hamburg — „Rory Storm and the Hurrikanes“ — avînd un baterist cu numele de artist Ringo Starr, de fapt Richard Starkey (n. 7 iulie 1940). Silver Beatles au mai multe sederi la Hamburg, revenind uneori în Liverpool din ce în ce mai triumfători. În iulie 1961, băieții se hotărăsă definitiv să rămînă în Anglia. Peste nici un an (aprilie '62), Stu avea să moară în urma unei hemoragii cerebrale.

2. Istoriograful beatles-ilor au păstrat cu o precizie mare amănuntele care urmează: în 28 oct. 1961, la ora 15, un tînăr pe nume Raymond Jones a intrat în magazinul de discuri Whitechapel din Liverpool cerînd discul „My Bonnie“, înregistrat în Germania de un grup numit Beatles. Au urmat mai multe cereri asemănătoare, care au avut darul de a-l înfriga pe vînzătorul Brian Epstein care, în cele din urmă, îl găsește pe Beatles la Caverne. Din 3 decembrie 1961, Brian devine managerul formației și totodată artizanul succeselor viitoare. La sfîrșitul anului '61, Beatles e socotit grupul nr. 1 al Liverpoolului. Urmează noi apariții, de data asta „în vedetă“ la Star Club din Hamburg iar la 6 iunie 1962 fac o audiență pentru casa de discuri EMI. Se cîntau deja piese ale cuplului de compozitori ce avea să devină celebritis — Lennon-McCartney. La EMI au fost prezentate „Love me do“ și „P.S. I love you“. Forțat probabil de importanța primului disc, Brian Epstein îl înlocuiește în 15 august 1962 pe Pete Best cu Ringo Starr. La 11 septembrie grupul pleacă la Londra pentru a înregistra sub direcția lui George Martin primul single englez cu Love me do / P.S. I love you (titlu în care Ringo, înlocuit cu un muzician de studio, s-a mulțumit să cînte la maracasuri). Discul se înscrie în top și urcă pînă la locul 17, Beatles se reîntoarce la Star Club din Hamburg pentru cîteva săptămîni, revine în noiembrie pentru a înregistra melodia „Please, Please Me“ și reapar pentru ultima oară la Hamburg. Întreprind apoi un mare turneu tot în Anglia, cu Helen Shapiro. La jumătatea lui februarie 1963, Beatles se clasează, în sfîrșit, pe primul loc în top.

GEORGE STANCA ■

Curier muzical

Emanoil MOȘOIANU — Pitești: „Vă trimit scrisoarea aceasta dintr-un oraș și un județ în care tinerețea este la ea acasă. Sînt foarte mînit că de la înființarea căminului și pînă acum nu ați fost niciodată pe plai argeșean.“ Oricît am dori nu putem veni neinvitați într-un oraș sau altul! Aurora CIOBATA — București: Ne cereți, de ziua dumneavoastră, „5 poze cu Mircea Vintilă și cîteva cu Mircea Bodoian — lucru ușor de îndeplinit pentru dumneavoastră“. Ei bine, nu prea este ușor, întrucît Mircea Vintilă pretinde să ofere personal fotografii admiratoarelor sale. Noi ne mulțumim să vă transmitem un sincer „La mulți ani!“ și (probabil) succes la învîțatură! Criste MIRCEA — Reșița: 1) Dorii să transmitemi prin intermediul nostru felicitări proaspetei laureate la „Primăvara baladelor“, Adriana Ausch. Le-am transmis. 2) Încercările dumneavoastră de versificație nu sînt publicabile. Iacob IOAN — Făgăraș: „Într-o atmosferă de entuziasm s-a încheiat prima ediție a festivalului de muzică folk „Cetățile lui Mihai“, Făgăraș, caracterizată prin acuratețe, sinceritate și înalt spirit competitiv. Cele mai multe dintre piesele prezentate în concurs aveau un conținut dedicat unor figuri proeminente din istoria patriei. Prietere laureat: Florin Petcu (marele premiu), Romeo Radu, Laurențiu Săvoiu, Victor Vișan, Lucia Bubulac, Cornel Zah, Dorina și Adriana Boreică, George Știnigă și Victor Geoceanu“. Coea DAN — Timișoara: Considerăm polemica privind supremația în pop-ul românesc inoportună. Scrieți-ne pe alte teme muzicale. Olimpia POP — Cluj-Napoca, elevă la București: 1) După cum vedeți am făcut loc în spațiul Curierului și pentru scrisoarea dumneavoastră, conform deciziei noastre „nici o scrisoare fără răspuns“ (mai ales că ridică unele probleme interesante). 2) Vă puteți prezenta la redacție pentru vizionare în vederea unui eventual debut, ca recitatoare, în cenaclu. Afrodita OGNEAN — Tg. Mureș: Scuzați-ne întîrzierea răspunsului dar e ușor de bănuț, scrisorile sînt tot mai numeroase. Din fericire, după cum vedeți, spațiul e acum mai mare (așa cum doriți, de altfel și dumneavoastră). Așteptăm noi vești. Felicia RÂNDASU — Văratec: Bineînțeles, vom reveni la Suceava. Mihaela NICULAE — București: Am primit imnul închinat cenaclului. Vă mulțumim, Paul STAIUC — București: Lipsesc „datele alăturate“ de care vorbeați în scrisoare. Reveniți.

COSTACHE S. IONESCU ■

FLACARA PAGINA 17

MALVINA URȘIANU sau curajul de a face filme de dezbatere.

Un moment dramatic din piesa Matca de MARIN SORESCU

Criticul MIRCEA ZACIU sau satisfacția oferită de un premiu.

Fotografii de EMANUEL TÂNJALA și ION PREDOȘANU

Medicul român

VASILIU P.

ALEXANDRU-MIHAI

**descoperă, concomitent
cu un grup de cercetători
americani, degenerarea
canceroasă a colitei
(boala Crohn)**

Spre deosebire de recto-colita hemoragică, maladia Crohn nu era considerată ca o etapă precanceroasă. Maladia Crohn, după cum se cunoaște, afirmă medicul Vasiliu P. Alexandru-Mihai, șef de lucrări la clinica chirurgicală a Spitalului Brincovenesc, I.M.F. București, este o colită granulomatoasă, pe care o putem dobîndi toți, cu toate că mult timp ea a fost considerată specific anglo-saxonă. Este o boală ireversibilă, cu o evoluție cronică. Evoluția bolii este stadială, primele două stadii avînd o durată între 15 și 30 de ani. Din cauza devenirii ei lente și a vârstei oarecum înaintate cînd poate fi contractată, dar mai ales datorită faptului că îndeobște este nevindecabilă, maladia Crohn a fost privită mult timp cu resemnare. Etiologia bolii Crohn este încă necunoscută. Sînt incriminați unii factori toxico-alergici și infecțioși. Simptomatologia are un aspect latent, adesea de neluat în seamă, devenind exacerbată brusc în faza complicațiilor ce duc la apariția abdomenului acut chirurgical.

Mai tîrziu, cercetătorii americani au remarcat incidența bolii Crohn cu a cancerului, dar această asociere putea fi și o simplă întîmplare, firească de altfel, dacă ne gîndim că, de pildă, firesc este ca printre bolnavii de ulcer să găsim mai mulți suferinzi de nevroză decît printre cei normali. Îngrijora proporția mai ales: la bolnavii de colită, numărul cancerosilor era de 20 de ori mai mare. Ca orice asociere empirică, fără decelarea cauzelor, a determinării locului și în general a naturii relației colită-cancer, constatarea medicilor americani era mai degrabă alarmantă decît încredătoare, cum se întîmplă adesea cu descoperirile de orice fel în medicină. Natura relației

colită-cancer a interesat din această cauză mulți medici din toată lumea. Și iată că în 1975 în revista „The American Journal of Medicine” apare articolul „Carcinoma Complicating Crohn's Disease” al autorilor americani Ch. J. Lightdale, S. Sternberg, G. Posner și P. Sherlock, rezumat apoi în revista franceză „Presse Medicale” (Masson) din 24 ianuarie 1976. Iată pe scurt ce scrie revista franceză: Ch. J. Lightdale și colaboratorii raportează șapte cazuri de cancerizare a bolii Crohn. Cancerizarea a prins zonele deja afectate de procesul Crohn și a complicat o lungă istorie clinică. Într-un caz exista un sindrom de obstrucție cronică de colon cu perceperea unei mase abdominale, în două cazuri a fost vorba de fistule cutanate, iar ultimul caz a fost depistat în urma unei rezecții chirurgicale cu ocazia unui puseu de hemoragie. Pronosticul global al celor șapte cazuri este apreciat astfel: un bolnav a decedat 16 luni după operație fără să i se găsească o recidivă a cancerului ce a fost operat, alți trei pacienți au mai trăit între 3 și 7 ani după operație, iar la alți trei s-au descoperit metastaze intraabdominale. Autorii conchid asupra necesității unei explorări atente clinice, radiologice și histologice, pentru a descoperi în timp util această reductabilă complicație.

Nu este deci vorba de o asociere, de o simplă incidență, ci de chiar degenerarea colitei, într-o fază avansată, în cancer.

În același timp cu grupul de cercetători americani, de complicațiile bolii Crohn se ocupă în țara noastră dr. Vasiliu P. Alexandru-Mihai și concluziile la care specialistul român ajunge sînt ceva mai detaliate, mai precise și mai optimiste, după cum vom vedea.

„La 27 februarie 1974, spune specialistul român, am operat de urgență un bolnav ce prezenta ocluzie mecano-inflamatorie și peritonită difuză prin perforații multiple a unor micro-zone de necroză secundare unei boli Crohn. Am cercetat partea de intestin rezecată și am avut suspiciunea existenței unei zone de cancerizare localizată în plîn focar Crohn. Examenul anatomo-patologic a confirmat prezența cancerizării bolii Crohn. În urma acestei constatări, comunic, pentru prima oară în lume, cancerizarea bolii Crohn la Conșfătuirea interdețeană de chirurgie și anestezie-reeanimare de la Brăila, din 4—5 octombrie 1974. (Articolul din revista americană a apărut în august 1975 — N.A.). În urma acestei comunicări reiau cercetările, de data asta împreună cu specialistul anatomo-patolog dr. Liliana Stratulat, vedem în retrospectivă 13 cazuri de boală Crohn internate în clinică în perioada anilor 1968—1974 și constatăm prezența a 7 cancerizări, 53 la sută din cazuri. Conștienți de importanța teoretică și practică a acestei descoperiri, de măsurile urgente ce trebuie luate în vederea închiderii acestui canal de pătrundere a cancerului, comunicăm, împreună cu mai mulți colaboratori, rezultatele cercetărilor noastre la cel de al doilea Congres Național de Oncologie și în cadrul Simpozionului Asociației Europene pentru Studiul Cancerului din 29—31 mai 1975 din București, cu care ocazie apare în Cartea Congresului, la paginile 48—49, cu rezumate în limba engleză, lucrarea noastră „Potentialul malign al bolii Crohn”, care constituie prima noastră publicație în legătură cu cancerizarea bolii Crohn, cu două luni înaintea articolului semnat de autorii americani.

În clinica chirurgicală a Spitalului Brincovenesc s-au internat în ultimii cinci ani, cu operații, 10 bolnavi cu maladia Crohn. Toate cazurile au fost depistate în stadiul III de evoluție a bolii, cu complicații inflamatorii, stenozante și hemoragice. Trei dintre cei șapte bolnavi (deci o proporție de 45 la sută) au prezentat pe lângă o serie de complicații acute și cancerizarea bolii Crohn. Unul dintre bolnavi a refuzat intervenția operatorie. Ceilalți doi bolnavi sînt operați de urgență pentru abdomen acut, complicație a maladii Crohn, localizată la nivelul ileonului terminal. Intervențiile operatorii au fost laborioase și efectuate în condiții grele datorită complicațiilor severe. La primul bolnav se reușește efectuarea unei operații radicale. Al doilea bolnav, internat după trei zile de la accidentul acut, prezentînd o peritonită difuză prin multiple perforații pe zone de necroză și ocluzie intestinală mecano-inflamatorie și tumorală, nu beneficiază decît de o rezecție paliativă. Datorită stării generale alterate

și a complicațiilor postoperatorii, bolnavul a decedat după opt zile.

Aprecierea valorii științifice a descoperirii cercetătorilor români și americani revine desigur revistelor de specialitate. În acest articol insistăm asupra valorii general-umane a dezvoltării și îndeosebi asupra precizărilor suplimentare făcute de grupul de medici români față de cel al cercetătorilor americani. În lucrarea sus-amintită, specialiștii români combat o serie de prejudecăți care de-a lungul anilor au fost tot atîtea piedici în aflarea adevărului. Asociindu-se părerilor altor specialiști din străinătate, grupul medicilor români susține că fenomenul Crohn nu apare numai în partea terminală a intestinului subțire, cum susținea Crohn, ci pe tot traiectul tubului digestiv. În al doilea rînd, dacă evoluția maladii Crohn are loc lent, latent și în special după o vîrstă mai înaintată, degenerarea în cancer și progresarea acestuia are loc rapid și în forme grave, mai ales la oamenii tineri. Și, în al treilea rînd, aceasta fiind cea mai importantă concluzie, intervenția chirurgicală în cazul colitei nu trebuie făcută numai în stadiul al treilea de evoluție, cum se proceda pînă acum, ci în stadiul al doilea, cînd șansele de salvare sînt incomparabil mai mari.

NICOLAE CRISTACHE ■
Fotografie de ION PREDOȘANU ■

Buletin O.S.I.M.

UN NOU INSTRUMENT MEDICAL
PENTRU BIOPSIE

La Institutul de oncologie din București se aplică brevetul nr. 58 628 care se referă la un instrument pentru biopsie prin puncție, utilizat pentru prelevarea unor fragmente biotice din țesuturi, ca: mușchi, pulmon, ficat, splină, rinichi, țesut limfatic ganglionar și prostată.

Fără de instrumentele clasice, care nu permit detașarea prin absorbție a fragmentelor biotice, fără traumatisme și de la orice nivel al țesutului, noul instrument prezentat în invenție este alcătuit dintr-un cilindru exterior cu virful oblic plin, dar prevăzut cu o fantă laterală pe care se aspiră fragmentul biotic. Acest cilindru este montat prin intermediul unei garnituri de suocortul unui alt cilindru, pătrunzînd în primul, care are o fantă interală, dar cu marginea ascuțită pentru secționarea fragmentului. Acest ansamblu de cilindri este montat pe o seringă cu ajutorul căreia se aspiră fragmentul de țesut detașat.

Cu acest instrument se permite prelevarea unui fragment biotic, fără traumatisme, de la orice nivel al țesutului. Piaga rezultată, în urma prelevării, este scurată și înăstă, cu marginile în eroziție, favorizînd o vindecare rapidă. De asemenea, hemoragia este înăstărată total, datorită faptului că nu lasă canal de drenaj, cei doi cilindri fiind de dimensiuni mici.

CONTEINER PENTRU ECONOMIA
DE TIMP, SPAȚIU ȘI MANOPERA

Brevetul de invenție nr. 59 752, avînd ca titular cooperativa „Metalu” din Tîrgu Mureș se referă la un conținer pliabil, cu pereți dubli, care permite modificarea dimensiunilor, respectiv reducerea volumului în poziția pliat, comparativ cu poziția montat, folosit pentru depozitarea și transportul mărfurilor neambalate sau oreambalate. Aceste conținere se pliază și se manevrează ușor la operațiile de încărcare-descărcare, iar volumul de muncă, și timpul afectat pentru montare-demontare sînt foarte reduse.

Avantajele aplicării invenției realizate de inginerul Ion Batîu constau în aceea că se asigură securitatea mărfurilor transportate, se reduce spațiul de depozitare al ambalajelor goale și implicit o manoperă ușoară în toate fazele de lucru cu ele.

PRAFUL REZULTAT LA DEBATE-
REA PIESELOR TURNATE POATE FI
ABSORBIT

În cadrul muncii de cercetare, un colectiv de inventatori, format din dr. ing. Victor Volcu, ing. Gheorghe Andor și Marin Ciobanu, de la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii din București, au realizat brevetul de invenție nr. 59 863 care se referă la o instalație pentru protecția și absorbția microparticulelor rezultate în urma procesului de curățare a pieselor turnate. Constructiv, această instalație este prevăzută cu un banc format dintr-un grătar care are la partea centrală un tambur rotativ. Pe acest tambur se așază piesele suocortului de curățare, iar grătarul este în legătură cu un buncăr prevăzut cu un sertar pentru executarea particulelor grele. Un perete vertical, gol în interior, este în legătură cu o placă orizontală și cu niște pereți rabatabili, formînd o cameră de lucru de unde microparticulele de praf sînt absorbite printr-o conductă cu ajutorul unui ventilator.

Această invenție prezintă avantajul că realizează o absorbție corespunzătoare a prafului din zona de lucru, creînd condiții optime de muncă pentru muncitorii. De asemenea, instalația este de construcție simplă și robustă, aducînd și economii la confecționarea ei.

NEACȘU A. NEACȘU ■

Considerat de mulți drept un precursor de marcă al ideilor expuse de americanul Wiener în celebra sa „Cibernetică”, socotită drept punctul de plecare al unei discipline astăzi foarte importantă, medicul severinean Ștefan Odobleja face bine și face rău. Face bine pentru că a lucrat mult peste iarnă, predînd zilele trecute Editurii „Scrisul Românesc” din Craiova peste patru sute de pagini dactilografiate, cu titlul „Psihologie consonantistă și cibernetică”. Lucrarea se vrea, după mărturisirile autorului, o aprofundare și o extindere a punctelor de vedere expuse în cartea sa de căpătîi, „Psychologie consonantiste”, tipărită la Paris, în 1938, la prestigioasa Librairie Maloine, volum asupra căruia revista noastră a zăbovit în mai multe rînduri, subliniînd originalitatea și îndrăzneala ideilor enunțate, multe dintre ele puțînd fi socotite, numai și prin simpla comparație a textelor, ca premergînd pe cele ale lui Norbert Wiener, considerat astăzi drept părintele ciberneticii. Noul tom, incredînt de puțînă vreme editurii craiovene, înseamnă, după cuvintele lui Ștefan Odobleja, o încercare de a lămurii lucrurile și de a le limpezi, fără exagerări și fără atribuirea unor merite străine, așa cum, din păcate, s-a mai întîmplat în vremea din urmă, din prea mult zel sau din necunoștință de cauză.

A lucrat încet, ne-a mărturisit, evitînd polemica tîrzie și căuțînd să explice, după scurgerea atîtor ani, deci cu altă experiență de viață și cu altă viziune asupra evenimentelor, în ce a constat, cu exactitate,

contribuția sa la deschiderea drumului în cibernetică.

Face rău, cum ziceam, căci o iarnă aspră și un reumatism rebel l-au împiedicat să se dedice muncii așa cum ar fi vrut. L-au mai supărat și alte rele, dar Ștefan Odobleja nu pare să fi pus prea mult la inimă diversele beșuguri, susținînd că la vîrsta sa, va rotunji la toamnă 74

de ani, e aproape în vîrsta lucrurilor ca trupul să nu se mai supună ca altădată.

Dacă iarna grea și durerile l-au oprit să circule, a făcut numai cîteva drumuri pînă la Craiova, la editură, nu l-au oprit în schimb să-și vadă de lucrările sale, intenții mai vechi sau mai noi, pe care le încheagă, cu perseverență și cu ajutorul organelor locale, la un birou strîmt peste care a îngrămădit, cu migală și respect, publicații și scrisori, cărți dintre cele mai noi și un vraf de ciorne. Ciorne care vor deveni, dacă puterile nu-l vor lăsa, o extindere a concepțiilor din „Psychologie consonantiste” pe planul logicii, întreprindere mai veche a medicului severinean, ajunsă de-acum în a doua sa parte. Avînd o-

cazia să discutăm cu dînsul despre lucruri concrete, cu prilejul vizitei pe care a făcut-o, recent, la București, ca invitat al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, am aflat că a încheiat, cu ajutorul mai multor profesori de limba franceză de la școlile din Drobeta-Turnu Severin, traducerea volumului apărut la Paris, în 1938, act de restituire către știința românească a unei lucrări de deosebită însemnătate, a cărui necesitate a fost subliniată în repetate rînduri de revista noastră.

Dacă n-a făcut vizite peste iarnă, în schimb a primit vizite, ciberneticieni și informaticieni din diverse orașe ale țării găsînd răgazul să-i deschidă ușa și să-i ceară părerea autorizată, ca o recunoaștere implicită a stimei de care se bucură în lumea științei românești. Numele multora dintre vizitatori, de-o zi sau numai de-o oră, le-a uitat, dar n-a uitat pe cel al inginerului Titus Dumitrescu, autorul unor brevete de invenții în materie de calculatoare.

La 73 de ani, medicul severinean ne-a părut deosebit de activ, nu trînd vaste planuri de viitor și convins că pentru a ajunge să le închege trebuie, înainte de toate, să muncească din răsputeri. Conducîndu-se după acest crez, de la care n-a abdicat niciodată, Ștefan Odobleja merge înainte, sfidînd bolile și sfidînd vîrsta, zăbovînd la masa de lucru fără să mai știe dacă afară este lumină ori întuneric.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

CĂLĂTORIND PRIN CHINA (10)

„Doctorii desculți“

Tachai este numele unui sătuc insignifiant din provincia Shangsi, din nordul Chinei. O mină de oameni (nici o sută de familii) avind în stăpînire 56 de hectare de pămînt sterp, cătărat pe stîncărie, expus la vinturi, ploii, secete și neconținutele decimări ale muntelui, s-au constituit în brigadă de producție (al doilea cerc) realizînd — prin hărnicie de albină și dirzenie devenită proverbială — imposibilul, adică au forțat natura, transformînd locul arid, cu desăvîrșire nedarnic, într-o gură de rai cu grădini suspendate. Sătucul din munți a devenit o emblemă de sfidare a destinului rău croit, a neîngenerchierii în fața stihurilor oarbe, a jertfei și sprijinirii pe forțele proprii, pentru că iată ce făptuiesc oamenii aici acolo sus: ori de cite ori ploile turbate spaia subțirele strat de humus, ori de cite ori torenții de apă rup digurile, surpă casele, mătură terasele pe rod, albinele-oameni din Tachai suie laturile înapoi, aducîndu-le cu gălețile de bambus în virf de cobiliță, împămîntesc la loc muntele, reamănăjează peisajul, replantează recoltele, înaltă alte case, viața lor fiind o continuă renaștere din substanța proprie, cum se întîmplă în povestea cu Pasărea Focului (Phoenix), care se înaltă neconținut din cenușile proprii, mai orgolioasă, mai mindră, mai vitală. Tot astfel luptă albinele-oameni din Tachai cu seceta: apa dătătoare de viață îmbracă azi muntele, e distribuită în serpentine și trepte, după o știință a dozării încit — în diferent de oscilațiile naturii — ei obțin recolte record.

Tăranii din Cap de Golf, asemeni altor sute de milioane de țărani chinezi, se vor hărnicii, dirzi, neîngenerchiați, persuasivi și victorioși, precum cei din Tachai, emblema de demitate a țaranului din China de azi.

Mă uit la un pic de țărani care, pe același lot, trasează micile canalete de irigație deopotrivă cu hîrlitul-cuțitului, cu săpăliga, cu săpătorul automat; liniaritatea canaletelor e fixată, de aceiași oameni, pe același lot, în aceeași neperturbată secundă, cu sfoara, cu ochiul magic al teodolitului sau cu ochiul propriu. Toate modalitățile conviețuiesc, fără a stîrni cea mai vagă nedumerire. Și mai departe: măsurătoarea lotului prelucrat se face cu palma, cu pasul, cu lanțul, cu ruleta, cu compasul de arătură („V”-ul de lemn) și măsurătorile de tompometrie, fără a se deranja cu nimic unii pe alții, înțelegînd foarte bine că — în cazul lor dat — toate acestea sînt posibile, valabile, conviețuiesc în bună pace; nu-s capricii, prejudecăți, ifose, grade, rigidități, cuget contorsionat, angoasă. Importanți rămîine doar țelul către care să curgă convergent toată energia cheltuită în spațiu, pe toate căile, cu toate mijloacele avute la îndemînă, prin toate metodele — învățate sau inventate — însă după o regulă bine stabilită, asemănătoare cu aceea a stupului. În lotul pe care îl pomenesc va ierna grîul și va ride la primăvară rapa gâlbioară, plante prețioase, care cer un pat bun, deoarece nu se știe ce fel de larnă va pica în cîmpul deltat, capricios, însă darnic, dacă îl ții în grîia.

„Întîrzi la pămînt cu un ceas, pămîntul întîrzie cu un an”, zice chinezul de lîngă mine, însă pîrîndu-mi că a grăit tîtinele meu și nu alt țaran, de pe alte pămînturi, exact la celălalt capăt al lumii; de unde înțeleg că bunul simț țărănesc, înțeleapta omenie a acestora, crește pe dedesubt, ca rădăcinile plantei, formînd solidaritatea de gîndire și simțire a țărănimii de pe întreaga planetă.

„Semeni cu tîtinele meu, baciul Todor, țaran din podișul Transilvaniei”, îi zic lui Cheang, care nu se miră, zice, uitîndu-mi-se în ochi:

„Pămîntul te face asemeni lui, toți țărani seamănă unii cu ceilalți. Cum să nu seamănă dacă aici, bunăoară, la Cap de Golf, lumina de zi păstorește tot lîmpul o multime de oameni în cîmpul deschis, iar noaptea păstorește tot timpul o mare de lampioane”.

Simte că am înțeles, dă din cap. Din cer prinde să cadă cenușa inserării, n-avem timp de pierdut, trebuie să vedem activitățile agrarian-industriale.

Țăranul din Cap de Golf e, deopotrivă, gaterist, dulgher, timplar, dogar; trec prin atelierele meșteșugărești unde lemnul e supus tuturor metamorfozelor industriei prelucrătoare, devenind mobilă înflorată, uealtă de lucru, ciubere, găleți, tablă de mașină de cusut, ca să numesc doar articolele solicitate mai des.

Țăranul din Cap de Golf e fierar în toată puterea cuvîntului, lucră cu foalele și vatra aprinsă, bate cu barosul calupii de fier înroșit pe nicovală, aplecat asupra minunilor feroase de care are nevoie țăranul pentru lucrarea pămîntului: seceri, săpăligi, cuie și caiele, furci, rame de roți și cercuri de butoaie, potcoave, zăbale, osii de cotiugi, florile fierarului, zăvoare, cîngi de sampane, roabe, scoabe, casoroabe, securi, cuțitoaie, lanțuri — toate se făuresc, în bună rînduială, în atelierele de forjă ale comunei populare.

Țăranul din Cap de Golf e strungar, are o duzină de automate (strunguri, freze, raboteze) cu care își rezolvă necesitățile de mică mecanizare (reparații, piese de schimb); la ora vizitei noastre jumătate din strunguri stau, deoarece „muncitorii“

s-au repliat pe cîmp, să prindă cîteva ore de zi-lumină, vor reveni în „fabrică“ pe inserat, cînd stelele nopții vor cobori să adase la ferestrele lor de lucrători în schimbul trei.

Țăranul din Cap de Golf e fabricant de bambusărie, are firmă recunoscută în județ, face mobilă tradițională, construcții ușoare, arcuri de cobiliță, împletitorie de coșuri și alte mărunchișuri care se cuprind în meseria de bambusar.

Țăranul din Cap de Golf e producător în înțelesul industrial al cuvîntului, motiv să întreprindă comerț pe picior mare: livrează pui de-o zi din incubatoarele comunei (fiecare automat „clocește“ patru mii de ouă la trei săptămîni), producția ciuperăriei cu o suprafață de peste douăzeci de mii de metri pătrați (export și în România), contracte cu „marele alb de Shanghai“, rasă de porci vestită, pe care s-a profilat crescătoria comunei, sporul acestui animal fiind de doisprezece-saisprezece purcei la o scroafă.

Țăranul din Cap de Golf e pescar de anvergură, are la îndemînă șaptezeci de iazuri proprii, unde crăpeanul de China, ierbivor și insectivor, în același timp, demonstrează toate recordurile posibile — viteză de creștere, greutate, alimentație facilă, spor natural (peste un milion de pește-puiet); tocmai se strecoară un iaz cu năvodul și fierberea vietăților, care sar la înălțimea de peste doi metri deasupra oglinzii iazului, oferă un spectacol vitalist unic.

Țăranul din Cap de Golf e corăbier cu vechi state de serviciu, pe o întinsă geografie lacustră și cu o flotă compusă din optzeci de ambarcații, cărăușie ieftină spre toate punctele cardinale; sînt tradiționalele jonci și sampane, lungi scoici pintecos-lătărețe, mișcîndu-se cu lehuzie prin canale, veritabile case plutitoare, avînd la pupa paralelipedul de locuit, pavilion cu ferestre, perdele colorate, sfiori de întins rufărie, iar dedesubt, în cală, depozitul pentru mărfuri gingașe — bambacul, grînele, sorgul de rachiu, frunza de ceal, rapa, pușorii abia ieșiți din găoace, ierburile de leac, purceii — cu deosebire că corăbiile din Cap de Golf și-au păstrat doar forma tradițională, au motor, nu somnolează pe apă și sînt alcătuite (lemn nu prea este pe aici) de fierar-betonisti, din plasă metalică dată cu lapte de ciment.

Mecanizarea are un cuvînt greu în funcțiunile comunității: 300 motoare electrice, 170 de pompe, 30 de stații de irigare, 100 minitractoare (furnica aceea care se mișcă pe spații mici, în terenuri accidentate, cu consum puțin, remorcînd orice agregat, lesne manevrabilă din butoaiele cu propulsie electrică), urmînd sirul vehiculelor cu întrebuintare curentă — autocamioane, camionete, autoplatforme, tractoare, mașinile orezării (de plantat, de recoltat, de treierat) și așa mai departe.

„Avem o armată de școlari, peste cinci mii, toți putînd învăța în apropierea caselor lor”, îmi spune gazda, vîzînd că drumurile noastre pe întinsa moșie Cap de Golf se întretate cu fluvii de copii, care pleacă sau vin de la școală (19 elementare și 3 gimnaziale).

N-am văzut nicînd, niciunde în lume atita copilărie, concentrată pe spații mici cum se întîmplă în comuna populară, acest vas păstrător de viață chineză. E o copilărie dezlanțuită, cu frumusețe în trup și în purtări, cu inteligența în ochi și în mișcările meștere, pleznind de sănătate, fraternizînd cu cei mari dar neuitînd jocurile, iubind munca cu brațul dar cheltuindu-și mîntea în hieroglife, crezuri strigate cu toată gura, simboluri utile vieții de toate zilele, trăindu-și condiția cu frenezie și avînd o robustă viziune asupra zilei de mîine, o sete cu nimic comparabilă de a se afirma, de a clădi, de a întemeia, de a dura, în spațiu și în vreme. Nimic nu-i prea scump, prea mult sau prea ostentiv pentru statul chinez în acțiunile sale concertate — materie, legi, învățătură, cadre, practica vieții și muncii — totul spre mai binele acestei copilării în care China revoluționară își pune toate speranțele. Îmi doresc să găsesc, pe parcursul rostirii mele, răgazul și limpiditatea de sine spre a povesti mai pe larg despre ce este, cum trăiește și cum crește iarba tinăra a Chinei de azi. E oceanul prin care, cu puțină șansă și o bună intuiție, se poate vedea în China de mîine...

Ajungem pe teritoriul „doctorilor desculți”: dispensarul, farmacia cu plante, casa de nașteri, pediatria, sala de consultații cu mijloacele medicinei tradiționale, sala de consultații cu mijloacele medicinei moderne, staționarul (celulă spitalicească de tip rural), radiologia (roentgen portabil, de mici dimensiuni, pentru „citire“ elementară), sală de operații. Vrem să pătrundem în ultima dintre acestea, nu-i posibil, tocmai se operează o apendicită rebelă, după ce pacientul fusese adormit prin acupunctură. Privim prin dreptunghiul de celuloid al ușii tandemul medical, două fetișcane lucrînd asupra unui țaran răstîgnit în cîmpurile de bambac.

Campania „doctorii desculți“ e o acțiune relativ recentă, cerută de realitățile sociale și sanitare ale Chinei și consistă în, aproximativ, următoarele: pregătirea alertă, în progresie geometrică, dacă este posibil, a unui uriaș eșalon de cadre sanitare cu cunoștințe elementare, niște practicieni pe o claviatură medicală redusă la stricul necesar — doctorii desculți — care să facă apostolat în toate satele Chinei (sînt peste un milion de „doctori

desculți“), trăind între țărani, lucrînd alături de ei și lecundu-i după un registru de cunoștințe care depășește treapta „primului ajutor“, năzuind a pătrunde cît mai adînc în secretele științei medicale, dar neavînd pretenția a se suprapune acesteia, a o înlocui. Un însemnat țel social își propune energia acțiune: să elimine, cît mai iute posibil, marele decalaj dintre sporul demografic (simțitor încetinit) și numărul mic de medici pe cap de locuitor, o mereu nelecuită rană, moștenire a trecutului. Ofensiva e de mari proporții și, dintre caracteristicile ei sînt de reținut — pe lîngă factorul de sănătate publică — cîteva trăsături programatice, cu caracter etico-politic: democratizarea ideii de medicină, știință a multîmilor, pentru mulțimi, detronarea doctorului din turnul său și coborîrea acestuia pe pămînt, acolo unde mai este suferință și durere, abolirea aristocrației medicale, a mitei, a onorariilor necuvenite și, în sfîrșit, reevaluarea practicilor medicinei tradiționale (știința acului, a ierburilor, a rădăcinilor de leac, a apelor), care să poată fi practicate paralel și independent de cuceririle medicinei moderne, într-o competiție liberă, în care soluțiile bivalente nu pot decît să sporească șansa de reușită.

Farmacia cu plante de leac a comunei este un templu de botanică, pe care l-ar invidia orice naturalist: flori, frunze, rădăcini, semincioare de plantă, polenuri șed în mii de căsuții și cutiute, în sacușteni și pachetele. Interiorul acestor farmacii are mai degrabă alură de bucătărie, cu stelaje pline de cratiți, ibrice, căldări și o mașină de gătit cu multe ochiuri, unde se pregătesc amestecurile, esențele, se fierb infuziile, se răzuiesc rădăcinile, se toacă semincioarele, se compun alifiile, după o alchimie rămasă în memoria ancestrală ori citită din table, cataloage, nomenclatoare și dicționare, alcătuite pentru uzul noilor generații de lecuitori în stil vechi.

„Ce operații faceți aici?”, o întreb pe o fetișcană din oastea „doctorii desculți”. Îmi răspunde cu bunăvoință:

„Intervenții ușoare precum amigdalita, incizii la vedere, chisturi și plăgi, cancer incipient”.

„Fac ochii cît cepele. Fetișcana zimbește fără științuie și îmi face cunoștință cu un bătrîn ascățit, a cărui infățîșare nu se deosebește cu nimic de a oricărui țaran: „Profesioniștii sînt tot timpul printre noi, fug de la un centru la altul, ei aliniază trupele și desemnează comandanții, cum obișnuim să spunem”.

Doctorul-doctor dă din cap, confirmînd spusele „desculței”, dar plasînd, parcă admirativ și parcă îngrijorat, această zicere difuză:

„Căruța aleargă repede, coviltirul e bun și desculții mînîncă cu lingură mare”.

Ne reîntorcem în casa lui moș Aur-Ferice-Deplină, unde zicerea cu țel, proverbul și metafora țărănească mă umplu de sîrbătoare.

„Nu-s grele bătrînețile?”, întreb.

Se lasă în vorbă moș Aur-Ferice-Deplină:

„Zicînd că-i ușor aș spune doar jumătate din adevăr, pentru că la cincizeci de ani puterea începe să-ți scadă an de an, la șazeci — lună de lună, la șaptezeci — zi de zi, la optzeci — ceas de ceas”.

Careva îi urează să atingă respectiva vîrstă și să o întrecă cu mult.

„Mulțum de bunătațea de a vă ocupa de vîrsta mea, însă viața omului e ca lumina în vînt, ca bruma pe acoperișul casei”, zice moș Aur-Ferice-Deplină, ca din dogme.

„Au preț bătrîni în Cap de Golf?”

E hitru bătrînul, arată spre conducătorii locali, cu zisa:

„Cum să n-ai, prietene venit de departe? De vrei să izbîndești în vreo treabă sfătuieste-te cu trei bătrîni. Noi la Cap de Golf avem o mie și încă trei pe deasupra, așa că sîntem bogați”.

„Dar bogăția bogăție place-ți?”

Stă pe gînduri moșneagul, nu prea mult, găsește cheile pe care le căuta:

„Unuia îi plac rădăchile, altuia peretele, deși, drept să vă spun, dacă ai copii buni ce nevoie ai de parate?, că doar v-am spus care-i fericea mea, iar dacă stai să judeci, banii la bătrînețe ca zăpada în iunie; bine că am o minca, o zi-muncă la noi se ridică la peste un yuan, adică cinci kilo de orez! Totul trebuie socotit în orez. Viața însăși se socotește în orez”, zice împătîmit și frumos moș Aur-Ferice-Deplină.

„Așa o socotea și vracii pelegri”, nu-i așa ye-ye (bunicule)?, imboldește discuția Cheang.

Povestitorul o apucă din zbor:

„Sigur că-i așa, siu-shu (unchiule); pe vraciul pelegri îl chema — nu uit — Lang Zung, avea onorariu fix, de cincisprezece kilo de orez pentru orice doctorie îi dădea pe gură. Te doceau după el în zori și sosea, dacă sosea, pe inserate cu zimbetul pe buze, ferește-te de dregătorul care zimbește, zicînd, în loc de salut, cincisprezece kilo de orez. Dar de unde să fi avut pe atunci cincisprezece kilo de orez? De unde?”

„Unde sînt shenshii comunei?”

Se miră moș Aur-Ferice-Deplină: „Unde să se fi dus? Sînt aici, avem vreo trei, lucrează alături de toată lumea; nu mai sînt cu nasul pe sus, sînt cu nasul în jos, succesele revoluției le recunosc chiar și dușmanii. Îi silim să lucreze bine, să nu mai facă tulburări; dacă fac o mișcare îi criticăm, așa cum ne învață președintele Mao, apoi iar le dăm de lucru, munca e cel mai bun leac contra tuturor rețelilor, o dăm, nu o refuzăm nici celui ce are pe buze pepene și în inimă rîdiche, trebuie să sperî într-o îndreptare, iar dacă te indoiești de un om nu-i da de lucru, dar dacă i-ai dat de lucru, ai încredere în el! și asta îl va transforma, îl va aduce pe brazda revoluției”.

Se lasă peste Cap de Golf o noapte cu ger sticlos, noaptea sudului (stelele au bobul mare și luna varșă argint viu din cornul ei de berbec), noaptea care păstorește o mie de lampioane și...

Tot ce ține de plăcerea de a trăi stă, în tradiție chineză, sub semnul eternității, motiv ca fericea pămînteană să fie benevolenta refracție a acestui mare har, pe care îl psalmodiază toți muritorii ce aspiră la nemurire. Secunda de plăcere e secunda de eternitate, par a zice mileniile chineze prin glasul monumentelor. O spune convingător de limpede „Capitala plăcerilor împărătești”, cum i se mai spune Palatului de Vară din Pekin, conceput și ridicat sub semnul lui Sho, zeul de viață lungă. Fiecare pietricică, fir de iarbă, strop de apă, pală de vînt se ordonează sub magia obsedantă a acestui cult de tip vitalist, din care marii chinezi și-au făcut emblemă de destin.

Aștern aceste rînduri sorbind ceal verde-amar-înmiresmat din cupa de porțelan pe care e zugrăvit Sho Sim, Bătrînul de viață lungă, ins cu craniu diform, dolicocefal-tuguiat, omul de dincolo de vîrstă și de dincolo de timp, a cărui figură cogitativă este inseninată de fuiorul moale-alb al bărbii matusalemice și de mustățile pe oală, curgînd ca două riuri de lapte, în timp ce ține pe umărul drept sceptrul longevității, bețișca sculptat în lemn cu balsam, împodobit cu cele două piersici îngemănate, simbol de viață lungă, cum tot simbol de viață lungă este cerbul cu rîmuroase coarne pe care călărește miticul personaj, blînd ca vîntul și ca gîndul, deoarece blînda vîntate n-are splină, nu cunoaște oboseli, șade locului doar cît timp stăpînul său adastă cufundat în înțelepciuni, drept care îngenunchează la picioarele acestuia, și tot simbol de viață lungă sînt soareciliile care zboară jur-împrejurul capului pleșuv al omului-zeu. Sho Sim este personificarea longevității. Există și un semn emblematic al acestei credințe atît de insidios statuată (vezi pictograma de pe coperta cărții), pe care îl găseșc multiplicat de mii de ori în ambianța și structurile Yi ho yuan, cum i se zice Palatului de Vară, aflat sub dictatura Sho.

Pătrundem în „Capitala plăcerilor împărătești” prin poarta de răsărit, din strada Kuenming-hu, ca înția revelație a universului paradiziac ce ni se oferă să fie cu adresă, au grîiă gazdele: Turnul Zeului literaturii. Mulțumim precipitat, shie-shie, pentru delicatul dar, grăbiți să ridicăm ochii spre zeul breslei în care salahorim, dar turnul cruciform e în umbră, semn că zeul nu-i acasă, de unde datoră noastră de pelegri ni să-l căutăm altunde, în Grădina armoniei virtuoașe, iar în caz că nu-i nici acolo — și nî este! — e de mers din templu în templu, ni se spune, din pavilion în pavilion, din colină în colină, din insulă în insulă, din izvor în izvor, din așezămint în așezămint, prin labirintul cu miracole al acestui vast teritoriu (circa 300 hectare), încălzit de har și cu speranța neștirbită, pentru că golgota cunoașterii e lungă și drumul către Verb așijderi. Facem întocmai și răbdarea noastră-i nesfirșită, cum nesfirșită-i incintarea ce pogoară în noi, ocupînd celula cu celula.

Ne cheltuim de peste o jumătate de oră în tîhnita promenadă prin Galeria cu Boltă, foisor de lemn, lung de un kilometru și jumătate, alcătuit din grinzii imbutate și tavan aerat-plutitor, ca un voal de naiață. Fiecare centimetru al coridorului este zugrăvit în culori vii, gama verde-albastru-roșu-galben, ocru-auriu, culorile spectrale ale tradiției, ce reproduc imagini celebre ale peisajului chinez, iconografia unor legende, transcripția unor poeme teazaurizate în fantezia multîmilor, secvențe din simbolistica populară, pătania din mult savurate romane, piloni de conștiință publică (dată personajele narațiunii fantastice a lui U Ceng-en, stînd la o masă cu bunătați înainte de a porni în marea lor aventură a cunoașterii spre soare-apune, odisee asupra căreia vom poposi în alt loc).

(Va urma)

POP SIMION ■

BUCUROȘI DE OASPEȚI? NU PREA

Sătenii din Mărtiniș, Harghita, au avut deunazi surpriză. Nu este exclus ca între timp ea să fi fost versificată de un rapsod local, fiindcă de cind primul automobil și-a făcut apariția pe aceste meleaguri liniștite nu s-a întâmplat ce s-a întâmplat la 10 mai: pe cind o familie de gospodari ședeau în casă la taifas a intrat înăuntru — nu știm dacă în hol sau în dormitor — o autodubă, condusă de Ferencz Timar. Precizăm că nici autodubă și nici numitul Timar nu fuseseră invitați mai înainte. Așa că surpriza a fost totală de ambele părți. Doi răniți. Halal ospetie.

O ROATĂ CALCĂ UN CAMION

Pe drumul național nr. 2, în apropiere de Coșereni, Ilfov, a avut loc acum citeva zile unul din cele mai stranii accidente înregistrate vreodată în hronicul miliției. Un autocamion condus de Nicolae Ion gonea spre Urziceni. În dreptul kilometrului 46, pe nepută masă, roata stîngă din față s-a desprins și și-a continuat drumul de una singură spre oraș. N-a apucat însă să-și facă intrarea triumfală în Urziceni, deoarece a lovit în plin autocamionul 22-B-4907, condus de Trancu Ion, care venea în sens opus. Pierzînd direcția, autocamionul a tamponat frontal o autodubă, care a intrat într-un copac și s-a răsturnat. Doi răniți.

S.O.S. TIRGUȘORU

Numele comunei Tirgușoru Vechi, Prahova, evocă o ambianță patriarhală. Nu știm dacă aci așa stau lucrurile — în zilele noastre, timpul curge mai repede pe tot întinsul țării — dar sintem siguri că nu patriarhală a fost atmosfera la 8 mai. Nu

departe de Tirgușoru, în dreptul kilometrului 37 pe drumul național nr. 1, s-a întâmplat o dandana. Un autocamion al Întreprinderii de produse petroliere Pitești, condus de Preda Filea, se întorcea de la rampa de încărcare a buteliilor din Negoști. Și cînd șoferului îi era lumea mai dragă, explodează un cauciuc. Autocamionul intră într-un pom, se aprinde motorul, apoi rezervorul, apoi caroseria, apoi cele 180 butelii care se aflau în camion. Doi răniți. Pentru stingerea incendiului a fost necesară intervenția pompierilor din Ploiești.

Controlați starea cauciucurilor și conduceți cu ochii în patru, mai ales cînd transportați acele bombe atomice în miniatură care sint buteliile de aragaz.

DE CE ÎL FACE CIOARĂ?

„Eram la capătul rindului șase de prese, discutînd niște banalități cu tovarășul. Cînd vine foarte nervos tovarășul și-i dau doi pumni sau două palme, mina fiind în mînăși, spunînd că de ce îl face cioară. „Cînd mă omule te-am făcut eu cioară: de ce dai?”, i-a zis tovarășul. „Păi, mi-ai zis, cînd și-am zis să aduci căruciorul la capăt. Ai dat așa... din mîini, asta însemnînd cioară. Știu eu în ce domeniu al științelor, în orice caz nu zoologie, „Ibrus corbus”, se folosește acest gest pentru denumirea venerabilei păsări”. (Din declarația unui martor, într-un proces de lovire).

DACĂ I-A FĂCUT PUȚINTELU CU

OCHIUL

La noi în comună, numitul Costică a lui Brinzan a organizat o nuntă a fiului său, nuntă la care au participat, pe lingă invitați, și alți cetățeni, ca neinvitați, pentru a privi și a juca la horă, cînd se organizează în stradă. Ca neinvitată a fost și mama

mea, precum și Puțințelu Alexandru. În jurul orelor 21,30 am plecat de la nuntă, fiind însoțit de soția mea, Anica, de Ciocean Bobin și Ciocan Ioana, iar în urma noastră urma Puțințelu Alexandru însoțit de Costică Prună. Cînd am ajuns în dreptul locuinței mele, m-am oprit și i-am dat lui Puțințelu doi pumni peste față. L-am lovit pentru faptul că soția mea, în ziua de 23 august 1975, pe la orele 14, s-a dus la fîntînă, să ia apă necesară gospodăriei, și la reîntorcere mi-a spus că Puțințelu i-a făcut cu ochiul, încercînd să intre cu ea în vorbă — ce mai face, cum o duce. După ce i-am dat eu cei doi pumni, nervos, cum am fost, cînd Puțințelu a scăpat de mine și a luat-o la fugă, l-am mai urmărit, dar a intervenit Ciocan Bobin, care a aplanat scandalul. După acest prim scandal, eu m-am dus la domiciliul meu și Puțințelu la al lui. Dar după 10 minute, Puțințelu a apărut pe șosea cu un topor în mînă, pe șosea strîgînd: „mă, a lu Glujdea, vino afară să ne batem!” Atunci am pus mina pe o sapă, adică a de e la procuratură, și am ieșit afară, în stradă, cu o sapă zic, l-am lovit fără să știu unde, pentru că am urmărit mîinile, dar am auzit că e lovit în cap. După ce l-am doborît jos la sol, am mai dat cam o dată, rețin eu, însă de enervare nu știu de cite ori am dat. Eu, toporul nu l-am întrebunțat dar după agresiune am luat toporul victimei și tenișii cu care era încălțat, care i-au căzut din picioare singure și i-am dus la mine, în curte, pentru a arăta organelor că am fost atacat de victimă”. (Din declarația inculpatului Gheorghe

Glujdea, zis Rașcu, născut la 26 ale lui mai, 1951, în comuna Verbița, Dolj, dosar 1031/1976, Tribunalul Suprem).

DE 101 000 LEI MEZELURI

Dacă ați auzi pe cineva cerînd „de o sută de mii de lei mezeluri”, fără îndoială că v-ați mira. Ei bine, cam așa au procedat, nu de mult, cinci cetățeni. E drept că în grabă au uitat să treacă pe la casa, dar pînă la urmă tot bunii de plată au rămas: de la un an și șase luni la opt ani și șase luni închisoare.

La propunerea organelor de miliție, Tribunalul județean Cluj a organizat la clubul Întreprinderii de industrializare a cărnii din Cluj-Napoca judecata publică a inculpaților Nicolae Chimiveș, fost gestionar la Întreprinderea comercială de stat Turda, Cornel Crișan, fost conducător auto la Întreprinderea de mezeluri Turda, Teodor Bodea, Ana Itu și Vasile Bălănoiu, foști magazioneri la Întreprinderea de industrializare a cărnii din Cluj-Napoca. Prin delapidare și complicitate la delapidare aceștia au prejudiciat avutul obștesc cu 101 000 lei. Halal sutamișii!

ȘTIAM CĂ MORȚII NU VORBESC...

La 18 septembrie 1975, Moise Munteanu, brancardier la Institutul medico-legal, s-a deplasat la numitul Vasile Corlătan care-și pusese singur capăt zilelor, într-o magazie, l-a percheziționat puțin prin buzunare și l-a păgubit pe sinucigaș cu o sută de lei și o batistă:

— De ce?
— Știam că morții nu vorbesc, a răspuns.

(Dosar 399/1976, Judecătoria sectorului 3)

**N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■
LIONEL NIȚESCU ■**

FOAIE SĂPTĂMINALĂ DE AVANGARDĂ NR. 109

Ticălosul pune ceasul să sune

Există oameni de treabă, bintuiți de cele mai nobile coșmaruri, animați de cea mai aprigă bunăvoință, gata să se indigneze de orice nedreptate, care sint însă minai de o atroce trîndăvie. Au idei juste, morale, nobile, însă cînd e vorba să se bată pentru ele ori se îmbolnăvește ăla mic, ori sint foarte prinși, ori au o anemie de primăvară și nu se mai pot trezi din somn. Își iubesc prietenii, îi stimează, îi apreciază, însă cînd e vorba să le dea o mînă de ajutor îi apucă o dulce toropeală, uită să se trezească la timp. Au ceas, dar nu-l pun să sune, de aceea, cu toate nobilele lor avinturi, ajung mereu cu întîrziere. Și apoi, dulcea toropeală se transformă foarte ușor în relativitate filozofică. Somnolența și relativismul s-au înțeles întotdeauna de minune... „Să se ducă la ședință pe zăpușeala asta? Mașina e în reparație, cu autobuzul e foarte obositor. Și apoi pînă la urmă, timpul le vindecă pe toate”.

Retroactiv, cînd nu mai e nimic de făcut, flacăra nobilei indignări se înalță plină de o sfințită minie.

— Auzi ce tipl... Ce porcărie ți-au făcut... Ce rău îmi pare că n-am putut să vin. E inadmisibil!

În toate împrejurările decisive, cînd e nevoie de prezența lui, onestul trîndăv dispăre îmbrăcat în hermina lui nobilă și se întoarce roșu de indignare la spartul țîrgului.

Chiar dacă ți-e prieten, onestul trîndăv are, asta e ciudățenia, datorii de onoare tocmai față de dușmanii tăi. Un întreg complex de împrejurări îl împiedică să se trezească la timp. Înțelege că apărarea unor idei juste, fie ele sărăcuțele de ele chiar și personale, i-ar da numai bătăi de cap. Așa că se mulțumește numai să-și exprime ideile, lasă pe alții să se bată pentru ele.

E convins că ideile fiind juste o vor scoate și singure la capăt.

Odată, cînd trebuia să ia partea unui prieten acuzat pe nedrept și pe care îl

prețuia în mod deosebit, i s-a întîmplat ceea ce i se întîmplă de obicei, a uitat să pună ceasul să sune și a ajuns la ședință cu întîrziere. Amicul primise deja nedreapta sancțiune. Bineînțeles, era roșu de indignare.

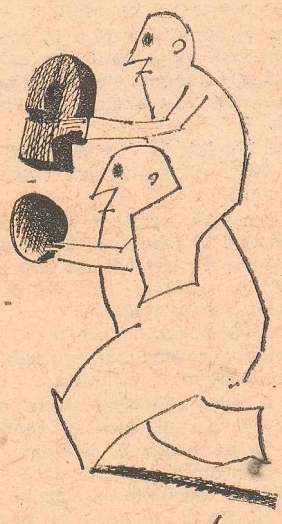
Atunci, pentru prima oară, m-am indignat și eu. I-am spus:

— De ce nu înveți, dragă, de la porci? De ce nu înveți de la ticăloși? Ticălosul pune ceasul să sune și nu întîrzie niciodată. Ai văzut tu vreodată un ticălos care să întîrzie? Numai tu, cu sufletul tău de înger, îți permiți luxul de a nu pune ceasul să sune.

— Da, recunosc eu sfîșiat de nobile remușcări. Și imediat înghesui și această autocritică suavă în magazia atît de încăpătoare a sensibilității lui.

TEODOR MAZILU ■

HOVAL ■

Mic îndreptar pentru întocmirea anonimelor

Pentru a facilita munca celor care scriu anonime, pentru a pune oarecare ordine în metodologia întocmirii lor am conceput acest MIPIA (codificăm pentru a nu da satisfacție celor care mai folosesc vechiul procedeu de a-și semna scrisorile) ușor de folosit, foarte ușor de întocmit. Schema fixă poate fi îmbunătățită cu date și

fapte, pigmentată cu acuzații și probe, eventual martori.

Ce trebuie să știe un bun scriitor de anonime, ce trebuie să facă pentru a realiza o anonimă cinstită, nu un surogat, cu care să ajungă la țintă?

1. Nu incredințați scrierea anonimelor dactilografelor. Prostyl obicei de a bate în trei exemplare poate fi de rău augur.
2. Bateți singuri la mașină anonimele; de preferință acasă, departe de alți ochi. Numai ai dumneavoastră trebuie să fie de față, larg deschiși, vigilenți, strălucitori.
3. Semnați de obicei cu **Un grup de tovarăși, Un funcționar cinstit, Opinia colectivului** etc. Metoda cu **Un binevoitor** este perimată: doar nu o să scrie anonime un răuvoitor!
4. Nu umblați în biroul directorului, respectiv în încăperea unde secretara sortează corespondența. Plimbatul ăsta cu mîinile la spate, aparent neinteresat, poate bate la ochi pînă vi se va bate pleoapa stîngă, bătaie care e semn rău. Nu răsfoiți hirtiiile de pe masă, nu răvășiți plicurile, cu același dezinteres idiot. Mai scriu și alții anonime!
5. Respectați cu sfințenie primele patru puncte. Doamne-ajută!

STIMATĂ REDACȚIE A REVISTEI DUMNEAVOASTRĂ

Tovarăși, vă aducem la cunoștință unele abateri și abuzuri ce se săvîrșesc mereu de către mecanicul trenului cursă Bălăieci—Căpățîna haltă atît în timpul mersului cit și în vremea opriturii.

Numitul mecanic, pe care nu știm cum îl cheamă, merge cu trenul **dupe** cum îl taie capul și nu orarul. El face așa: oprește la fiecare haltă cu fluierături și frine ce scrișite în nervii noștri obosiți de activități. Ba mai mult lasă abur laterali ca să nu vedem noi peisajul atît de apreciat al județului cînd vine străini în sezon.

La plecare ne alarmează din nou cu fluierul că nu mai putem pune capetele jos pe **banchize**, iar cei care joacă **septiei**, din cauza reculului la plecări scapă cărțile din mîini și se încurcă ceea ce decanșează reacții de bătaie. Geamurile nu se deschid, ușile nu se închid, iar încălzire nu e nici pînă în luna august.

Mergînd el cu viteze mici, chiar dacă e cursă, permite unor indivizi certați cu legea și normele să coboare din acest mers încet care e abateri și poate cauza grave imprudențe.

Nu mai mult decît săptămîna trecută la ora 16 datorită faptului că a fluierat puternic un cal s-a speriat lingă haltă lovînd un minor cu copita după care tatăl lui l-a dus la dispensar unde s-a constatat copita și copilul. Nu ne-am adresat cefereului pentru că și el e ceferist, dar sperăm că revista va lua măsuri printre care propunem: **unu** trimiterea unui reporter la fața locului să vadă el în tren cele constatate. Să scrie **reportaj**. **Doi** să dați poza acestui mecanic ce nu face cînst drumului de fier. Să fie schimbat cu un altul care știe meserie. Mai menționăm că în haltă Balta face cu mina

pe geamul său unei femei cu steag în mînă despre care am aflat că îi este soție de a doua. Deci asemenea oameni ne duce la destinație?

Unde-i morala? Cetățeni călători

Pentru conformitate
CORNEL UDREA ■

Condica de sugestii și reclamații

Ca iubitor a Muzicii, atît a cea de cameră cit și a cea de orkestră mă deplasez frevent prin Restaurante dornic a asculta și ceva demn de înaintași. Eforturile mele sunt încununate adeseori de succes. De aceea sint extraordinar de emoționat în aceste clipe descriind succesul orkestrei Restaurantului Titanic cînd după o perioadă îndelungată de cîntec, fiind ora plecării, la cererea consumatorilor tov. Jorj Amarandi deși era gata îmbrăcat a executat la contrabas și cu foarte mult suflet străvechea melodie populară „Bir oiță bir”. Mersi, tovarășe Amarandi!

ss. indescifrabil

MĂSURI LUATE

Faptele sesizate a corespons realității.

Fiind absolut dez-gustat de „mutra” Responsabilului, om infect și cu mare doză de îngîmfare în atitudine îi dedic următoarea poezie alcătuită de mine: Rocfelei miliardaru Are la dolari cu caru Iar săracu muncitoru Toată ziua pe ogoru Că pe cînd el n-are casă Lui Rocfelei nici c-ai pasă! Că pe cînd el face foamă Rocfelei să ia de dame!

Sub numele lui Rocfelei am caracterizat tocmai problema cu Responsabilul de mai sus.

Niță Poenaru, om din localitate

MĂSURI LUATE

Tovarășu Hindea, astea s-au scris sub dumneata. Cit o să repet problema vîgilenței tov. Hindea? Asta nu mai e condică dracu știe ce le.

Responsabil

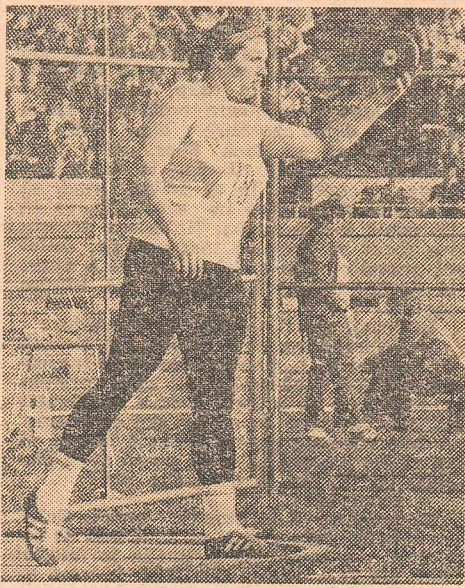
Tov. clienți sint rugați cu respect a nu mai permite apariția în această condică a unor poezii nereale, în contradicție cu normele în vigoare.

Insp. frust Hruzuzache

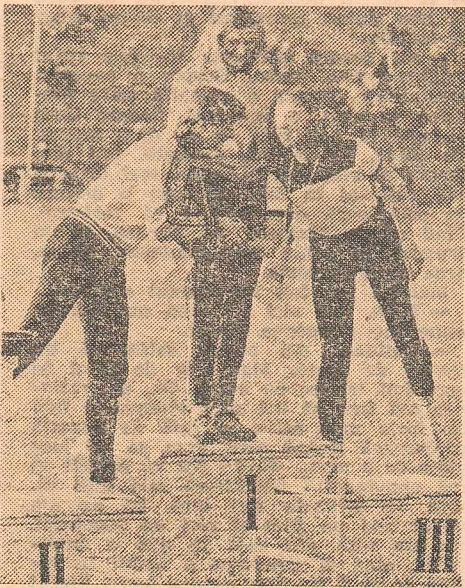
Culese de **AL. MONCIU-SUDINSKI ■**

DIVIZIA A : 16 MAI

BUCUREȘTI : Dinamo — Politehnica Timișoara 2-2 (1-1). Partidă care nu poate fi apreciată fără a ține seama și de rezultatul meciului din tur : 4-0 pentru Dinamo, la Timișoara ! „Poli” s-a temut foarte mult de o „contră” a dinamoviștilor, s-a temut să ia jocul pe cont propriu, și — la indicația antrenorilor — s-a străduit să „înghete” jocul cât mai mult timp cu putință. Dinamo a acceptat cu plăcere această variantă de joc, ritmul convenindu-i de minune mai cu seamă acum, când se află într-o scădere de formă și de potențial evidente pentru oricine. A rezultat un meci tern, lipsit aproape complet de accelerații, un meci cu atacuri mai mult pozitionale, la fel ca la baschet. După minutul 15 (sut violent Custov, de la 25 m : 1-0 pentru Dinamo), timișorenii s-au văzut nevoiți să iasă mai mult la joc, acționând mai ales pe extrema dreaptă, acolo unde o „schemă” destul de bine pusă la punct avea să-l aducă pe Cotec, în numai 10 minute, de trei ori într-o poziție identică de gol (timisoreanul avea să înscrie însă numai în min. 28 : 1-1). Repriza secundă a fost dominată oarecum de bucureșteni, care au fost de mai multe ori în preajma porții adverse. Oaspeții aveau să înscrie însă un gol superb : corner executat de Anghel, reluare cu capul Pălinișan, direct la vînt, gol în stil pur englezesc — în vreme ce gazdele au egalat în urma unei gafe mari a portarului Cantona, care a privit pasiv reluarea cu capul a lui Dumitrache, în urma căreia Duda Georgescu a împlinit balonul în plasă. A arbitrat Otto Anderco (Satu Mare) 9, asistat de Gh. Ionescu 7 și Ch. Rac 8 — ambii din Brașov. (Dumitru Graur) **REȘIȚA : F.C.M. — S.C. Bacău 2-0 (2-0).** Echipa reșiteană a început meciul în trombă și atacurile ei dez-lănțuite l-au adus încă de timpuriu două goluri : primul înscris de Beldeanu (min. 4), al doilea de Tănase (min. 12), amîndouă în urma unor centrări de pe partea stîngă ale extremului Florea, aflat în vervă deosebită. Gazdele au fost mereu pe vînt la mîngie, dar asta nu s-a datorat unei pregătiri fizice deșarte din comun, ci faptului că elevii lui Constantin reșitean și acuzau oboseala acumulată în lunga călătorie de la Bacău la Reșița, efectuată cu autobuzul, timp de 12 ore, cu numai o zi înainte de meci ! După ce problema cîștigătorului a fost ca și rezolvată, meciul s-a transformat într-o formalitate : cu ritm și spectaculozitate scăzute, joc individualist al gazdelor, nepuțință, mai ales fizică, a băcăuanilor de a întoarce soarta partidei. A arbitrat Constantin Dinulescu 7, asistat de C. Bizinic 9 și V. Teciu 8 — toți din București. (Ion Predasanu) **CONSTANȚA : F.C. — „U” Cluj-Napoca 1-0 (0-0).** După două deplasări consecutive (Cluj-Napoca și Petrosani), de unde fotbalistii constanțeni s-au întors cu două puncte uriașe, care se pare că vor avea darul să le creeze o veră liniștită, F.C. Constanța s-a prezentat în fața propriilor suporteri ca o echipă care... și-a încheiat conturile în acest campionat. Deși a dominat multă vreme partida, uneori cu fundații la centru, echipa gazdă și-a dezamăgit profund suporterii, jucînd incilic, cu acțiuni de atac copiate cu indigoul parcă, fără vreun pic de imaginație, zeci de pase la mijlocul terenului pentru numai 2-3 metri de teren, urmate de centrări înalte în careul clujean, acolo unde aparătorii lui „U”, strîns grupăți în jurul lui Anca (cel mai bun de pe teren), s-au apărat foarte exact. Elevii lui Paul Popescu au evoluat la Constanța destul de bine. Desi dominați, ei nu au intrat în panică ci, dimpotrivă, au urcat deseori în atac, ratînd prin Cozarec și Bataciu două ocazii imense de gol, dealtfel cele mai mari ale partidei. În final gazdele reușesc o victorie în extremis, transformînd prin Nistor penalty-ul acordat, chiar în min. 90, de arbitru. Curioasă coincidență ! Mușat a faultat dintr-un motiv pe care îl vom afla, cîndva, citindu-l memoriile. A arbitrat Ioan Rus 8, asistat de I. Soos 9 (ambii din Tg. Mureș) și Șt. Marian (Sibiușoara) 8. (Cornel Ionescu). **CLUJ-NAPOCA : C.F.R. — Universitatea Craiova 0-0.** Un meci slab în care un singur jucător a arătat pe tot parcursul său că merita să aibă statutul de A : se numește Deselnicu. Cei alți jucători, oboșiți, plictisiți și de o piesă de teatru pe care o aud prea des și nu o mai înțeleg și nu o mai iubesc. Au mai zvicnit Ciuputu de la Craiova și Moga de la C.F.R., Purcaru a scos și el vrea două mingi, în schimb s-au remarcat, cum bine le zicea Adam după partidă, „tăietorii de lemne” Furimă și Lupu. Ei au mîncat persoane fizice în teren, au lovit fără milă pe cine au întîlnit în cale cu ața ardeare, încît la un moment dat Furimă și-a lovit un cochepier, iar Lupu l-a bătut măr, fără mîngie, pe Nedelcu. Arbitrul Petriceanu nu a fost încorect, nici plictisit, a alergat mult și a condus bine, cu excepția faptului că nu a sancționat mai hotărît faulturile lui Furimă și Lupu, care trebuiau eliminate de pe teren. Ce nu ne-a plăcut la arbitrul Petriceanu a fost atitudinea de după meci, cînd a pus un ofiter de miliție să-l legitimeze pe un cetățean care nu-l zisese nimic altceva decît „de ce, domnule, nu i-ați dat cartonașul galben și lui Furimă și de ce n-ați prelungit meciul ?”. Scena care a urmat a fost neplăcută. Petriceanu a început să se agite, să amenințe, l-a luat buletinul de identitate cetățeanului absolut nevinovat și a servit o scenă în totală contradicție cu felul cuviincios în care și făcuse datoria în teren. Asta cu atât mai greșit din partea sa cu cît a avut de-a face cu un public — deși numeros — foarte corect, foarte calm, un public cum ar fi bine să avem noi peste tot. Echipetele din Cluj-Napoca vor cădea în B. dar dacă așa fi în locul federației — așa scoate o hotărîre prin care acest public excepțional să rămîna în Divizia A. **ASADAR, meci de nota 2, public de nota 10, arbitru N. Petriceanu, nota 9. El a fost asistat de tuserii R. Platos 9 și D. Ghetu 9 — ambii din București. (Adrian Păunescu). **PETROSANI : Jiul — F.C. Bihor 3-0 (2-0).** Soarta meciului a fost decisă în minutele 43 și 45, cînd Moldovan a înscris de două ori (primul gol la o lovitură liberă directă, executată prin zid, al doilea în urma unei acțiuni individuale a lui Mulescu, care a „croșetat” cîțiva adversari și centrarea sa a fost reluată de Moldovan, de la numai trei metri de poartă, în plasă). Pînă la aceste goluri, bihoreni s-au remarcat printr-un joc exact la mijlocul terenului, iar minerii, mai doritori de victorie, se apropiaseră de cîteva ori de poarta adversarilor, dar fără a arăta o idee clară de atac. În a doua parte a meciului ambele echipe au jucat cu motoarele parcă oprite. Menționăm jocul excelent al tînrului mijlocas orădean Mircea Marian, cel mai bun de pe teren (a înscris și un gol dar, din păcate, la lovitură cu capul s-a sprijinit vizibil de umerii fundașului advers). Al trei-**

Trei din intemeiatele speranțe ale României la Montreal se numesc ARGENTINA MENIS, NATALIA ANDREI MĂRĂȘESCU și ILIE FLOROIU. Acesti apreciați atleți au dat zilele trecute un test pe valoare și de seriozitate în munca de pregătire pentru J.O. — toți trei reușind noi recorduri ale țării în cadrul internaționalelor de atletism.

Trei din intemeiatele speranțe ale României la Montreal se numesc ARGENTINA MENIS, NATALIA ANDREI MĂRĂȘESCU și ILIE FLOROIU. Acesti apreciați atleți au dat zilele trecute un test pe valoare și de seriozitate în munca de pregătire pentru J.O. — toți trei reușind noi recorduri ale țării în cadrul internaționalelor de atletism.

Trei din intemeiatele speranțe ale României la Montreal se numesc ARGENTINA MENIS, NATALIA ANDREI MĂRĂȘESCU și ILIE FLOROIU. Acesti apreciați atleți au dat zilele trecute un test pe valoare și de seriozitate în munca de pregătire pentru J.O. — toți trei reușind noi recorduri ale țării în cadrul internaționalelor de atletism.

lea gol, care a consfințit definitiv victoria Jiului : Rosznai scapă singur spre poarta orădenilor, este ajuns din urmă, dezechilibrat, arbitrul lasă jocul să „curgă”, dar în momentul cînd Rosznai, echilibrîndu-se totuși, încearcă să înscrie, este din nou obstrucționat și pe drept se dictează lovitură de la 11 m, transformată impecabil de Mulescu. A arbitrat Gh. Popovici 9, asistat de I. Dancu 9 și D. Isacescu 9 — toți din București. (Victor Niță). **IASI : Politehnica — U.T.A. 1-0 (0-0).** Două momente demne de notat înaintea primului fluier al arbitrului. În primul rînd scenele penibile de la vestiare, unde jucătorii și antrenorii arădeni, puși față în față cu intranșigenta fără sens a unui om de ordine, au trebuit să-și facă mulți nervi și să cheltuiască multe gesturi pînă la a obține dreptul, absolut regulamentar, de a cerceta starea gazonului. În al doilea rînd a surprins reapariția lui Pojoni în garnitura textilizată, la cîteva săptămîni după festivitatea de retragere definitivă din fotbal ! Antrenorul Alexandru Dan ne-a declarat că rechemarea lui Pojoni s-a impus după cele șapte goluri primite în ultima vreme pe teren propriu, iar intuiția tehnicianului s-a dovedit exactă, căci Pojoni va fi unul dintre cei mai buni jucători ai echipei sale. Prima repriză a fost egală ca scor și ca aspect. La sfîrșitul ei studenții aveau să conducă cu 11-2 la corner, dar aveau să-și nemulțumească suporterii, oferindu-le fotbalul ca pe un medicament, în pastile. A supărat cel mai tare apatia virfului Nemeșanu, aparent un vizitator de prin Copou îmbrăcat din greșeală în tricoul galben al Politehnicii. În toată această perioadă, U.T.A. a jucat exact și curat, Domide și Schepp luminînd centrul terenului cu talentul și alergarea lor neobosită. După reluare, Politehnica a părut decisă să cîștige, tribunele cîntînd în cor Marșul triumfal din Aida. Bara lui Nemeșanu, minutul 48, a stins însă focul de paie și U.T.A. s-a dispus perfect în apărare, lansînd contraatacuri periculoase. La unul din acestea, în minutul 79, Colnic a scăpat singur în poziție centrală, dar s-a bîlbîit și a irosit poate cea mai mare ocazie de gol a meciului. Un minut mai tîrziu ratarea s-a răzbunat, Romiță transformînd printr-o ghiulea trimisă sub bara porții lui Iorgulescu o pasă venită de la Simionăș. S-a peccuțit astfel o victorie la capătul unui meci în care gazdele au jucat sub așteptări, iar oaspeții peste nivelul locului ocupat în clasament. A arbitrat Maximilian Popescu (București) 9, asistat (e un fel de a spune) de V. Dumitru 3 și E. Voicu 5 — ambii din Otopenia. (Ovidiu Ionitoaia).

BUCUREȘTI : Steaua — F.C. Olimpia Satu Mare 8-2 (2-0). Scor concludent în urma unui joc spectaculos. La fiecare acțiune a lui Năstase, tribuna a doua și peluzele reacționau dezaprobator. Năstase nu prea este iubit în Drumul Taberei. Mișcarea lui în teren este excelentă, dar cochepierii lui nu-l văd și cînd își aduc aminte de el pasese pe care i le dau sînt adresate sîlului Iordănescu sau Răducanu, cu stilului Năstase. Acest talentat jucător are dreptul la o echipă care să joace pentru calitățile lui și stilul de joc al Stelei nu permite acest lucru. Introducerea în teren a lui Răducanu, răsăritul tribunelor, a eliberat extremele, a legat jocul și a deschis poarta de joc și de gol a lui Iordănescu, scutit de o parte din sarcinile sale de coordonator. Steaua n-are în clipa de față adversar pe măsura capacității sale de organizare a jocului și uneori jocul ei seamănă cu un fel de antrenament-lecție cu tema „Pase din posturi fixe cu demarări pe extreme”. Gîndindu-ne la programul internațional care o așteaptă, credem că echipei i-ar trebui mai multe verificări cu echipe de peste hotare, care să-l desfacă jocul pe măsura posibilităților ei. Un alt mare jucător de ne teren : Kaizer. Jocul lui : un fapt de bărbăție și demnitate. Revolta lui Kaizer împotriva condiției echipei sale a ridiculizat o apărare neglijență și a înscris unul dintre cele mai frumoase goluri ale meciului. R. Serban, la centru, a arbitrat cu mult zel, chiar cu exces de zel (vezi „careul” în compensație — nota 8 ; a fost asistat de V. Ciocîlteu 8 și Al. Ene 8 — toți din Craiova. (Nicolae Cristache).

TG. MUREȘ : A.S.A. — Rapid 1-0 (1-0). 6 cartonașe, primul galben (dintr-o serie de cinc), min. 25, iar ultimul roșu, în min. 88. În acest interval, exceptînd scurte și nesemnificative perioade de timp, nu s-a jucat și fotbal cum ar fi vrut, poate, spectatorii din Tg. Mureș. Exasperații de dominarea sterilă din prima jumătate de oră, muresenii nu-și mai controlează nervii, rapidiștii sînt și ei destul de departe de a mai conta prea mult pe ai lor, și începe un veritabil recital de... faulturi, însoțite prompt de cartonașe : Varodi, Bălbăni, Șutru, Ronțea și Onușan (ultimul încheind spectaculos, cu un pumn la figură, o altercație cu Ronțea). La capitolul fotbal, în această primă repriză, putem nota doar golul lui Bălbăni (min. 44), o dominare teritorială (dar atît) a echipei militare, precum și jocul foarte slab al feroviarilor, lipsiți practic de mijloc-eași. La reluare, Rapidul, avînd acum o

linie de mijloc refăcută (Angelescu, M. Stehlian), dă drumul la joc, încheagă cîteva atacuri, dar Ronțea, Manea și Angelescu ratează pe rînd egalarea. Scurta dominare rapidistă încheiată, A.S.A. revine în atac, Bălbăni, Pîslaru și Varodi ratînd și ei șansa de a schimba scorul. Remarcînd faptul că eliminarea lui Manea îl „văduvește” pe rapidiștii de prezența acestuia tocmai acum, la sfîrșitul campionatului, cînd echipa are mai multă nevoie de el și sublinînd jocul bun al acestui foarte corect și disciplinat jucător care este Ispir, să spunem cîteva cuvînte și despre arbitraj. M. Fediuc a avut de supravegheat o partidă ingrată, mai ales sub aspectul disciplinei, dar a recurs la cartonașe prea tîrziu, cînd și-a dat seama că legea avantajului are și... dezavantaje. Deci, M. Fediuc 7, asistat de M. Abramiu 8 (ambii din Suceava) și T. Oniga (Iasi) 7. (Răzvan Bărbulescu). **PITEȘTI : F.C. Argeș — Sportul studentesc 0-0.** Între vîlpaia ofensivă argeșeană și jocul înghețat defensiv etalat timp de 70 de minute de oaspeți, cîștig de cauză a avut acesta din urmă. Invincibilitatea Sportului în acest retur nu este deloc întîmplătoare, echipa antrenată de Angelo Niculescu fiind la ora aceasta o excelentă mașină distructivă, jocul său de pase la mijlocul terenului măcîmînd ca o rîșniță marea majoritate a atacurilor oricărui adversar. Urmărind prin marceje-scal, paralizante, obstrucționiste uneori, neutralizarea celor doi centri nervoși ai gazdelor — Dobrin și Radu II —, obiectiv atins în bună măsură, oaspeții și-au realizat destul de ușor norma propusă duminică, meciul egal și punctul corespunzător. Răducanu tremurînd cu adevărat doar de trei, patru ori de-a lungul întregii partide. În vînt o singură dată, portarul studentilor a fost salvat de bară, la un sut fulgerător al extremului Roșu. Am părăsit stadionul din Trivale cu incredințarea că Angelo Niculescu a reușit pînă acum la Sportul ceea ce reușise cu cîțiva ani în urmă și la națională : și-a învățat echipa să nu piardă. Întrebare : va reuși acest antrenor s-o învețe — ceea ce nu a reușit cu echipa națională — să și cîștige ? A arbitrat Nicolae Rainca (Briard) 8, asistat de Al. Ghișea 7 și L. Storoj 7 — ambii din Bacău. (Marius Popescu).

DIVIZIA B : 16 MAI

ALEXANDRIA : Unirea — Progresul 0-1 (0-1). Meci cu lungi perioade de joc peste limita regulamentului. În primele 25 de minute se înregistrează nu mai puțin de 29 de faulturi ! Arbitrul T. Andrei a înființat, prin deciziile anapoda hotărîte, atît jocul din teren cît și atmosfera din tribune. Foarte dur au jucat mai ales gazdele, lucru pentru care Tius, Ghiță, dar și Dragu, de la Progresul, au primit cartonașe galbene. Unicul gol al partidei a fost înscris de Tevi (min. 38), la o greșeală a apărății-gazdă și a portarului Bunea. Unirea a tînut mult să învingă, a folosit însă pentru aceasta, mai ales în prima repriză mijloace neregulate, a atacat mult după pauză, ratînd însă uneori din poziții uriașe de gol, așa cum s-a întîmplat în minutele 80, 88 și 90 ! De tînut mîntă atitudinea jucătorului localnic Ghiță, care, în loc să-și vadă de joc, atîta spectatorii spre a-i molesta, după meci, pe arbitri ! Acest lucru, bineînțeles, nu s-a putut întîmpla pentru că organele de ordine, avînd sprijinul miliției, au izbutit să facă liniște. Din brigada de arbitri, după părerea noastră, doar tuserii și-au văzut conștiințios de treabă. Arbitrajul lui Tudor Andrei (Sibiu), de nota 2. (Radu Mircea).

PIATRA NEAMT : Ceahlău — F.C.M. Galați 0-0. Meci viu disputat, pe locuri de bună calitate, cu multe faze de poartă fierbinți. Gazdele au dorit multă victorie, dar crisparea și lipsa de clarviziune le-au privat de un rezultat favorabil. Gălățenii au evoluat relaxat, apărîndu-se foarte bine și avînd în Hagioclu (cel mai bun de pe teren) un adevărat inger păzitor. În pauză antrenorul Ceahlăului, Constantinescu, a tînut o lecție-scoală la cabină elevilor săi, cu schite în cretă la tabla neagră — dar, cu toate acestea, în repriza secundă mijlocașii localnici au cedat pasul, rupînd în două echipa, iar acțiunile de atac s-au purtat mai ales pe sus, acolo unde statura lui Gojgaru nu putea avea niciodată cîștig de cauză în fața „colosilor” din apărarea gălățeană, în care Morohai a jucat din nou excelent. În min. 88, o fază mult discutată : Gojgaru are golul în picior, întîrzie sutul, lucru de care profită Morohai, care-l depozitează corect, ambii jucători căzînd însă în mijlocul careului. Spectatorii reclamă penalty, apos-trofează arbitrul, dar dreptatea a fost de această dată de partea celui cu fluierul. A arbitrat Romeo Stîncan (București). 9. (Gheorghe Amuza). **TIMIȘOARA : C.F.R. — F. C. Șoimii Sibiu 1-1 (0-0).** Meciul, mai mult un fel de farsă în prima repriză (singura fază notabilă a fost cea în care timișoreanul Perianu a șutat spre poarta goală, balonul fiind respins de pe linia porții de Mihăilă), s-a relansat în a doua sa jumătate, cînd acțiunile ofensive au fost foarte numeroase. Spre deosebire de prima repriză, cînd ambele echipe au excelat în tîmbe, să-

rituri ridicole, bîlbîieli de tot felul și faulturi repetate, a doua repriză a adus pe teren și fotbalul, prin evoluția mult îmbunătățită a oaspeților, care s-au dezlănțuit de abia după ce... au încasat un gol (Chiriac, min. 50, lovitură cu capul la o centrare a lui Dima). În min. 65, Munteanu culege o minge din marginea careului propriu, pierdî în viteză cîțiva jucători adversi, apoi îi pasează lui Georgescu, acesta se desprinde de cei doi apărători care-l talonau și de la 14 metri trimite puternic în plasa porții lui Suciu : 1-1. Aproape de sfîrșitul meciului, extrema sibiană Georgescu (cel mai bun de pe teren) va dribla tot ce îl înfrînge în cale, iar din colțul careului de 16 m va arunca balonul pe lîngă portarul Suciu, ieșit în întîmpinare : tot stadionul „vede” golul, dar mîngea se rostogolește, abia-abia, prin fața porții și iese afară la cîțiva centimetri de bară ! A arbitrat C. Niculescu — București 5 (Emanuel Tînjăla) **FOCȘANI : Unirea — F.C. Petrolul 2-1 (0-0).** Spre surprinderea tuturor, cei care deschid scorul au fost oaspeții, Fl. Dumitrescu suțind (min. 50) dintr-un unghi dificil. Din acest moment însă, pe teren rămîne parcă o singură echipă, cea gazdă, ai cărei jucători au muncit enorm pentru o victorie de care aveau nevoie ca de aer. Moldovan (min. 59) și Pănici (min. 68), care astfel și-a răscumpărat toate ratările de pînă atunci, au apăsă, prin golurile lor, balanța victoriei de partea Unirii. A arbitrat Marcel Buzea — București 9. (Dumitru Constantinescu). **SLATINA : Dinamo — Chimia Rm. Vlcea 3-1 (1-0).** Oaspeții, în ciuda nervozității excesive, calmă dealtfel de către arbitru N. Cursaru cu trei cartonașe galbene (Telespan, C. Nicolae și Crăciunescu — toate în prima repriză), au dat o replică dirză localnicilor, dominînd uneori mijlocul terenului și contraatacînd periculos. Gazdele au deschis scorul abia în min. 42, dintr-un penalty transformat de Țărălungă în urma unui henț în careu al lui Telespan — dar cea mai mare ocazie a reprizei o vor rata vîlceii, două minute mai tîrziu, cînd C. Nicolae a reluat cu capul peste poarta goală ! În a doua repriză dinamoviștii leagă mai bine jocul, atacă mai insistent și, ca urmare, înscriu încă două goluri : în min. 60 prin Clocioană, cu largul concurs al portarului vîlcean Schiopu (care pînă atunci apărase totuși excelent !) și în ultimul minut de joc, prin Manea. Golul oaspeților a fost opera lui Iordache, care a driblat tot ce l-a lăștit în cale și, din interiorul careului, dintr-un unghi dificil, a șutat la vîntul. Eftimescu, de portar gazdelor, rămînd pur și simplu spectator (min. 87). A arbitrat Nicolae Cursaru — Ploiești 8. (Ilie Dobre).

TIRGOVIȘTE : C.S. — Steagul roșu 2-1 (0-1). 9 cartonașe, 8 galbene și unul roșu, iată bilanțul contabil al unui meci cum n-am mai văzut de multă vreme, un meci în care vîntoarea de picioare, tălpile de la bocanc pînă la umeri (tirgovișteanul Tănase, de pildă), a fost eliminat din joc pentru că a sărit cu picioarele în spatele unui adversar, piedicile, palmele, pumnii au transformat un așteptat spectacol fotbalistic într-o coridă. Pentru a fi drepti pînă la capăt, trebuie să spunem că în cea mai mare parte a ei în afara perimetrului numit sport, au fost fotbalistii localnici, secondați cîteodată și de către cei oaspeți. S-au acordat 8 cartonașe galbene, 5 tirgoviștenilor — Țătaru, Pitaru, Gheorghe, Popescu, Alexe — și 3 brasovenilor — Mikloș, Papuc, Pană — dar sîntem convingi că 8 eliminări din joc ar fi fost mult mai aproape de regulamentul de fotbal și de corectia lui aplicare. Dealtfel, aceasta a fost marea greșeală a arbitrilor Chilibar, arătarea la infinit a cartonașului galben — care în contextul de duminică părărea o blajină dojană părintească — și evitarea măsurii hotărîte a eliminărilor. Primul care ar fi meritat să fie scos de pe teren ar fi fost Țătaru II (caricatura tristă a jucătorului pe care-l admiram acum 6-7 ani), care a vociferat, l-a bruscat pe arbitru, și-a lovit cu piciorul, cu pumnul și cu palma adversarii, el fiind un neretic exemplu pentru Gheorghe, Popescu Tănase, Grancea sau Ene, care duminică au faultat cît faultează alții într-un sezon. Ne-a surprins, privind evoluția extrem de dură a multor jucători ai gazdelor, lipsa de reacție a antrenorului Țătaru, cîndva sportiv de mare eleganță și de ireproșabil fair-play. Ei bine, elevii săi de astăzi s-au prezentat duminică exact la antipolul extremei Țătaru I de la C.C.A. Alegînd cele cîteva „lingurite de fotbal” cîte s-au putut culege dintr-un meci care a rimat total cu un îndemn din tribune — „Hel, hel, hel, călare pe ei”, iată menționarea fazelor care au decis scorul partidei : min. 24 — pătrundere irezistibilă a brasoveanului Paraschivescu, cosire în careu, penalty, 1-0 pentru Steagul roșu ; min. 47 — „cap” Sava, 1-1 ; min. 71 — același Sava deviază inspirat în plasă un sut al lui Țătaru II. Acceptabil în prima repriză, arbitrajul lui I. Chilibar (nota 4) s-a mai mulțit într-a doua cînd conducătorul de joc n-a acordat două penaltyuri (unul pentru gazde — min. 81 și unul pentru oaspeți — min. 85) (Marius Popescu).

Maiorescu a primit pe la prinz un telefon de la doctorul V. S., prin care acesta îi solicita o întâlnire, precizând că ar fi mai incântat dacă i-ar face o vizită, dar nu știe dacă poate îndrăzni să îl invite la el acasă. Puteți, puteți, l-a asigurat maiorul, precizând că va trece pe la el spre seară. De fapt, acel telefon a fost un fel de „gînd la gînd”, fiindcă și maiorul se hotărîse să îl caute pe doctor, fiindcă din nou se petreceau unele lucruri oarecum ciudate. Abia trecuseră citeva luni de cînd dăduse de capăt încercării pornite din afară de a se spiona lucrările doctorului prin acel calculator de buzunar dotat cu o a doua memorie care înregistra și reținea toate calculele, și despre care s-a pretins că i l-ar fi trimis fosta lui soție. Desigur, toată afacerea a fost lămurită, adică după oarecari ezitări create de impresia că cel „vizat” ar fi fost tatăl Deliei. S-a clarificat că de fapt era vorba despre doctor, a lămurit și rolul pe care trebuia să îl joace acel domn regizor-impresar, care ar fi trebuit să preia și să treacă peste granită placa ce reprezenta a doua memorie a calculatorului, a lămurit ceea ce era esențial, dar totuși, au mai rămas două aspecte neclare. Mai întîi erau acele ciudate cercetări ale doctorului, privite de mulți doar ca bizare, și totuși pentru aceste cercetări atât de neobișnuite „cineva” a arătat un deosebit interes, a investit bani și energie, a trimis un fals impresar, a fost folosit și demachiantul acela care conținea un compus chimic cu efect de slăbire a voinței celui care îl inhala, a arătat, cu alte cuvinte, un deosebit interes pentru însușirea rezultatelor acelor cercetări. În al doilea rînd, trebuia lămurit ce rol a avut fosta soție a doctorului, adică balerina Mioara, care a rămas peste granită în condiții nelămurite, adică dacă ea a intrat în jocul lor conștient, sau a fost doar folosită fără ea să își dea seama ce face. Trebuia lămu-

SEMNELE DE ÎNTREBARE

rit și acest aspect, era apoi de lămurit ce urmărește prin comportarea ei ciudată, ca după o perioadă în care a făcut numeroase și insistente cereri de reîntoarcere în țară, să înceteze dintr-o dată orice insistență, și, în fine, mai era pentru maior promisiunea ce o făcuse mamei ei, de a o ajuta.

Maiorescu și-a amintit de bătrîna cum ședea cu brațele în poală ascultîndu-l cum ține și mai ales și-a amintit de felul în care s-a agățat de el atunci cînd a fost timpul să plece, pentru a-i smulge promisiunea că îi va ajuta fiica să se reîntoarcă. Ieri a aflat că bătrîna a murit în spital. Și, ciudat, deși fostele колеge ale Mioarei și doctorului S. V., fostul ei sot, au anunțat-o prin mai multe telegrame, ea nu a dat nici un semn de viață. Tot ieri, maiorul a mai aflat că din nou „cineva” manifestă un interes ciudat față de doctorul V. S. De aceea, invitația acestuia de a-l vizita i-a venit tocmai potrivită, fără să mai punem la socoteală că maiorului îi devenise foarte simpatic acel medic însingurat, care nutrește o credință neclintită în cercetările sale despre influența ritmurilor cosmice asupra ritmurilor biologice.

Desigur, se aștepta să-l găsească pe doctor singur, dar încă din hol a auzit glasuri în cameră. Privindu-l întrebător pe doctorul care îi deschisese grăbit, acesta s-a mulțumit să îi spună „Niste prieteni”, și, în adevăr, erau niște prieteni, fiindcă în cele două fotolii care încadrau o lampă de cameră cu picior lung erau instalați locotenentul Neagu și Delia, balerina. Tinărul locotenent era într-un costum de stofă de culoare gri-deschis, cu cravată albăstră, arătînd ca scos din cutie, iar Delia, cu corpul ei suplu, cu tinuta ei totdeauna mlădioasă și dreptă, arăta excelent, mai ales că era îmbujorată la față și zimbea mereu, făcînd să îi tremure genele lungi și să îi apară gropițe în obraji.

Remarcînd că Delia părea că slăbise în ultimul timp și gîndindu-se că, poate, într-un fel e un semn bun, adică a început să îl iubească cu adevărat pe locotenent, nu s-a putut reține să nu se întrebe cum naiba se face că Delia apare totdeauna în preajma doctorului V. S., mereu atunci cînd nu ar fi cazul. Tinerii tocmai s-au ridicat, s-au luat de mîna și le-au spus că aveau planificată o plimbare pentru seara aceea, înainte de spectacolul Deliei, așa că îi lasă să discute „ca între bătrîni”. Înainte de plecarea lor, a recepționat din partea locotenentului o privire în sensul știut de: „Atenție, bătrîne!”, dar nu și-a putut da seama la ce anume îl făcea locotenentul să zădărească.

Cum a fost de acord cu propunerea doctorului de a se instala pe balcon, fiindcă era o seară de sfîrșit de primăvară caldă și plăcută, l-a urmărit o vreme cum a strămutat o măsuță, paharele, sticlele, farfuriile cu napolitane și fursecuri, cum se descurcă adică în stil clasic al burlacilor, și cînd, în fine, s-a instalat și el, l-a întrebat:

— Parcă în iarnă îmi spuneai că nu vă voi mai găsi tot singur. Era vorba de o tinără și simpatică profesoară. Nu?

Doctorul i-a răspuns după ce l-a privit o clipă mai grav și mai serios decît ar fi fost firesc pentru subiectul abordat:

— Studiind sistematic ritmurile biologice, adică acele undulații care compun viața noastră umană, mi-am dat seama că un lucru foarte important este acela că să intri în toate ale vieții la timpul lor... Sînt trenuri ale timpului care trec prin fața noastră și trebuie să urcăm în fiecare dintre ele la orarul firesc... Oricît ne-am strădui, pe cele care au trecut

în alți timpuri nu le mai putem prînde din urmă.

— Nu cumva vrei să spunei că sîntei bătrîn?, l-a întrebat maiorul mirat. Doar nu vă închipuiți că mă veți convinge că ați depășit „termenul” în care vă mai puteți recăsători și reface viața de familie.

— Nu despre bătrînet în sens strict fiziologic este vorba. Despre o anumită mentalitate, despre o anumită stare specifică pe care o imprimă fiecare timp biologic în noi, fără să ne dăm seama. De pildă, în ce mă privește, îmi dau seama că sînt mai bănuitor, mai logic și mai rațional în felul în care o privesc pe profesoara despre care vă vorbeam. Cînd m-am căsătorit cu Mioara, m-am aruncat în unda sentimentelor. Acum, prea cîntăresc toate.

Maiorescu s-a foit în scaunul său:

— Bine, dar nici rațiunea nu s-ar opune unei asemenea soluții.

— Rațiunea mă obligă astăzi să țin seama de toate. Mai ales de felul în care îmi trăiesc eu viața. Da, da, rațiunea mă face să mă simt vinovat și față de fosta mea soție, și față de această profesoară tinără care vrea să își lege viața de a mea... Stați! Nu vă grăbiți să mă convingeți! Gîndiți-vă mai întîi că, iată, în ultimele trei luni, eu nu am văzut nici un film și nici un spectacol, nu am ieșit din casă în nici o duminică; pină și mîncarea o înghit în viteză ca să cîștig timp pentru lucru. Stați! Nu îmi spuneți și dumneavoastră că ceea ce fac e o prostie, că nimeni nu mă obligă la asta, că nu au intrat zilele în sac, fiindcă o să vă răspund că sînt obligat la asta din două motive. În primul rînd nu vreau să las în urma trecerii mele prin viață o urmă de rimă sau de melc pe care o șterge prima ploaie, ci ceva mai consistent, adică mai substanțial pentru binele oamenilor: în al doilea rînd, o să vă răspund că sînt obligat să mă concentrez la lucru într-o

asemenea condensare febrilă fiindcă am sentimentul că ceea ce nu voi putea face acum nu voi mai putea realiza mai târziu. Deci, ca să revenim, dacă fosta mea soție mi-a reproșat mereu că nu am niciodată timp pentru ea, oare aceeași vină nu o voi avea și față de a doua?

— Cred că e o temere exagerată. S-ar putea foarte bine ca tinăra profesoară care așteaptă să o luați de soție să vă înțeleagă munca și să vă fie de ajutor.

— S-ar putea, dar eu nu pot să uit că în timp ce ritmurile noastre biologice, ale bărbatilor, sînt condiționate solar, ale femeilor au o determinare lunară, de aici plusul lor de sete de viață, plusul lor de capacitate sentimentală și afectivă față de bărbat și copii. De aici atitudinea firescă, posesivă, a oricărei femei. Noi, bărbatii, trăim regenerarea anuală a tuturor celulelor corpului nostru, cu excepția celor nervoase. În plus, femeile trăiesc și un alt ritm biologic, mai grăbit, al celor 12 faze anuale ale lunii.

— S-ar părea că nu prea susțineți ideea egalității bărbatului cu femeia, a exclamă maiorul zîmbind.

A zîmbit și doctorul:

— Planul social e cu totul altceva. Eu mă refer la inegalitățile biologice.

Maiorescu s-a hotărît să atace frontal:

— Știi care este părerea mea? Cred că v-a impresionat și v-a copleșit cu amintiri moarte în spital, sub supravegherea dumneavoastră, a mamei fostei soții. Știu că îmbolnăvindu-se a apelat la dumneavoastră ca la un ginere, deși nu îi mai sîntei.

— Ca la un fiu, mai exact, și regret că nu s-a mai putut face nimic ca să o salveze. Rostim, deocamdată, cuvîntul „cancer” ca un fel de capitulare a medicinei în fata necunoscutului.

— Pot să deduc din ceea ce ați spus că cercetările dumneavoastră ar putea duce la învingerea cancerului? Dacă ar fi așa, atunci încep să-mi explic de ce „unii” au încercat să vă fure rezultatele.

— Nu în mod direct. Este vorba de găsirea formulelor optime pentru stabilirea liniilor de potențare a resurselor active ale organismului, printr-un mod ritmic de stimulare a biocurenților, și asta, bineînțeles, în funcție de o serie de factori de condiționare și influență.

— Fiindcă veni vorba. Tot necăjit sîntei în legătură cu aprecierea muncii dumneavoastră?

— Nu! Culmea este că s-a sărit în cealaltă extremă. Sînt invitat mereu la București să fac comunicări, mi se cer tot felul de precizări, dar eu mai am de lucru. De aceea am refuzat citeva invitații, inclusiv aceea de a prezenta o comunicare în străinătate. După ce voi fi terminat totul, atunci da.

— Dacă îmi permiteți o întrebare. De la fosta dumneavoastră soție ați mai primit vreodată veste?

— Nu... Ciudat. Știu că obținuse aprobarea să se întoarcă în țară, după toate insistențele pe care le-a depus, acum nici măcar nu mai dă semn că ar fi primit telegramele prin care o înștiințam despre moartea mamei ei. Dumneavoastră știți cumva ceva?

— Asta e, totemă! că nici eu nu știu nimic. Oricum, cred că e bine să vă rog să ne țineți la curent cu tot ce privește păzirea rezultatelor lucrărilor dumneavoastră. Nu era mult ca în iarnă să vă fie furate... în fine, e timpul să plec... În legătură cu ideile dumneavoastră față de tinăra profesoară, dacă au rădăcinile nu-mai în ceea ce mi-ați spus, adică dacă ea e o fată bună, cred că e cazul să vă amintesc ceea ce mi-ați spus atunci cînd ne-am cunoscut, și anume că viața trebuie să curgă înainte. Cred că e și asta o cerință a ritmurilor care ne compun existența.

...Urcîndu-se în mașina pe care o parcase în fața blocului unde locuia doctorul, ma-

iorul a avut surpriza de a găsi un bilețel care fusese împins prin crăpătura geamului neînchis pînă sus (ca să se scurgă mirosul tutunului de pipă), și astfel căzuse pe banchetă. Era scris de locotenent și cuprîdea înștiințarea că este rugat ca la sfîrșitul vizitei să se întoarcă la inspectorat. „Bun! și-a spus maiorul. Bun! Asta îmi mai lipsea, să apară ceva care să mă rețină toată noaptea!” și apoi, răsuind cheia de contact. În timp ce conducea mașina spre sediul inspectoratului, a ajuns să ia o dublă hotărîre. Mai întîi ca duminică să se facă liber, orice s-ar întimpla, și să ia cu sine la drum nevasta și fetițele. În al doilea rînd, să facă acel drum pînă în satul său, ca să își poată vedea mama. Hotărîrea aceasta l-a făcut să conducă mai energic, astfel că atunci cînd și-a dat seama că a ajuns la destinație să fie obligat să frîneze violent.

În biroul său îl aștepta locotenentul:

— Vă raportez că o cetățeană străină, cu numele K. I., prezentîndu-se la inspectorat astăzi după-amiază ca să își prelungească viza de ședere, a spus că dorește să stea de vorbă cu cineva din conducere. A fost chemată pentru această oră ca să își ridice pașaportul și să poată avea discuția dorită. Pot să o conduc aici?

— Bineînțeles... Domnișoara K.I. blondă, înaltă, slabă, cu ochelari care arătau ca două roți de bicicletă, s-a așezat cu distincție în fotoliul care i-a fost oferit. Din felul în care se juca cu tabachera și bricheta, era clar că e nervoasă și emoționată. Locotenentul s-a oferit să facă oficiul de translator, dar ea a ris.

— Chiar dacă nu m-am născut în România, chiar dacă părinții mei au plecat de aici de peste cincizeci de ani, m-au învățat limba țării mele... Dar, să vă spun de ce am venit... Lucrez la o mare întreprindere și, înainte de plecare, secretara unuia dintre directori m-a rugat să îi fac un comision, adică să aduc o scrisoare sotului unei tinere doamne care a rămas acolo în urma unui turneu artistic... Or, mie nu îmi plac lucrurile necurate... De aceea, cum tot trebuia să vin pentru prelungirea vizei... Preluînd de la locotenent ceașca cu cafea, maiorul a ținut să o servească, întrebînd-o:

— Înțeleg, dar ce vi se pare necurat, fiindcă, pînă acum, comisionul de a aduce o scrisoare e firesc. Nu?

Domnișoara K. I. părea că ezită, apoi, după ce a sorbit din cafea a continuat:

— Vedeti dumneavoastră, pe spatele plicului era trecut numele persoanei expeditoare, or, întîmplător, eu o cunoscusem pe femeia aceea într-o seară, cînd am fost la un bar cu niște prieteni, și cînd unul dintre aceștia a invitat-o după program la masa noastră... De aceea m-am dus să o văd înainte de a pleca, să discut cu ea... — Firesc... a intervenit maiorul mai mult ca să o încurajeze să continue explicațiile.

— Am găsit-o într-o situație... Nu știu cum să vă spun, mi-e teamă că se droghează. S-a agățat în mod penibil de mine, m-a obligat să mă jur că nu o voi divulga nimănui și, apoi, mi-a dat și o a doua scrisoare, cu rugămîntea să o predau aceleiași persoane în mare secret... Aș fi întrebato-mă mai multe, dar a apărut un tip și ea și-a schimbat brusc atitudinea... Hotărîsem să o mai caut, dar directorul de care aparțin la întreprindere a făcut astfel ca să nu mai am nici o clipă liberă înainte de a lua avionul. M-a condus cu mașina lui pînă și la aeroport... Pot să vă predau dumneavoastră aceste scrisori?... Mi se pare că este datoria mea, din moment ce am înțeles că în soatele acestui mic comision se ascund treburi necurate.

Maiorescu părea că își cumpănește cuvintele, lăsînd-o cu mina în care ținea scrisorile întînsă.

— Vă mulțumim foarte mult pentru încrederea și atitudinea dumneavoastră, dar, vedeți, ne-ați pus, sub un anumit aspect, într-o situație delicată. Mai exact, scrisorile au un destinatar, doctorul S.V., or nu le pot primi eu.

Domnișoara K. I. s-a ridicat hotărîită din fotoliu. „Atunci, nu îmi rămîne decît să le arunc la un coș. Eu am venit să îmi regăsesc țara, să mă bucur de emoțiile acestei regăsiri și nimeni nu mă poate obliga să fac comisoane, cînd... în fine, am plecat!”

— O clipă!, a intervenit maiorul. Pot chema aici pe destinatarul scrisorilor?

Fata a înclinat din cap în sens afirmativ și s-a reasezat în fotoliu, ascultîndu-l pe maior cum se scuză la telefon față de doctor, pentru faptul că îl întrerupe de la lucru, anunțîndu-l că trimite mașina de serviciu după el. Apoi, cînd maiorul a pus receptorul în furcă, a pus și ea cele două plicuri pe masă, sunîndu-i zîmbind că, din moment ce e tîrziu, nu vede de ce ar mai aștepta ca să fie de față cînd se înmînează destinatarului.

De această dată maiorul a găsit că nu mai are argumente să o rețină.

Doctorul a intrat grăbit, văzîndu-se pe fata lui că e tulburat. Nici nu a spus nimic cînd a luat cele două scrisori. A ruot primul plic și după ce a parcurs rîndurile în fugă, a înfîș scrisoarea maiorului. Fosta lui soție îi scria că s-a aranjat bine, că îl așteaptă cu nerăbdare și că îl va căuta atunci cînd se va deplasa pentru comunicarea ce avea să o fină la sesiunea științifică ce urma să aibă loc în luna iunie. Cînd a terminat de citit și cea de a doua scrisoare, aceea pe care domnișoara K. I. o primise în secret, nu a mai înțins-o maiorului l-a dat însă o explicație:

— E o destăinuire. O destăinuire și o cerere de lertare. Adică, să o lertăm eu și mama ei... Pe aceasta o păstrez... Acum înțeleg ce s-a întîmplat cu ea. A fost oprită să se reîntoarcă acasă... — Da, l-a răspuns maiorul. Cine a intrat odată în astfel de jocuri... În clipa aceea nu știa că bănuiește un foarte trist adevăr, și anume că peste două zile l se va confirma că fosta soție a doctorului, dansatoarea de bar Mioara S., a murit într-un accident, fiind lovită de un automobil al cărui șofer a rămas necunoscut.

EMIL POENARU ■

CE PROFETIM, CE PROFESAM

PATRIA ÎNAINTE DE TOATE!

Într-un moment cînd se discută cu tot mai multă ardoare despre necesitatea imperioasă a creării ori, poate, mai exact spus, a împlinirii unitare a epopeii noastre naționale, iată două cărți care demonstrează, cu mijloace publicistice diferite, afirmarea, de pe acum seculară, a unei asemenea idei în cultura română. Fiindcă trebuie să-i recunoaștem culturii noastre, în deplin acord cu unul din cei doi autori ai cărților la care ne referim, virtutea de a fi fost pentru națiunea română „hrisovul de noblete și martora rostului său pe lume”. „Pe treptele ascensiunii sale de-a lungul secolelor — susține cu îndreptățită mîndrie Dan Zamfirescu în eseu care dă și titlul recentei sale cărți „Permanența patriei” — stau scrise datele mari ale istoriei noastre și numele tuturor celor ce, cu sabia sau cu condeiul, uneori cu amîndouă, au asigurat această permanență a patriei, din vremuri cînd patria era o stare de conștiință sau o aspirație, pînă în ceasul cînd a putut să-și cuprindă în brațe pe toți fiii ei. Istoria politică și istoria culturală a poporului nostru sînt două epopei cu cîntările împletite, uneori confundate”.

Eseist politic și cultural din marea școală a publicisticii românești de idei, Dan Zamfirescu ne dă în „Permanența patriei” — dacă exceptăm capitolul comentarii la o seamă de cărți — una din cele mai bogate, mai cutezătoare și mai fertile sinteze asupra patriotismului culturii noastre. Cărturar cu o solidă pregătire, spirit critic capabil de superioare disocieri, autorul acestor patetice eseuri știe să reliefeze valorile perene ale culturii noastre nu făcînd abstracție de tezaurul universal, printr-o exaltare provincialistă, ci, dimpotrivă, raportîndu-le la acesta și integrîndu-le spiritelor directoare ale umanității.

Încă și mai importantă ni se pare capacitatea harnicului nostru eseist de a aborda totdeauna lucrurile dintr-o perspectivă politică actuală, nu făcînd istorie culturală de dragul istoriei, ci, vorba cronicarului, străduindu-se nu numai să priceapă cele prezente și viitoare cu cele trecute, dar și invers, luminînd trecutul spiritual cu fascicoul puternic al ideilor pentru care milităm astăzi. Întreciga carte, de fapt, se constituie ca o convingătoare și argumentată pledoarie pentru o renaștere spirituală românească, pe coordonatele largi ale dezvoltării multilaterale și rapide a României contemporane. „Accentu principal se află, cum cititorul va constata și din volumul de față — precizează Dan Zamfirescu în cuvîntul înainte — pe convingerea că epoca noastră oferă culturii române șanse unice de afirmare, fără nici un termen de comparație în trecut, și că aceste șanse nu trebuie pierdute prin naufragiu în mediocritate și în mulțumirea cu puțin”. E într-adevăr un deziderat pătruns de cel mai nobil patriotism.

Nu altul este corolarul după care se călăuzeste în amplitud și laboriosul său studiu profesorul Al. Hanța, autorul celei de a doua cărți care ne suscită considerațiile de față, respectiv „Ideea de patrie în literatura română”. „Cercetarea apariției și evoluției ideii de patrie în cultura și literatura română înseamnă, practic — afirmă din capul locului Al. Hanța — studiul întregii noastre creații spirituale. Căci, departe de a constitui fenomene de conjuncție, ilustrative pentru o perioadă dată, sentimentul și atitudinea patriotică reprezintă substanța fundamentală a tuturor eforturilor pe care posteritatea le-a reținut din clipa în care cuvîntul scris s-a impus pe aceste meleaguri”.

Spirit universitar cu o pronunțată capacitate de analiză, aplicat și coerent, Al. Hanța realizează un adevărat compendiu tematic de istorie a literaturii române de la origini pînă în prezent, privirile de ansamblu asupra unor perioade fundamentale ale acesteia (literatura română veche, epoca pașoptistă, marii clasici, sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea, perioada interbelică și, evident, cea actuală) alternînd cu evaluări, sub raport patriotic, ale operei unora din ilustrele personalități ale literaturii noastre (Cantemir, Heliade Rădulescu, Bălcescu, Eminescu, Maiorescu, Caragiale, Călinescu, Camil Petrescu etc.). Adevărate contribuții de ordin teoretic pot fi considerate în mod efectiv disocierile ce se fac în legătură cu folclorul ca expresie a patriotismului, „cărțile cu învățătură”, moștenirea lui Titu Maiorescu, semănătorismul și poporanismul, gîndirismul ca și avangardismul. Fără a se lăsa complexat în fața unor judecăți încetățenite, exegetul bogatei literaturi și publicisticii de vocație patriotică reușește să ne prezinte în adevăratele lor dimensiuni o seamă de contribuții substanțiale la „cresțerea limbii românești și-a patriei cinstire”.

Dacă ar trebui să formulăm deviza care se impune pagină cu pagină din parcurgerea acestor două cărți ca definitorie pentru literatura și cultura română în genere ea n-ar putea fi alta decît „Patria înainte de toate!”, adică ideea afirmată de „testamentul” amintit al lui Văcărescu.

NICULAE STOIAN ■

Vineri, 2 aprilie, în sala de festivități a Liceului „Dinicu Golescu” din Cimpulung trebuia să aibă loc, în condiții civilizate, un spectacol de muzică populară dat de formația de dansuri a Casei de cultură orășenești. Este adevărat, afișele nu menționau „în condiții civilizate”, fie că nu se simțea nevoia, fie că nu-i interesa pe organizatori. Cert este însă că în timpul spectacolului formația, într-o formulă improvizată (din cauza scenei mici), își vedea liniștită de-ale ei, stîrnind cu mult aplomb praful, strîns în podium probabil de la înființarea liceului, iar în sală, cu excepția primelor cinci-șase rînduri de bănci, fiecare făcea ce-l tăia capul: se escaladau scaunele, se povesteau atîtea și atîtea, se plimbau care încotro (dealtfel, deși se vinduseră bilete, la intrare nu le controla nimeni), încît nu mai știai bine unde este spectacolul. **M.R.**, elev la Liceul „Dinicu Golescu”: „Școala ne oferă din cînd în cînd

populație de aproximativ 28 000 de locuitori, cît are Cimpulungul, dintre care mai bine de o treime tineri sub 25 de ani), am întîlnit destule titluri care... feresc clădirea Casei de cultură de înghesuială. Idei interesante pot fi compromise de formalism și lene spirituală, rezultatele fiind: lipsa de interes, plictiseala și neparticiparea (fiindcă 120 de auditori, la populația amintită, iertați-ne stîmăți organizatori, „nu înseamnă participare activă”). Să fim însă dreți și să arătăm că respectiva instituție are 8 cercuri, un cor, o formație de muzică ușoară, una de muzică populară și un ansamblu de jocuri și dansuri care pleacă în Franța, dar, vai!, cei anghenați în aceste activități nu depășesc cu mult cifra de 600 de oameni!

După-amiaza, începînd aproximativ cu ora patru și jumătate, micul și cochetul bulevard din centrul orașului se umple de tineret. Cele citeva sute de metri de asfalt,

nate la miliție”, **S.A.** (elev la același liceu): „Slaba popularizare ratează unele lucruri bune. Nu pot să cred că unica soluție de a ne cheltui timpul liber constă în bătutul bulevardului și al restaurantelor”.

★
Iată-mă la întreprinderea mecanică Muscel, locul de naștere al cunoscutelor „ARO”, unde media de vîrstă a angajaților, după spusele lui Gheorghe Iarca, președintele comitetului sindical, este de 21 de ani. Un microid anchetă prin căminele întreprinderii și prin halele ei de fabricație îmi este facilitat de Gheorghe Țurlea, secretar U.T.C. pe întreprindere.

Lică Hera, de patru ani venit în oraș, a fost ultima dată la Casa de cultură parcă acum un an, dar nu mai reține exact cînd. Cu două săptămîni în urmă a văzut un „Cine știe ciștișă” și un concert de muzică populară la „ARO”.
— În acești patru ani ați vizitat muzeul orașenesc?

— Mai mult proză.
Gheorghe Țurlea: „Este într-adevăr trist să auzi atîtea aberații, dar nu-i putem eticheta pe toți prin prisma acestor răspunsuri. (Categoric nu, dar există și astfel de cazuri triste, după cum vedem. Dureros mi se pare însă faptul că trecem de foarte multe ori indiferenți pe lângă acești oameni lăsîndu-i să piardă un timp fără întoarcere — n.n.). Un lucru este sigur, cîntînd Gheorghe Țurlea, ne putem baza pe ceea ce organizăm noi la întreprindere sau la Casa de cultură a sindicatelor (ARO). Astfel, în ultimele două săptămîni, am făcut repetiții cu formațiile noastre, simbătă, 27 martie, am prezentat un program artistic în sala de festivități, iar în fiecare sîmbătă secțiunile de producție prezintă câte un program”. **Miron Mailat**, locțiitorul secretarului U.T.C.: „Vedeți, acest ansamblu de cămine pentru nefamiliști n-are un club sau o sală mai spațioasă ca să instalăm un televizor, măcar. N-a prevăzut-o proiect-

„La cinematograful am fost duminică trecută, însă cu o seară înainte „am prins” un bal la căminul cultural”

cîte o reuniune ștearsă la care nu particip. De prea multe ori activitatea culturală din acest oraș se reduce la formula „dans, antren, tombolă” sau la „vă recomandăm un concert extraordinar cu maestrul Ciontică la cabana Voina”, nu de alta „dar s-a întors proaspăt din R.F.G.”.

În aceeași săptămîină, Casa de cultură amintită mai avea pe agenda sa două manifestări similare, însă s-a renunțat la ele deoarece nu se mai arătase nimeni dispus să plătească încă 5 lei pentru o oră și jumătate de prof... în ochi! Și totuși, pentru ca paginile de activitate din săptămîna respectivă să nu rămînă imaculate, s-a apelat imediat la formula (se pare consacrată): „Muzică ușoară și dans la căminul cultural din comuna... (Apa Sărată, Vișoi etc)”. Într-o discuție cu un angajat al Casei de cultură am încercat să aflăm care ar fi meritul instituției în acest gen de spectacole:

— Plecați, desigur, cu formația de muzică ușoară...

— Imposibil, doi membri au plecat în vacanță și a rămas descompletată!

— Le împrumutați, probabil, instrumentele...

— Nu, au ei și formație, și instrumente!

— Bine, dar atunci dumneavoastră ce mai faceți acolo?!

— (mirat și intrigat) Noi îi organizăm!!

În aceeași săptămîină, cealaltă casă de cultură, a sindicatelor (fosta ARO) avea ceva mai multă grijă de cimpulungeni, oferindu-le sîmbătă un spectacol (evident, de muzică populară) și un ceneclu literar, încercîndu-se astfel, prin inițiativa unor inimoși, călduros sprijiniți de comitetul orașenesc al U.T.C., să se iasă din clasicul tipar „două muzici-două și conferințe urmate de dans”. Dar uitasem să amintesc că tot Casa de cultură orășenească avea prevăzut pentru duminică, 4 aprilie, seara, o astfel de conferință. Și apropo de aceste conferințe sau simpozioane (care reușesc să țină trează — e un fel de a spune — o sală de 120 de locuri la o

prevăzut cu bănci de-o parte și de alta, sint parcurse încet, metodic, cu zgîrcenie. Ajunși la capăt, oamenii stau o clipă în cerc, privesc fără curiozitate împrejur, pornind apoi în sens opus, spre cealaltă extremitate. O dată, de două ori, de trei ori, se fac orele 17, 18, se înserează. Fiindcă, lipsa de variație și plictiseala își spun cuvîntul, iar încercările de „a comunica”, doar simt oamenii, nu lipsesc: „Sîngure, fetelor?! La ora asta tîrzie?! Voi trebuie să fiți apărute, ocrotite de derbedei!”. Mostra, plină de spirit și filantropie, lansată de un june cu cotleței și „alain delon” din vinilin, încadrat de alți doi „duri”, garnisiți cu aceeași recuzită, fiind una dintre cele pe care hîrtia le rabdă mai ușor. Bulevardul, de fapt un trotuar ceva mai larg care „plutește” ca o insulă între cele două benzi de circulație rutieră, însoțite, evident, de alte două trotuare normale, își prilejuiește o trecere în revistă a centrului: o sală de expoziție, ocilită cu grijă, un frumos parc, populat mai intens doar pe o mică suprafață dominată de veșnică baracă de tîr, e drept foarte solicitată, motiv pentru care se va mai construi încă una, două restaurante, iar apoi la capătul dinspre „centru-centru” tronează frumoasa clădire a Casei de cultură orășenești, demnă în singurătatea ei.

Adriana Ionescu (24 de ani, întreprinderea mecanică Muscel): „Ce fac în timpul liber? Plec de la serviciu, fac piața și mă duc acasă. Ce să fac? Să bat tîrgul? Să văd un spectacol de muzică populară într-o înghesuială de nedeserit, să mă duc la singurul cinematograful din oraș care are o sală ca vai de capul ei?!”. **M.E.** (elev la Liceul industrial de construcții nr. 1): „Se resimte acut în cultura multor tineri de la noi lipsa spectacolelor de teatru și muzică bună, a unor simpozioane care să ne stîrnească cu adevărat interesul. Fără acțiuni cît mai diverse nu știu cum vom scăpa vreodată de înghesuiala de pe arhîrăsuflatul loc de promenadă, bulevardul, citeodată scena unor încăierări temi-

— Nu, am neglijat!

Ionel Gheorghe, proaspăt întors din armată, acum două săptămîni a jucat table la „ARO”, iar la Casa de cultură a fost cînd era mic.

— Ce credeți că s-ar mai putea face pentru timpul liber al tinerilor orașului?

— Un parc distractiv cu încă o baracă de tîr.

În atelierul „modelărie” 22 de tineri studioși și foarte ocupați. Patru au terminat liceul, la seară, ceilalți îl urmează acum. **Ion Șotcan**, frezor, 27 de ani, îmi spune că în general acțiunile organizate fie de întreprindere, fie de U.T.C. sau sindicat sint interesante. Pe la mijlocul lui martie au făcut o excursie, au fost și niște seri distractive, ultima acum două săptămîni la clubul „ARO”. Teatrul din Pitești a venit cu un spectacol bun, adevărul este însă că nici prea mult timp liber nu are, fiind înșurat și cu copii.

Lidia Berevoianu, 19 ani, rectificatoare.

— Cînd ați fost ultima oară la teatru?

— N-am mai fost de mult, însă am văzut un film acum două săptămîni!

Puiuța Bordeianu, 19 ani, a fost la film duminică trecută, cu o seară înainte „prinsese” un bal la Bughea de Jos și a început zilele trecute „Laleaua neagră” care „are două volume”.

— Dintre scriitorii români...

— ?

— Ce-ați dori să faceți în timpul liber și nu prea reușiți?

— Mai multe excursii și, dacă s-ar putea, cercul de teatru de la Casa de cultură să aibă mai mult de două-trei spectacole pe an. **Victoria Nedelcu**, 22 de ani, îi plac mai mult acele cărți care apar în Editura Eminescu pentru că iubește poeziile.

— Ce poet iubiți?

— Eminescu. Lucefărul, Scrisoarea a I-a, a II-a...

— Și dintre prozatori?

— Din scriitorii noștri români? Tudor Arghezi.

— Ce a scris Tudor Arghezi?

tantul! Și se mai construiesc două blocuri, numărul „căminștilor” depășind cu mult actuala cifră (1000). Dealtfel, în tot orașul Cimpulung nu există un club al tineretului, avem un singur cinematograful, dar 15 restaurante!

★
Rezultatele unui test întreprins la două licee din oraș (Dinicu Golescu și cel industrial de construcții de mașini nr. 1), test din care am redat unele răspunsuri pe parcursul acestui reportaj-anchetă, au reliefat numeroase propuneri interesante, dar mai ales citeva îndemnuri (chiar dacă nu întotdeauna formulate ca atare) de a se renunța la activitățile formale, la acțiuni inițiate fără pasiune, obligativitatea responsabililor cu aceste activități de a sonda gusturile și preferințele numeroșilor tineri din Cimpulung, cu pricepere și suflet de activist și nu cu plictiseală funcționărească. „Aș dori ca aceste manifestări, scrie elevul **M.C.**, să fie pătrunse de cît mai multă sinceritate, dispensîndu-ne de șabloane”. **V.A.**: „Ce aș propune? Cenecluri literare, simpozioane interesante, muzică clasică (nu se prea aude pe la noi) și poate niște filme ca lumea, pentru că nu toate filmele cu cowboy sau de aventuri plac. Nu s-a făcut oare nici un film despre tineret în ultimul timp?”

Deci nu neapărat o sală gigant îi trebuie orașului (motiv adeseori invocat), ci mult mai puțin sau de fapt mult mai mult: interesul, pasiunea, imaginația și fantezia celor care dirijează treburile culturale ale orașului. Scria nu fără dreptate tînăra Elena Polexe: „Noi, elevii (și nu numai ei — n.n.), ar trebui să fim mai mult consultați, să ni se ceară părerea și să ne putem bucura de activități culturale demne de tradiția orașului. Oare prestigioasele nume pe care Cimpulungul le-a dat culturii românești (Negulici, Aman, Tudor Mușatescu, Ion Barbu, printre alții) n-ar trebui să ne oblige la mai mult?”

RĂZVAN BĂRBULESCU ■
Fotografii de **EMANUEL TANJALA** ■

Premiul Academiei Române pentru grafica lui Marcel Chirnoagă

Marcel Chirnoagă, unul dintre acei rari meșteri gravori care, atent cu sufletul și rațiunea la binele și răul secolului, se încumetă să țină în mare stimă încă lucrul vechi al gravurii în aramă și să-și alcătuiască astfel atelierul ca o făurărie de artă de odinioară. Puțin anacronic în semetia lui, puțin bizar în rezerva lui la noile mijloace ale graficii multiplicată. Și cu toate acestea sau, mai bine-zis, din aceste cauze, precum și din cauza însăși a artei lui, de un expresionism direct, sever, tăios, apocaliptic rămâne un artist foarte drag spiritelor lucide, înclinat spre cercetarea miezului celui mai adinc al

lucrurilor. Astfel, Marcel Chirnoagă, predestinat parcă să devină marele rar luat în seamă, în ciuda forței vehemente a artei ce-o semnează, a primit PREMIUL ACADEMIEI ROMÂNE pentru grafică pe anul 1974. Planșele lui Chirnoagă sînt fapta unui artist complet, foarte cult, sensibil îndeosebi la cultura de tip literar. Este interesat de problemele mari ale omenirii și are în toată opera un patos al demonstrației care-i dă o anume singurătate în practica mult prea încărcată de abstracțiuni a graficii contemporane. În ultimii ani, lucrările lui au figurat în mari selecții de grafică, americane și europene, în compania unor nume faimoase de ieri și de azi.

TUDOR OCTAVIAN ■

Moartea chimistului-cobai

Frank Olson, chimist în armata americană, a decedat în urma experiențelor pe care le-a suportat (voluntar) pentru a se putea constata efectele drogurilor asupra organismului uman, iar familia sa va primi o indemnizație de 1,25 milioane dolari.

Nu știm exact cît valorează viața unui om, a unui șef de familie, dar ceea ce știm și ne provoacă stupefaccia este faptul că Frank Olson s-a sinucis aruncîndu-se de la fereastra unui zgîrne-nori din New York, la 10 zile după ce l se administrase o injecție cu L.S.D. Aceasta s-a întimplat însă în 1953, iar familia sa nu a cunoscut împrejurările tragice ale felului în care a murit decît în 1975 (!), citind raportul comisiei Rockefeller asupra activităților ilegale ale serviciilor de investigații americane. De-abia după publicarea raportului familia lui Frank Olson a putut primi despăgubirile anunțate, aprobate recent de comisia judiciară a Senatului american.

Acțiunea „T” - 200 de milioane (minimum)

Am dat acest titlu în care doar partea întâi ne aparține. I-am zis acțiunea „T” deoarece ea s-a petrecut, timp de două zile, în pavilionul „T” al Complexului expozițional „Casa Școlii”, care a adăpostit prestigiosul TIBCO. În ceea ce privește cifra de 200 de milioane lei ea reprezintă o primă estimare a sumei ce se va realiza prin ducerea la bun sfîrșit a acestei acțiuni. Despre ce este vorba? Despre acțiunea superioară de valorificare a cupoanelor, urmare a unui decret prezidențial care prevedea, încă din toamna trecută, ca resturile textile și de pielărie să-și găsească o întrebuințare utilă. În cele două zile, circa 250 de delegați ai întreprinderilor producătoare de bunuri de larg consum din țară și circa 500 de reprezentanți ai cooperativelor de producție meșteșugărească s-au reunit pentru a discuta ce este încă de făcut pentru traducerea în fapt a sarcinii amintite. Acest dialog, care poate fi apreciat drept un colțiu al specialiștilor, a avut loc în fața unor produse deja realizate și care au putut fi văzute de toți cei care au vizitat TIBCO: rochițe pentru fetite, sortulețe, pantaloni, fuste, bluze, articole de uz casnic, fețe de masă, de perne, servetele etc. Prin realizarea acestor produse, populația țării va

obține, la un preț foarte convenabil, obiecte finite, în locul așa numitelor solduri mai greu vandabile și care urmau să fie prelucrate ulterior în casă sau cooperative.

Se scontează pe un plafon minim de realizări de 200 milioane lei. Noile produse pot fi găsite în rețelele comerciale ale ministerelor comerțului interior, industriei ușoare, ale UCECOM-ului și ale cooperativei de consum.

Himalaia — noi victime omenestii

Deși piscurile Himalaiei au fost cucerite de mai multe ori, competiția continuă, iar riscurile sînt la fel de mari ca și la început. Astfel, o echipă mixtă de alpinisti francezi care revenea din Himalaia a plătit un tribut de vieți omenestii la întoarcerea de pe parcursul noului traseu ales de sportivii francezi. Este vorba despre Francois Soubrane și Christine Earthen. Aceasta din urmă a suferit o entorsă în urma căreia nu și-a mai putut menține echilibrul și în cădere i-a angrenat după ea pe Francois Soubrane și Maurice Schoenhaf. Cel dintîi a murit îndată după cădere, iar alpinista franceză după trei zile de comă.

ÎN ACESTE ZILE LA BAGDAD

O delegație a Uniunii artiștilor plastici din țara noastră se află în acest moment la Bagdad pentru a participa la lucrările congresului Asociației Internaționale a Artiștilor Plastici — A.I.A.P. — de pe lângă U.N.E.S.C.O.

Delegația română este condusă de Constantin Lucaci, președintele „Fondului plastic”, cunoscut sculptor, laureat al Uniunii artiștilor plastici din țara noastră pe anul 1974, autor al unor lucrări monumentale, printre care Fintina din fața gării orașului Constanța, „Dialogul undelor”, lucrare montată în fața sediului Televiziunii române și altele.

Sculptorul Constantin Lucaci va prezenta un referat pe tema „Artistul și societatea”. Congresul și-a propus să dezbătă la actuala sa sesiune rolul artistului în societatea modernă. Cu același prilej se vor alege noile organisme ale A.I.A.P.

ACTORII DE FILM ȘI CIMPANZEI

Cunoscuta actriță de film, de origine elvețiană, Ursula Andrews a fost zgîriată, în timp ce efectua unele filmări în Rhodesia, de către un cimpanzeu. Incidentul nu s-a soldat cu urmări grave, dar Ursula trebuie să suporte vaccinările antitetanice ca măsură de prevenire. Poate că ar trebui interzis accesul cimpanzeilor la ultimele producții cinematografice...

Vreți să știți cine va fi Miss Europa '76?

Mai întâi să vă informăm unde și în ce condiții se va proceda la această alegere. Între 27 mai și 7 iunie, la Rhodos, 23 de țări își vor trimite reprezentantele în ale frumuseții pentru a înfrunta gustul juriului (nu și pe al nostru).

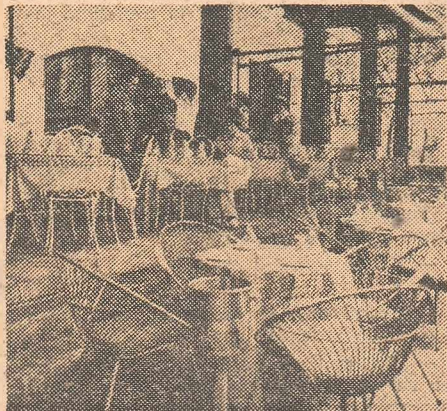
Ca noutate: se va acorda și un premiu pentru fotogenicitate. De unde se vede că cea mai frumoasă femeie de pe continent nu trebuie să fie neapărat și fotogenică!

O veche cunoștință... muzicală s-a căsătorit

Este vorba despre cîntărețul francez de muzică ușoară Claude Nougaro, cunoscut publicului românesc de la una din edițiile Festivalului de la Brașov, al cărui invitat a fost. Soția sa este Marcia Toledo, originară din São Paulo (Brazilia), în vîrstă de 22 de ani. Cu această ocazie, Claude Nougaro a scris muzica în ale cărei acorduri s-a desfășurat ceremonia.

„Mărul de aur” înflorește perpetuu

După ce Federația Internațională a Ziariștilor și Scriitorilor de Turism (F.I.J.E.T.) a acordat țării noastre distinc-

ția: „Mărul de aur” pentru zona turistică a Bucovinei, cu celebrele sale mănăstiri, în urmă cu numai câteva săptămîni, iată că I.T.H.R. București ne face surpriza de a inaugura, în aceste zile, un nou și foarte elegant restaurant în plin centrul Capitalei și care se va intitula „Mărul de aur”. Este vorba despre clădirea din Calea Victoriei 163, foarte aproape de P-ța Victoriei, unde s-a deschis un local care poate găzdui 400 de persoane (sală și grădina) între orele 12.00 și 1.00 (noaptea) și care și-a ales ca specific culinar... grătarul.

Incendii dezastruoase

în nordul R.F. Germania

Curiozitățile meteorologice continuă și numai să surprindă, dar să și producă mari pagube. Astfel, potrivit știrilor transmise de agențiile de presă occidentale, din cauza caniculei, mari suprafețe împădurite din nordul R.F.G. au căzut pradă incendiilor.

Cea mai lovită regiune a fost Saxonia de Jos, unde 450 de hectare de pădure au luat foc. Aproximativ 2000 de pompieri militari și voluntari au luat parte la lucrările de salvare și limitare a incendiului, în întreaga zonă fiind declarată starea de urgență. În ciuda acestor eforturi și măsuri, incendiul se întinde, purtat de vînt în direcția nord-vest, spre alte zone împădurite.

Apa va curge

prin noi artere chimice

Sarcinile din ce în ce mai mari puse în fața agriculturii noastre socialiste fac necesare o serie întreagă de măsuri la care sînt chemate să colaboreze numeroase ramuri ale industriei. Printre acestea, la loc de frunte, se înscrie chimia. De data aceasta nu prin produsele obișnuite (îngrășăminte), ci printr-o noutate: conducte destinate irigațiilor, confecționate din mase plastice.

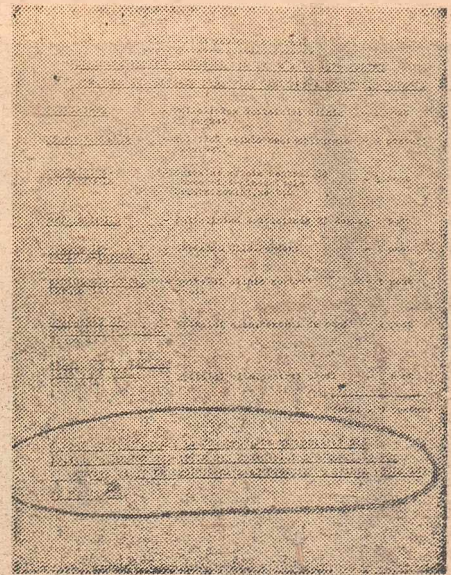
La întreprinderea de protecții anticorozive și utilaje speciale, se produc în prezent, din P.V.C. românesc, furnizat de întreprinderea de mase plastice Iași, conducte destinate hidroameliorațiilor. Primii kilometri de conducte de acest nou tip au și fost realizați, iar o „comandă” de 250 de kilometri se află în curs de realizare, urmînd să ia calea instalațiilor de hidroameliorații din țară. Este vorba despre un P.V.C. neplastificat, cu garnituri etanșe elastice, care permit un transport de apă la 6 atmosfere, prin conducte cu un diametru de 150—200 mm. În acest fel se realizează o importantă economie de azbociment, material din care se realizau pînă în prezent conducte și, în același timp, scade în mod simțitor importul. Noile conducte sînt mai ușoare, se întretin și se montează mult mai ușor decît celelalte.

UN CONCURS?

Medicina noastră, ca oricare alt sector de activitate, fie el productiv sau nu, are nevoie de cadre cît mai bine calificate. Ne-am îngăduit să adăugăm acestui ade-văr care nu poate fi contestat și pe care

viața noastră de fiecare zi îl confirmă plenar, că în materie de sănătate publică, unde „materia primă” este fără discuție cea mai prețioasă, emulația se cere făcută pe criterii extrem de riguroase, fără nici un fel de rabat de orice natură ar fi el. De aceea, ori de cite ori se intenționează selecționarea de cadre, se face apel la metoda concursului public, adică la confruntarea celor care aspiră la promovare. Principiul emulației este un principiu de bază al societății noastre noi și se poate spune că el s-a generalizat.

Dar iată că mai apar și surprize. Aflăm că pe ziua de 17 mai a. c. a fost programat un concurs pentru ocuparea de posturi de medici secundari. Inițiativa — bună — aparține, desigur, Direcției sanitare a municipiului București. Surpriza pe care vi-o anunțăm este următoarea (și vă puteți convinge citind facsimilul publicat alături): la acest CONCURS nu se pot prezenta decît medici care locuiesc în București! Ne întrebăm, ca și atîția alții probabil și în primul rînd ca foarte mulți medici, de ce acest privilegiu este rezervat acelor medici care sînt deja stabiliți în Capitală? Oare ideea de concurs nu trebuie să-i includă pe toți care se simt capabili să aspire la un astfel de post ca acelea scoase în competiție de către Direcția sanitară a Municipiului București? Oare cel mai mare oraș al țării, nucleul cel mai puternic al economiei noastre naționale poate fi privat la rîndul său de dreptul de a pune la dis-

poziția cetățenilor săi personalului medical cel mai calificat? Cunoaștem prevederile privind repartizarea cadrelor medicale pe teritoriul țării, dar — fiind vorba despre un concurs al calității — acesta nu trebuie să-i includă pe toți aspiranții la afirmare profesională superioară?

Concursul trebuie, credem, conform legilor țării, să rămînă deschis tuturor celor merituosi. Înțelegem și rațiunile de spațiu locativ și pe celelalte, dar ne întrebăm cîți dintre marii profesori ai medicinei de astăzi (ca să ne referim numai la ei) aveau buletin de București cînd își începuseră cariera?

MANOLE CIRȚAN ■

De la Șimleu la Singapore

Ne-a vizitat ieri la redacție doctorul Ioan Pușcaș din Șimleu Silvaniei. Înainte de a pleca la Singapore, unde va participa între 23—27 mai la al 5-lea Congres Asian Pacific de gastroenterologie, creatorul Ulecosilvanilului, medicamentul care tîmăduiește una din rîspînditele boli ale acestui secol, ulcerul, ne-a mărturisit că anul acesta se simte într-o formă excelentă, ca odinioară cînd juca volei, că are capul plin de idei și o poftă de lucru care îl determină să se scoale dis-de-dimineață și să nu se culce niciodată înainte de 2 noaptea. Ne-a mai spus că are parte de un colectiv de cercetare format din oameni minunați, plini de rivnă și capabili, și ține să menționeze dintre ei pe doctorii Vasile Man, Aurel Lerintiu, Ștefan Veress, Cantemir Resiga, Tiberiu Kovacs, Ștefan Blaj, Ion Orban.

În ultima vreme, doctorul Pușcaș și colectivul pe care îl conduce au obținut rezultate ce merită relevate. La Șimleu Silvaniei s-a demonstrat influența nefavorabilă asupra mucoasei gastrice a unor antibiotice care predispun la boala ulceroasă sau produc crize la boșnavii de ulcer. S-a mai pus în evidență influența negativă pe care o are calciul asupra

secreției acide și mai ales, paradoxal, rolul nociv al calciului carbonic indicat de mulți ani în această boală. Tot Ioan Pușcaș și colaboratorii săi au dovedit influența binefăcătoare pe care o au magneziumul și sărurile lui asupra acidității gastrice. Demnă de tot interesul este și descoperirea unui produs după utilizarea căruia crizele gastrice ulceroase dispar în câteva minute. Toate aceste rezultate și descoperiri doctorul Pușcaș le va face cunoscute lumii medicale în cadrul congresului de la Singapore, cît și la al X-lea Congres internațional de gastroenterologie de la Budapesta de la sfîrșitul lunii iulie, la Congresul balcanic de gastroenterologie de la Istanbul din septembrie și la al III-lea Congres național de gastroenterologie care va avea loc în septembrie la Cluj-Napoca. Doctorul Pușcaș mai adaugă că întotdeauna a avut un program încărcat, dar parcă niciodată atît de plin ca acum, dar e mulțumit că se bucură de sprijinul deplin al conducerii de partid și al Direcției sanitare județene. E mulțumit și de faptul că în momentul de față metoda sa se aplică în majoritatea spitalelor din țară și în foarte multe centre de gastroenterologie din lume, fiind socotită de reputeți specialiști, cum ar fi Horatiu Davenport din Michigan, unul din întemeietorii gastroenterologiei moderne, „cea mai bună metodă din lume la ora actuală”.

GEORGE ARION ■

FLACARA, Redacție: București, Piața Școlii 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, Interioare: 1617 - reportaj (A. Dohotaru); 1606 - cultură, cenoclu (Eugen Seceleanu); 1618 - știință (Liviu Timbus); 1787 - probleme (Nelu Ionescu, Nicolae Cristache); 1595 - fotoreportaj; 1623 - documentare; 1786 - administrație (Alexandru Medar); 1782, 1621 - secretariat de redacție (Dan Bărlădeanu, Sorin Postolache); 1611 - secretar responsabil de redacție (Marius Popescu); 1783 - redactor șef adjunct (Traian Prosan); 1822 - redactor șef. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU